کوردستان

ئۆرگانی حیزبی دێموکراتی کوردستان

دامەزرانی کۆماری کوردستان لە چوارچێوەی ئێرانێکی دێموکراتیکی فیدراڵدا

چوارشەممە ١٥ی بەفرانباری ١٣٩٥ _ ٤ی ژانویەی ٢٠١٧

ژمارە: ٦٩٥

www.kurdistanukurd.com

پەیامی کاک خالید عەزیزی بە بۆنەی ساڵی نوێی زایینییەوە

بە بۆنەی هاتنی کریسمەس و ساڵی نوێی زایینی پیرۆزبایی لە هەموو مەسیحییەکانی کوردستان و ئێران و ئەو هاونیشتمانانە دەکەم کە سەری ساڵی زایینی جێژن دەگرن.

لە دوا ڕۆژەکانی کۆتایی ساڵی ٢٠١٦دا جارێکی دیکەش حیزبی دێموکراتی کوردستان بووە قوربانیی تێرۆر و، بەهۆی تەقینەوەیەک کە کۆبوونەوەیەکی جێژن و خۆشیی ئێمەی کردبووە ئامانج، کۆمەڵێک لە تێکۆشەرانی حیزبەکەمان و ڕۆڵەکانی نیشتمان شەهید و بریندار بوون.

هیوادارم ساڵی نوێ ساڵێکی پڕ خۆشی بێ بۆ هەموو لایەک، بە تایبەت خەباتکارانی کورد و هێزە سیاسییەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان بتوانن بە یەکڕیزی و هاوپێوەندیی خۆیان وەڵامێکی شیاو بە تێرۆر بدەنەوە و یەکگرتووانە لە پێناو سەرخستنی پرسی کورد لە ئێراندا تێبکۆشن.

خالید عەزیزی
سکرتێری گشتیی حیزبی دێموکراتی کوردستان
٢٩ی دیسامبری ٢٠١٦

باوەڕ و ئیرادەمان لە تیرۆر بەهێزترە

دەقی قسەکانی کاک خالید عەزیزی لە ڕێوڕەسمی پرسەی شەهیدانی شەوی یەڵدا

خوشک و برایانی ئازیز!
نوێنەرایەتیی حیزب و لایەنە سیاسییەکان!
ئەندامان و کادرەکان و پێشمەرگەکانی دێموکرات!

زۆر بەخێر بێن بۆ ڕێوڕەسمی پرسە و سەرەخۆشیی کۆمەڵێک تێکۆشەری ڕێگای کوردایەتی کە شەوی ڕابردوو بە دوای ڕێورەسمی حیزبی دێموکرات لە پەیوەندی لەگەڵ شەوی یەڵدا و هەروەها شەوی لە دایکبوونی دوکتور قاسملوو گیانیان لەدەست دا.

بەو بۆنەیەوە لە هەموو بنەماڵەی شەهیدان، شەهیدانی دێموکرات و شەهیدانی ئاسایش سەرەخۆشی دەکەم و هەروەها بۆ بریندارەکان هیوا و ئارەزووم ئەوەیە باش بنەوە.

کۆبوونەوەی شەوی ڕابردووی ئێمە دوو پەیامی تێدابوو پەیامی یەکەم ئەوە بوو شەوی یەڵدا لە نێو ئێرانییەکان وەک ڕەسم و عادەتێک دۆستان و خەڵکانی نیزیک بە یەک خڕ دەبنەوە شەوی درێژی ساڵ بەیەکەوە تێپەڕ دەکەن. لەو شەوە دا قسە لە خۆشی و شادییە، قسە لە بیرەوەرییەکانە، زۆریش دەچنە نێو داڕشتنی بیر و بۆچوون بۆ داهاتوو، شەوی یەڵدا شەوی لە دەوری یەک کۆبوونەوەیە، بەڵام بۆ ئێمە دێموکراتەکان شەوی یەڵدا مەعنایەکی دیکەشی هەیە، لەو شەوەدا دوکتور قاسملوو لەدایک بوو، کەسێک لەدایک بوو بە درێژایی ژیانی سیاسیی خۆی هەمیشە پێشتاز بوو لە داهێنانی بیر و بۆچوون بە گوێرەی زەمان لەپێناو ئەوەی کە کوردی ئێران بە مافەکانی نەتەوایەتیی خۆی بگا.

دوکتور قاسملوو کە شەوی ڕابردوو ئێمە جێژنی لەدایکبوونی ئەومان دەکردەوە و یادی تێکۆشانی ئەومان دەکردەوە و لەنێو خۆماندا بیر و بۆچوون و هزری قاسملوومان وەبیر دەهاتەوە، هەڵگری پەیامێک بوو، پەیامی قاسملوو هەوڵ و تێکۆشان لەپێناو ئەوەی کە ئێمە بە مافەکانی خۆمان بگەین، پەیامی قاسملوو ئەوە بوو لەو ڕۆژەوە کە حیزبی دێموکرات بە دوای ئینقلابی ئێران خەبات و تێکۆشانی هەبووە لەنێو کۆمەڵانی خەڵک کە کێشەی نەتەوەیەک، کێشەی میللەتێک کە حەقی خۆیەتی بە گوێرەی هەموو جاڕنامەکانی نێونەتەوەیی بە دوای مافەکانی خۆیدا دەگەڕێ بە شەڕ، بە تیرۆر، بە کوشتن، بە قەتڵوعام، بە ئیعدام کردن چارەسەر نابێ ئەوە هەر ئەوە پەیامە بوو کە بیرۆکەی حیزبی دێموکراتی لەسەر دامەزرا هەر ئەو پەیامە بوو فەلسەفەی وجوودی حیزبی دێموکرات بوو کە پێشەوای نەمر دایمەزراند. ... ل٢

چەند ڕۆژ دوای تەقینەوەی شەوی یەڵدا لە بنکەیەکی سەر بە دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان کە شەهیدبوونی ٧ تێکۆشەری کوردی لێکەوتەوە، کۆبوونەوەی بەرینی حیزب و ڕێکخراوە کوردستانییەکان بەڕێوەچوو.

ئەو کۆبوونەوەیە، کە پێشنیوەڕۆی ڕۆژی یەکشەممە، ٥ی بەفرانبار بە میوانداریی حیزبی دێموکراتی کوردستان و بە ئامانجی هاودەنگی و یەکگرتوویی لە مەحکومکردنی تاوانی تێرۆریستیدا گیرا، شاندی زۆربەی هەرە زۆری حیزبە سیاسییەکانی چوارپارچەی کوردستان بەشدار بوون.

ئەو کۆبوونەوەیە بە قسەکانی کاک حەسەن قادرزادە، ئەندامی دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان دەستی پێکرد.

بەڕێزیان لە قسەکانیدا بە ئاماژە بە چۆنیەتیی تێرۆرە خوێناوییەکەی شەوی یەڵدا و، کاردانەوەی لە میدیاکان و شەپۆلی بەرینی هاوخەمییەکان لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان، مەبەست لە کۆبوونەوەکەی بۆ بەشداران شی کردەوە.

لە بڕگەیەکی دیکەی بەرنامەکەدا کاک خالید عەزیزی، سکرتێری گشتیی حیزبی دێموکراتی کوردستان وتارێکی پێشکەش کرد.

سکرتێری گشتیی حیزبی دێموکراتی کوردستان قسەکانی بەوە دەست پێکرد کە حیزبی دێموکراتی کوردستان لە سەرەتای دامەزرانییەوە تا ئێستا سیاسەت و ئامانجی ئەوە بووە کە... ل٢

بەیاننامە لەبارەی: تەقینەوە تیرۆریستیەکەی شەوی ١ی بەفرانبار و پەیام و شوێنەوارەکانی

خەڵکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و ڕۆڵەکانی نەتەوەی کورد لە هەموو بەشەکانی کوردستان!
هێز و ڕێکخراو و کەسایەتییە کوردستانی و ئێرانییەکان!
دامەزراوە حکوومییەکان لە هەرێمی کوردستان!
کۆنسوڵخانە و نوێنەرایەتییەکانی وڵاتانی جیهان لە هەرێمی کوردستان!
ناوەندە ناوچەیی و نێودەوڵەتییە مرۆڤدۆستەکان!

شەوی ١ی بەفرانباری ئەمساڵ (٢١ی دیسامبری ٢٠١٦)، مەراسمێکی کولتووری بە بۆنەی شەوی یەڵدا(٨٦ساڵەی لە دایکبوونی د.قاسملوو) لە بنکەی دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان کە بە ئیبتیکاری یەکیەتیی لاوانی دێموکراتی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و بە بەشداریی بنەماڵە و تێکۆشەران و ئەندامانی ئەم حیزبە پێک هاتبوو، کرا بە ئامانجی تەقینەوەی تێرۆریستی. ... ل٣

هاوخەمی دەربڕینی خەڵکی کوردستان لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان

دوابەدوای بڵاوبوونەوەی هەواڵی دڵتەزێنی تەقینەوە لە بەردەم یەکێک لە بنکەکانی حیزبی دێموکرات و شەهید و بریندار بوونی پۆلێک پێشمەرگە و کادری ئەو حیزبە، شەپۆلێکی هاوخەمی دەربڕین و مەحکووم کردنی ئەو کردەوە تێرۆریستییە لە لایەن خەڵک و لە شارە جیاجیاکان وەرێکەوت.

بەشێکی بەرچاو لە چالاکانی تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان بە گۆڕینی وێنەی پرۆفایلی خۆیان و گرووپەکانیان، ماتەمینیان ڕاگەیاند و هەروەها چەندین ڕۆژنامەوان و قەڵەمبەدەست بە ڕاشکاوانە و بوێرانە ئەو کردەوەیان ئیدانە کرد و خۆیان بە پاڵپشتی تێکۆشەرانی دێموکرات زانی.

لە یەکەم چرکەی ئەو ڕووداوە تێرۆریستییەدا چەند ماڵپەڕێک لە نێوخۆی وڵات، ... ل٢

دەنگدانەوەی هێرشی تیرۆریستی شەوی یەڵدا لە میدیای جیهانیدا

ئامادە کردن: کەماڵ حەسەنپوور

دیاردەی بەجیهانی بوون هەندێک لایەنی باشی هەن کە مرۆڤی ئەو سەردەمە لە سایەی ئەوانەوە ئاستی زانیاریی لە بەراورد لەگەڵ مرۆڤەکانی سەردەمانی پێشوو بەرزترە. یەکێک لەو دیاردەیانە لێشاوی ئەو هەواڵ و زانیارییانەیە کە ڕۆژانە لە ڕێگای ڕاگەیاندنەکان و سۆشیال مێدیا (فەیسبوک، ئینستاگرام، تێلێگرام، هتد) بە ئێمە دەگەن.

ئەگەر ڕێژیمی پەت و سێدارە لە نەوەدەکانی سەدەی ڕابردوو لە باشووری کوردستان بە سەدان کادر و ئەندامی حیزبی دێموکرات و لایەنە سیاسییەکانی تری ڕۆژهەڵاتی کوردستانی تیرۆر کردن بە بێ ئەوەی کە دەنگۆیەکی ئەوتۆی لی بکەوێتەوە، ئەوڕۆ لە سایەی بەجیهانی بوون، کە دونیای کردۆتە دێیەکی گەورە، تێرۆریزمی دەوڵەتیی کۆماری ئیسلامی لە ئاستی جیهانیدا لەقاو دەدرێ. ... ل٢

پەیامی سەرەخۆشی بە بۆنەی کۆچی دوایی نووسەر و ڕۆشنبیری پڕ خزمەت کاک ناسر ئێرانپوور

بنەماڵەی بەڕێزی کاک ناسری ئێرانپوور!
هۆگران و قەدرناسانی خزمەتی ماندوویی نەناسانەی کاک ناسر بە پرسی نەتەوەیی ، دادپەروەی کۆمەڵایەتی ، دیموکراسی و مافی مرۆڤ!

کاک ناسری ئێرانپوور، ئەو ڕۆشنبیرە تێکۆشەرە بوو کە هەر لە سەرەتای هاتنی بۆ نێو کاری سیاسی و ڕۆشنبیرییەوە تا دوا پشووی ژیانی، بە چالاکیی سیاسی و ڕێکخراوەیی، بە فکر و قەڵەم و لێدوان، بە نووسین و وەرگێڕان، خزمەتی بە چەمک و ئامانجەکانی دادپەروەریی کۆمەڵایەتی، چارەسەری پرسی نەتەوەیی، ئازادی، دیموکراسی و مافی مرۆڤ کرد. ناسر ئێرانپوور، لەگەڵ ئەوەی لە خەمخۆری و پشتیوانی بۆ بزووتنەوە و تێکۆشانی ئازادیخوازی، لە ئاستی کوردستان و ئێراندا سنووری نەدەناسی، هەر لەو کاتەشدا بۆ حیزبی دیموکراتی کوردستان و بۆ بزووتنەوەی نەتەوەیی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان... ل٢

دەوڵەت ماکە و سەرچاوەی ڕاستەقینەی تیرۆریزمە

عەزیز شێخانی

تیرۆریزم، لە وشەدا بە مانای خوڵقاندنی ترس و تۆقین بە مەبەستی گەیشتن بە ئامانجێکی دیاریکراوە. زۆربەی لێکدانەوەکان و هەڵسەنگاندنی شارەزایان کردەوە... ل٧

دیپلۆماسیی تیرۆری کۆماری ئیسلامی ئێران

ئازاد مستۆفی

دیپلۆماسی گرنگترین کەرەستەی سیاسەتی دەرەوەی هەر وڵاتێکە بۆ ئەوەی گەشە بە پەیوەندییەکانی نێودەوڵەتی بدرێ و بەهۆی... ل٨

خەباتی چەکداری: شێوازێکی هێشتا لە ڕۆژەڤ

ئاسۆی حەسەن زادە

یەک دوو ڕۆژ پاش بڵاوبوونەوەی ژمارەی پێشووی ڕۆژنامەی «کوردستان»، قەڵای دێموکرات لە شەوی یەڵدا و لە کاتی جەژنگرتنی... ل٩

بۆچی تەقینەوەی تیرۆریستی لەبەردەم بارەگای حدک؟

ئیقباڵ سەفەری

ئەم پرسیارە بەدەیان جار لە لایەن دۆستان، هەڤاڵان و هاووڵاتیانی کوردەوە ڕووبەڕووی نووسەری ئەم بابەتە کراوەتەوە. ... ل١١

دریژەی

دەقی قسەکانی کاک خالید عەزیزی لە ڕێوڕەسمی پرسەی شەهیدانی شەوی یەڵدا

قاسملوو لە ئیدامەی ئەو سیاسەتەدا توانی فۆرموڵێک لەنێو حیزبی دێموکرات و کۆمەڵانی خەڵکدا جێبخا ئەویش ئەوەیە ئێمە لە خەبات و تێکۆشانی خۆمان لەپێناو گەیشتن بە مافەکانمان کۆڵ نادەین، حیزبی دێموکرات لە ناوچەکەدا کێشەی لەگەڵ هیچ دەوڵەتێک نییە، حیزبی دێموکرات لەو ناوچەیە کێشەی لەگەڵ هیچ ئایین و گرووپێکی سیاسی و بۆچوونێک نییە، حیزبی دێموکرات کێشەی لەگەڵ هیچ لایەنیکی سیاسی بەو مەعنایە نییە، حیزبی دێموکرات تەنیا کیشەی لەگەڵ کۆماری ئیسلامی هەیە.

شەڕی دوو عەقلییەتە؛ لە لایەک کۆماری ئیسلامی تەحەمولی عەقڵییەت و مەنتق و عەقڵانییەتی حیزبی دێموکرات ناکا کە پێشەوای نەمر دایمەزراند و دوکتور قاسملوو ئیدامەی دا، لە لایەکی دیکە هەوڵ و تێکۆشانی ئێمەیە کە تێبکۆشین لەپێناو مافەکانمان خەباتی خۆمان ئیدامە بدەین بۆیە ئادرەسی تیرۆری دۆینێ شەوێ بە تەبیعەتی ئەو پێناسەی کە حیزبی دێموکرات هەیەتی و کۆماری ئیسلامی هەیەتی، جمهوری ئیسلامی ئێرانە.

ئێمە دەمێکە لەگەڵ حکوومەتێک رووبەڕووین کە پەیامی ئاشتی ئێمە، پەیامی ئیحساسی مەسئولییەتی ئێمە لەپێناو گەیشتن بە مافەکانمان بە تیرۆر و قەتڵوعام و ئیعدام جواب دەداتەوە. لە رابردووش کەسایەتی‌یەکانی ئێمە تیرۆر کراون، رێبەری حیزبی دێموکرات لە شوێنی موزاکرە لەگەڵ کۆماری ئیسلامی تیرۆر کراوە، دوکتور شەڕەفکەندی کە بە دوای حەلێکدا بوو تیرۆر کرا، دەیان کادری تێکۆشەری حیزبی دێموکرات لە ساڵانی رابردوو تا ئێستا تیرۆر کراون، بەڵام حیزبی دێموکرات هەرگیز تیرۆر بە تیرۆر وڵام نەداتەوە، حیزبی دێموکرات هەرگیز سەرەڕای هەمووی ئەو نەهامەتی‌یانەی کە کۆماری ئیسلامی بەسەریدا تەحمیل کردووە، پەنای بۆ خشوونەت نەبردووە. بۆیە تیرۆر، خشوونەت، لە ناوچەکەدا و لە دژی کوردی ئێران و لە دژی حیزبی دێموکرات و لە دژی بەرژەوەندییەکانی کورد بە گشتی بە بەژن و باڵای جمهوری ئیسلامی و داعش براوە. کورد لە ماوەی کێشەی خۆی لەگەڵ داعش، کوردی ئێران بە تایبەت حیزبی دێموکرات بە درێژایی ٣٧ ساڵ کێشە لەگەڵ کۆماری ئیسلامی سەلماندیان و سابیتیان کرد ئێمە ئیحترامامان بۆ جاڕنامەکانی نێودەوڵەتی لە پەیوەندی لەگەڵ مافی مرۆڤدا هەیە، ئێمە سنووری قەتعی و جیدیمان داناوە لەگەڵ خشوونەت و تیرۆر.

کۆماری ئیسلامی لە سەردەمێکدا کە ناوچەکە لە شێوان دایە و جێ پێی خراپکاری کۆماری ئیسلامی لە ناوچەکە زۆر زەق و بەرچاوە و لە ئیدامەی ئەو کیشانە ئەو ناوچەیە بەرەو ئەوە دەچێ نەقشەی سیاسی داهاتووی بکێشرێتەوە و بێگومان روو لە کۆماری ئیسلامی دەکرێ، تێدەکۆشێ بەپێی بەرژەوەندیی خۆی هەروەک لە چەند ساڵی رابردوودا ستراتیژییەکەی ئەوە بووە نائەمنی و کیشە لە ناوچەکەدا دروست بکا بۆ ئەوی کە بە قەولی خۆی، بۆخۆی ئەمن بێ و لە ئیدامەی ئەو سیاسەتە بە شێوەیەکی زۆر راستەوخۆ حیزبی دێموکراتی کردە هەدەف. جیاواز لە هەمووی ئەوانە کاربەدەستانی کۆماری ئیسلامی دوای حزووری پێشمەرگەکانی دێموکرات لە ماوەی ساڵی رابردوو و ساڵانی پێشوو زۆر بە ئاشکرا و بە شێوازی جۆراوجۆر هەڕەشەیان لە تێکۆشەرانی کوردی ئێران کردووە و رووداوەکەی دۆینێ شەوێ دەقیقەن هەر جێبەجێ کردنی ئەو هەڕەشەیە لە لایەن کۆماری ئیسلامی‌یەوە.

بۆیە ئێمە بۆ جارێکی دیکە لێرە تەئکید دەکەینەوە کە باشترین شێوەکار و باشترین میکانیزم و باشترین خەبات بۆ رووبەڕوو بوونەوە لەگەڵ کۆماری ئیسلامی بۆ رووبەڕوو بوونەوە لەگەڵ سناریۆ ناڕوونەکانی داهاتوو لە ئایندەدا یەکریزی نێو ماڵی کوردییە تا ئەو جێیەی کە پەیوەندی بە رۆژهەڵاتی کوردستانەوە هەیە یەکریزی حیزبەکانی سیاسی‌یە و هیوادارین ئەهەمییەتی یەکریزی نێوماڵی کوردی لە باشووری کوردستانیش کە لە قوناغێکی زۆر ئەستەم دایە رووبەڕووی کۆمەڵێک بژاردە لە داهاتوودا دەبێ بە قووەتی خۆی بچێتە پێشێ و بە ئیحساسی مەسئولییەتەوە جێبەجێ بێ.

بۆ جارێکی دیکە ئێمە لەگەڵ خەڵکی خۆمان لە رۆژهەڵاتی کوردستان پەیمان نوێ دەکەینەوە کە خەبات و تێکۆشانی ئێمە بەردەوام دەچێتە پێشێ. پیلانەکانی کۆماری ئیسلامی تیرۆری کۆماری ئیسلامی کە بەسەر حیزبی دێموکرات و تێکۆشەرانی کوردی ئێرانی‌دا تەحمیل کردووە و ساڵهای ساڵ درێژەی پێداوە هەرگیز تەئسیر لەسەر ئێمە دانانێ کە لە خەبات و تێکۆشانی خۆمان سڵ بکەینەوە. کۆماری ئیسلامی تێدەکۆشێ بە تیرۆر جەوێکی نائەمنی دروست بکا بەو جۆرە مەجالی جموجۆڵ و فەعالییەت و تێکۆشانی مەدەنی و ئارام لە نێوخۆی کوردستانی ئێران بشێوێنێ. کۆماری ئیسلامی دەیهەوێ میتۆد و شێوەی خۆی تەحمیل بکا لە هەموو مەیدانەکانی خەبات، شێواندن، تیرۆر، دروست کردنی نائەمنی، بۆ ئەوەی کە هەر ئەوە بکا بە حەل و حەلەکەش لای ئەو هەر ئەوەیە کە ئیدامەی بدا و حەلەکە لای ئێمە ئەوەیە کە ئەوە قەبووڵ ناکەین و خەبات و تێکۆشانی خۆمان بە شێوازی جۆراوجۆر ئیدامە دەدەین.

حیزبی دێموکرات لە ماوەی ژیانی سیاسیی خۆی‌دا تەحەمولی زۆر خەسارەت بووە، تەنانەت رەهبەرانیشی لەدست داوە بەڵام حیزبی دێموکرات حیزبێکە ریشەی لە نێو کۆمەڵانی خەڵکی رۆژهەڵاتی کوردستان هەیە. ئێمە ئەگە رێبەرانمان تیرۆر دەکرێن و هاوڕێیانمان تیرۆر دەکرێن و لە نێوخۆی وڵات هاوڕێیانمان شەهید دەبن بە دەیان و بە سەدان و بە هەزاران جێیان دەگرنەوە و هەر ئەوەیە و هەر ئەو نفووزە جەماوەرییە، ئەو ئیعتیبارەی حیزبی دێموکراتە لە نێوخۆی وڵات و لە ناوچەکە و لە ئاستی نێودەوڵەتی کە کۆماری ئیسلامی نیگەران کردووە و کۆماری ئیسلامی لە کار و فەعالییەتی خۆی دژی جووڵانەوەی کورد، حیزبی دێموکرات بە شێوازی جۆراوجۆر دەکا بە هەدەف. حیزبێک کە پشتئەستوورە بە کۆمەڵانی خەڵک، حیزبێک کە پشتئەستوورە بە رابردووی، حیزبێک کە لەپێناو ماف و بەرژەوەندییەکانی خەڵک لە نێوخۆی وڵات و کورد بەگشتی، تەنانەت رێبەرانیشی فیدا کردووە هەرگیز لەوانە ناسڵەمێتەوە و خەبات و تێکۆشانی، بە هیمەتی هەموو لایەکمان و بە بەشداری و چالاکیی خەڵک لە نێوخۆی وڵات بەردەوام دەچێتە پێشێ.

بۆ جارێکی دیکە پێمخۆشە لێرەوە سپاس و پێزانیی خۆمان بۆ سەرجەم خەڵکی تێکۆشەری کۆیە کە لە ماوەی شەوی رابردوو تا ئەورۆ بە شێوازی جۆراوجۆر لە پرسەی ئێمەدا بەشدارییان کردووە، بکەین.هەروەها زۆر سپاس بۆ لایەنە سیاسی‌یەکان بۆ کەسایەتی‌یەکانی باشووری کوردستان کە لە شەوی رابردوو تا ئێستا بەشداریی خۆیان لێرە بە پەیام ناردن، بە تەلەیفوون کردن، هاودەردی خۆیان لەگەڵ ئێمە دەربڕیوە و جێی خۆیەتی ئاماژە بەوە بکەم کە کاتێک ناخۆشییەکی ئاوا بۆ ئێمە لە هەرێمی کوردستان هاتۆتە پێشێ لە ماوەی چەند ساڵی رابردوو قەت هەستمان بە تەنیایی نەکردووە، هەمیشە خەڵکی باشووری کوردستان خەڵکی کوردستانی عێراق کە عیلاقات و پەیوەندییەکی خۆش و لەمێژینەیان لەگەڵ تێکۆشەرانی حیزبی دێموکرات بووە، لە رۆژانی ئاوادا لەگەڵمان بوونە. بیرۆکە و مێژووی تێکەڵاوی هاودەردی و هاوخەباتیی خەڵکی کوردستانی ئێران و کوردستانی عێراق لەو رۆژەوە دامەزرا کە لە کۆماری کوردستان تێکۆشەرانی کوردستانی عێراق تێیدا پێشمەرگە و ئەفسەر و ژنراڵ بوون؛ بناغەیەک کە ئاوا دامەزراوە و خەبات و تێکۆشانی حیزبی دێموکراتیش بەردەوام لەسەر ئەو ئەساسە چۆتە پێشێ و دەچێتە پێشێ، دڵنیام لە داهاتوودا هیوادارم ناخۆشی وامان نەیەتەوە پێشێ ئێمە پشت ئەستوور دەبین بە بەشداری و غەمخۆری ئێوە و دڵنیام بەشداری و غەمخۆری ئێوە بۆ پرسەکەی ئێمە و پشتیوانی و هاودەردی ئێوە خەڵکی باشووری کوردستان قووەتی قەلبێکی گەورەیە بۆ ئێمە.

بۆ جارێکی دیکە وێرای سەرەخۆشی لە بنەماڵەی پێشمەرگەکان لە پێشمەرگەکانی دێموکرات و ئاسایش جێی خۆیەتی لێرە سڵاو و رێز بنێرم بۆ هەمووی پێشمەرگەکانی کوردستان کە لە جبهەیەکی دوور و درێژ لە شەڕ لە دژی تیرۆریستانی داعش توانیویانە کوردستان بپارێزن و ئەوەی کە دۆینێ شەوێ لێرە رووی‌دا ئیقدامی تیرۆریستی کۆماری ئیسلامی لە دژی حیزبی دێموکرات دڵنیام لە ئیدامەی خەباتی ئێمە چۆن پێشمەرگەکانی کوردستان لە بەرەکانی شەڕ پاشەکشەیان بە داعش کردوە ئێمە تێکۆشەرانی دێموکرات و خەڵکی رۆژهەڵاتی کوردستان هەر ئەو چارەنووسە نسیبی کۆماری ئیسلامی دەکەین. بۆ جارێکی دیکەش زۆر سپاس بۆ هەموو لایەکتان.

دریژەی

یەڵدای خوێناویی دێموکرات، حیزبەکانی چوار پارچەی کوردستانی لە دەوری یەک کۆکردەوە

کە بە شێوازی ئاشتیخوازانە، مەدەنی و رێکاری سیاسی مافە نەتەوایەتییەکانی گەلی کورد لە رۆژهەڵاتی کوردستان وەدیبێنێ.

کاک خالید عەزیزی لەو پێوەندییەدا ئاماژەی بە هەوڵەکانی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە سەردەمی سەرکەوتنی شۆڕشی گەلانی ئێران لەگەڵ دەوڵەتی ناوەندی، بە تایبەت دەور و نەخشی دوکتور قاسملوو لەو پێوەندییەدا کرد و، گوتی : ئەگەر ئایەتوڵڵا خومەینی و رێبەرانی دیکەی کۆماری ئیسلامی وەڵامی پەیامی ئاشتی و چارەسەری سیاسیی دۆزی کورد لە ئێرانیان بدابایەوە، نە ئەو شەڕە هەڵدەگیرسا، نە ئەو هەمووە زیانە گیانی‌یە بەر دوولایەن دەکەوت؛ بەڵام ئەوان سیاسەتی ناکارامەی زەبر و زەنگیان هەڵبژارد و شەهید دوکتور قاسملوویان لەسەر مێزی وتووێژ تێرۆر کرد، بەوەش نەوەستان و دەیان کادر و پێشمەرگەی حیزبی دێموکراتیان لە باشووری کوردستان تێرۆر کرد.

سکرتێری گشتیی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە بەشێکی دیکەی قسەکانی‌دا گوتی کۆبوونەوی پێش تەقینەوەکەش هەر بۆ ڕێزگرتن لە پەیامی ئاشتیخوازانەی دوکتور قاسملوو و بۆ رێزگرتن لە یاد و بیرەوەریی بەڕێزیان بوو.

کاک خالید عەزیزی لە تەوەرێکی دیکەی باسەکەی‌دا تیشکی خستە سەر سیاسەتی ناکارامەی تێرۆر و گوتی: ئەگەر کۆماری ئیسلامی بە مەبەستی وەستاندنی خەبات و تێکۆشانی حیزبی دێموکراتی کوردستان چەکی تێرۆر بەکار دێنێ، دەبێ باش بزانێ کە تێرۆر کۆڵمان پێ نادا و نامانوەستێنێ.

سکرتێری گشتیی حیزبی دێموکراتی کوردستان پێداگری لەسەر ئەوە کرد کە پرسی نەتەوەیەک کە داوای مافەکانی خۆی دەکا، ئەو پرسە بە تێرۆر نە چارسەر دەکرێ و نە لەبار دەبرێ.

کاک خالید عەزیزی لە بەشی کۆتایی قسەکانی‌دا گوتی کۆبوونەوەی ئەمڕۆمان بۆ ئەوەیە یەکدەنگ بین لە مەحکومکردنی تێرۆر و هەموومان هەست بە بەرپرسایەتی بکەین لە پێوەندی لەگەڵ ئەمنیەتی هەرێمی کوردستان و ئەوە پەیامە بدەین بە دراوسێکانمان کە هەرێمی کوردستان بە دەرفەت دابنێن نەک هەڕەشە.

لە بڕگەیی سەرەکیی کۆبوونەوەکەش‌دا نوێنەرانی حیزبە سیاسی‌یەکانی بەشدار وێڕای دەربڕینی هاوخەمیی خۆیان و مەحکومکردنی پەلامارە تیرۆریستییەکی شەوی یەڵدا بۆ سەر حیزبی دێموکراتی کوردستان؛ راو بۆچوون و پێشنیاری خۆیان هێنایە بەر باس، ئەو حیزبانە وێڕای پێداگری لەسەر پێویستیی یەکڕیزیی ماڵی کورد و هاوپێوەندیی نیشتمانی داوایان لە ناوەندە بەرپرسیارە حکومییەکانی هەرێمی کوردستان کرد کە لەو ڕووداوە بکۆڵنەوە و لەگەڵ راگەیاندنی ئاکامەکەی لە پێناو پاراستنی ئەمنیەتی هێزە سیاسی‌یەکانی پارچەکانی دیکەی کوردستان تێبکۆشن.

لە بڕگەیەکی دیکەی بەرنامەکەدا کاک قادر وریا، ئەندامی دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان لەسەر پەیامی هاوبەشی کۆبوونەوەکە قسەی کرد و، دوای وەرگرتنی راو سەرنج و پێشنیاری نوێنەرانی حیزبە سیاسی‌یەکان، بڕیارنامەی کۆتایی کۆبوونەوکە بە تێکڕای دەنگی بەشداران پەسند کرا.

دوابڕگەی ئەو کۆبوونەوەیە پرێس کۆنفڕانسێک بە بەشداریی میدیاکان بوو کە لەو بڕگەیەشدا کاک خالید عەزیزی، سکرتێری گشتیی حیزبی دێموکراتی کوردستان وەڵامی پرسیاری میدیا و کاناڵەکانی راگەیاندنی دایەوە.

دریژەی

هاوخەمی دەربڕینی خەڵکی کوردستان لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان

وەکوو هەواڵدەریی موکریان و ناوەندی دیموکراسی و مافی مرۆڤی کوردستان بە رووماڵکردنی کارەساتی شەوی یەڵدا، لەو بارەوە زانیارییان بڵاو کردەوە.

بە پێی هەواڵی گەیشتوو لە نێوخۆی وڵات و هەروەها کۆمیسیۆنی تەشکیلاتی حدک، هۆگران و خەمخۆرانی حیزب لە گەڕەکی دەوڵەتئاوای کرماشان، دڵسۆزان و دۆستانی حیزب نیشتەجێ لە شاری تاران و دەورووبەری تاران، ناوچەی چەرداوڵی ئیلام، مەهاباد، مەریوان، بۆکان، رەبەت، سقز، سنە، بیجار، جوانڕۆ، هەروەها کوردانی دانیشتوو لە شاری کەرەج بە نووسینی دروشم و نووسراوە لەسەر دیوارەکان، شەهید کردنی پۆلێک پێشمەرگەی حیزبی دێموکراتی کوردستانیان لە شەوی یەڵدا مەحکووم کرد و، پاڵپشتییان لە خەباتکارانی دێموکرات کرد.

کۆمیسیونی راگەیاندن و کۆمیسیۆنی تەشکیلاتی حیزبی دێموکراتی کوردستان وێڕای سپاس و پێزانین لە سەرجەم خەڵکی بە وەفای کوردستان و چالاکان و هەڵسووڕاوانی کوردپەرەوەی نێوخۆی وڵات، هاوخەمیی دەربرینی ئەوان، بە سوکنایی‌بەخش دەزانێ و بەم بۆنەوە سپاسیان دەکات و، سەرکەوتنیان بۆ بە ئاوات دەخوازێ.

دریژەی

دەنگدانەوەی هێرشی تیرۆریستی شەوی یەڵدا لە میدیای جیهانی‌دا

ماوەیەکی کورت پاش هێرشی تێرۆریستی شەوی یەڵدا، هەواڵ، فیلم و وێنەی ئەو رووداوە لە جیهان‌دا بڵاو بۆوە. ئەوە پەیامێکی ئاشکرایە بۆ دەسەڵاتدارانی کۆماری ئیسلامی و گشت دیکتاتۆران کە ئەوان چیتر ناتوانن مرۆڤکوژییەکانیان لە چاوی خەڵکی جیهان بشارنەوە و بێ گومان رۆژێک دی کە دەبێ لە بەرامبەر هەموو ئەو کردەوانەیان دا وەڵامدەر بن.

دوای بەدواداچوونێکدا کە من و چەند هاوڕێی‌تر لە ئینتەرنێت کردمان بۆمان دەرکەوت کە هەواڵی کردەوە تێرۆریستی‌یەکەی بەر دەرگای قەڵای دێموکرات بە شێوەیەکی زۆر بەربڵاو لە میدیای جیهانیی‌دا دەنگی داوەتەوە. لیستی خوارەوە ناوی ئەو راگەیاندنانەیە کە رووماڵی هەواڵی ئەو رووداوەیان کردووە.

هەواڵنێری: رۆیتەرز، بی‌بی‌سی، دۆیچەڤێلێ، دەنگی ئەمریکا، سپوتنیک نیوز، تی‌تی (سەرچاوەی بەشی هەرەزۆری هەواڵنێرەکانی سوێد)، رووداو، کوردستان ٢٤

فەرانسە: لۆمۆند

سوێد: ئێس ڤێ تێ (تەلەفیزیۆنی فەرمیی سوێد)، ئافتۆن‌بلادێت، فۆلک‌بلادێت، هێلا گۆتلەند، ڤێستێربۆتتێن‌کوریرێن، کریشانستابلادێت، بلێکینگێ‌لێنس تیدنینگ، ئێستادس‌ئاللیهاندا، ئۆستراسمۆلەند، سمۆلەندس‌پۆستێن، کۆررێن، نیا لیدشۆپینگس‌تیدنینگ، نیهێتس‌سڤەرییێ، سیدسڤێنسکان

نۆروێژ: ربنێت، هاشتا تیدەنە، ن.ر.ک (تەلەفیزیۆنی فەرمیی نۆروێژ)، ڤەردێنس گانگ،

هیندوستان: بیزنێس ستاندارد، دی ئێن ئەی ئێندیا

وڵاتانی عەرەبی: سەباح، ئەلشەرقەلئەوسەت، میدل‌ئیست‌مۆنیتۆر، میدێل‌ئیست ئای

ماڵپەڕی کوردی: ئێ کورد دەیلی، ئارا نیوز

دریژەی

پەیامی سەرەخۆشی بە بۆنەی کۆچی دوایی کاک ناسر ئێرانپوور

نەک هەر وەکوو دۆستێکی زۆر نزیک بەڵکوو وەک کادرێکی خۆ تەرخانکردوو، ئەرکی گرتبووە ئەستۆ و لە بەرامبەر ئەو هێرشە ناڕەوایانەی شۆڤینیستەکان و نەیارانی دیکەی پرس و بزووتنەوەی نەتەوەیی دەیانکردە سەر حیزبی دیموکرات و رێکخراوە سیاسی‌یەکانی نێو بزووتنەوەی نەتەوەیی و ئازادیخوازی، پشت ئەستوور بە توانای فکری و تیئۆریکی خۆی وەدەست دەهات و بەرپەرچی دەدانەوە.

حیزبی دیموکراتی کوردستان، بەم بۆنەیەوە گەرمترین سەرەخۆشی و هاوخەمی پێشکەشی بنەماڵە بەرێزەکەی و هەموو قەدرزانانی ئەو کەسایەتییە پڕ خزمەتە دەکا.

گیانی کاک ناسری خۆشەویست شاد و یادی بۆ هەمیشە بەرێز بێ.

حیزبی دیموکراتی کوردستان
دەفتەری سیاسی
٥ی بەفرانباری ١٣٩٥

درێژەی

بەياننامە لەبارەی: تەقینەوە تیرۆریستیەکەی شەوی ١ی بەفرانبار و پەیام و شوێنەوارەکانی

ڕاست لە کاتی تەواوبوونی بەرنامەکەدا، بۆمبێک لە نزیک شوێنی بەڕێوەچوونی مەراسمەکە، لە پەنا فرۆشگەیەک و لە تەنیشت ڕێگای هاتوچۆی گشتیی هەرمۆتە – کەمپی «ئازادی» تەقێندرایەوە. کاتێک کۆمەڵێک لە پێشمەرگەکانی دێموکرات و پۆلیسەکانی بنکەی ئاسایش لەو نزیکانە، بۆ فریاکەوتن دەگەنە شوێنی ڕووداوەکە، بۆمبی دووهەمیش دەتەقێندرێتەوە و لە ئاکامدا دەسبەجێ ٦ کەس گیانیان لە دەست دەدەن. ٤ کەسیش بریندار دەبن کە یەکێک لە بریندارەکان دوازدە سەعات دواتر بە داخەوە گیانی لە دەست دا و بەم جۆرە ژمارەی شەهیدەکانی ئەم کردەوە تیرۆریستییە بووە ٧ کەس(٥ تێکۆشەری دێموکراتو دوو پۆلیسی ئاسایش).

نیشانەکان و زانیارییەکان دەری دەخەن کە ئامانج لەو تەقینەوەیە، کوشتنی ژمارەیەکی هەر چی زیاتر لە تێکۆشەران و بنەماڵەکانی دێموکرات بووە. بەو هۆیەشەوە کە نەیانتوانیوە بۆمبەکان بێننە نێو هۆڵی بەڕێوەچوونی ڕێوڕەسمەکە، نزیکترین شوێن لەو هەدەفەیان– کە خەڵک لە کاتی تەواو بوونی بەرنامەکەدا لێی کۆ دەبنەوە– هەڵبژاردوە. حیزبی دێموکراتی کوردستان لە یەکەم ڕاگەیەندراودا بە مەبەستی هەرچی زووتر ئاگادار کردنی بیروڕای گشتی لەم ڕووداوە، تەنیا ڕوودانی تەقینەوەکە و ڕادەی زیان و قوربانی‌یە گیانی‌یەکانی بە ئاگاداریی هەموو لایەک گەیاند و قامکی تاوانبار کردنی بۆ لایەنێکی دیاریکراو، ڕانەداشت. بەڵام هەر لە یەکەم ساتەکانەوە، گومانمان نەبوو کە ڕێژیمی کۆماری ئیسلامیی ئێران لە پشت ئەم پیلانە تێرۆریستیەوەیە. لێدوان و وتووێژ و ڕوونکردنەوەکانی دواتری بەرپرسانی حیزبی ئێمە لە پێوەندی لەگەڵ ئەم تەقینەوەیەدا، پێداگری بووە لەسەر ناساندنی کۆماری ئیسلامیی ئێران وەک سەرچاوەی ئەسڵیی ئەنجامدانی ئەم تاوانە تێرۆریستی‌یە.

حیزبی دێموکراتی کوردستان لە تاوانبار کردنی ڕێژیمی کۆماری ئیسلامیی ئێران بە ئەنجامدانی ئەم تەقینەوە تێرۆریستی‌یە، پشتی بە کۆمەڵێک بەڵگە و هۆ بەستوە. ئەم ڕێژیمە، هەر لە هەرێمی کوردستان لە دەیەی ٩٠ی زایینی‌دا، دەیان تاوانی تیرۆریستیی گەورەی لە دژی لایەنە سیاسی‌یەکان و تێکۆشەرانی کوردی ڕۆژهەڵاتی و بنەماڵەکانیان ئەنجام داوە کە سەدان قوربانی‌یان لێ کەوتووەتەوە. جگە لەم کارنامە ڕەشە کە کۆماری ئیسلامیی ئێران لە تیرۆری تێکۆشەرانی سیاسیی نەیاری ئەو ڕێژیمە لە هەرێمی کوردستان‌دا هەیەتی، لە مانگەکانی ڕابردوودا، فەرماندەرانی سوپای پاسداران بە ئاشکرا و بەردەوامی هەڕەشەیان کردوە کە لە نێوخۆی هەرێم و لە هەر جێیەک بە پێویستی بزانن، زەبر لە دێموکراتەکان و بنکە و بارەگاکانیان دەوەشێنن. لەمانەش گرنگتر ئەو زانیارییانەن کە کۆمیتەی ئەمنیەتی حیزبی دێموکراتی کوردستان لەم چەند ساڵەی دوایی‌دا لە ڕەوتی پووچەڵکردنەوەی پیلانەکانی ئەو ڕێژیمە و لێکۆڵینەوە لە ڕاسپێردراو و دەستوپێوەندە ناردراوەکانی سەر بە دامودەزگا سیخوڕییەکانی کۆماری ئیسلامی بۆ نێو حیزبی ئێمە، کۆی کردوونەوە. بە گوێرەی زانیارییەکان، ئیتلاعات و سوپای پاسداران لەمێژە لە هەوڵی خرابکاری و ئەنجامدانی تەقینەوە و کردەوەی تێرۆریستیی دیکە لە نێو بنکە و دامەزراوەکانی حیزب و لە دژی بەرپرسان و تێکۆشەرانی حیزب دان. لەڕاستای چالاک کردنەوەی نیازە تێرۆریستی‌یەکانیان لە هەرێمی کوردستان و بە دژی حیزبی دێموکرات و لایەنە سیاسی‌یەکانی دیکەی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، پێوەندییان بە ژمارەیەک لە هاودەستانی خۆیان لە دەیەی ٩٠ی هەتاوی‌دا گرتووەتەوە و داوایان لێ کردوون بۆ ئەم مەبەستە هاوکارییان بکەن. ئەوەش کە هەر لە دوو ساڵی ڕابردوودا چەند پیلانی تیرۆریستی لە دژی بنکەکان و بەرپرسانی ژمارەیەک ڕێکخراوی سیاسیی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لەنێو هەرێمی کوردستان‌دا، پووچەڵ کراونەوە و عامیلانیان گەڕاونەوە باوەشی دەزگا سیخوڕییەکانی ڕێژیمی ئێران ، ڕاستیی ئەم قسانە دەسەلمێنن. ئەو بەڵگە و نیشانە و زانیارییانەش کە لە پێوەندی لەگەڵ تەقینەوەی «شەوی یەڵدا»دا بە دەست حیزبی دێموکراتی کوردستانەوە هەن و جارێ خەریکی بە دواداچوون و لێکۆڵینەوەی زیاتر لەسەریانین، ڕۆژبەڕۆژ زیاتر دڵنیامان دەکەن کە ڕێژیمی کۆماری ئیسلامیی ئێران ئەم تاوانە تیرۆریستی‌یەی ئەنجام داوە.

حیزبی دێموکراتی کوردستان، لە هەموو ئەو لایەنانەی بەردەنگی ئەم بەياننامەن، داوا دەکا تەقینەوەی تێرۆریستی لە دژی حیزبی دێموکراتی کوردستان وەک زەنگێکی مەترسی و وەک سەرەتایەکی بە کردەوە لە دەستپێکردنەوەی پیلانە تیرۆریستی‌یەکانی ڕێژیمی کۆماری ئیسلامیی ئێران لە هەرێمی کوردستان‌دا، چاو لێ بکەن. هەرێمی کوردستان، بە هۆی ئەو تاوانانەی ڕێژیمی کۆماری ئیسلامیی ئێران لە دەیەی ٩٠ی زایینی لە دژی لایەنە سیاسی‌یەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان تێی‌دا ئەنجام دا، زیانێکی زۆر بە ئیعتیبارە سیاسی و ئەمنیەتی‌یەکەی گەیشت. هەروا کە برایەتیی گەلی کورد لە دوو بەشی ڕۆژهەڵات و باشووری کوردستانیش لە ژێر کاریگەریی ئەو کارەساتانەی لە هەرێمی کوردستان بە سەر تێکۆشەرانی کوردی ڕۆژهەڵات هاتن، زیانی گەورەی دیت. چالاکبوونەوەی تێرۆریزمی کۆماری ئیسلامی، هەموو ئەو لایەنانەی بەر دەنگی ئەم بەياننامەیەن بەرەوڕووی کۆمەڵێک ئەرک دەکاتەوە. گرنگترینی ئەم ئەرکانە بریتین لە:

– دەنگهەڵبڕین و مەحکوومکردنی ڕاشکاوانەی دەستدرێژیی سوپایی و کردەوەی تێرۆریستی لە لایەن کۆماری ئیسلامی‌یەوە،

– چاودێریی بنکە و دامەزراوە جۆراوجۆرەکانی ئەو ڕێژیمە لە هەرێمی کوردستان و هاتوچۆی کاربەدەستان و دەستوپێوەندەکانی ڕێژیمی ئێران،

– هەست کردن بە بەرپرسیارەتی لە ئاست ئەمنیەتی تێکۆشەران و بنکە و کەمپەکانی ڕێکخراوە سیاسی‌یەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و،

– پشتیوانی و هاودەنگی لەگەڵ حیزب و ڕێکخراوە سیاسی‌یەکانی ڕۆژهەڵات و تێکۆشەرانی ئەو بەشەی کوردستان کە لە هەرێمی کوردستانن لە دژایەتی لەگەڵ هەڕەشە و تاوانی تێرۆریستی‌دا.

حیزبی دێموکراتی کوردستان، وەبیر هێز و لایەنە سیاسی‌یە ڕۆژهەڵاتی‌یەکانیشی دێنێتەوە کە ئەگەر زۆر فاکتەری سیاسی و خەباتگێڕانەی گرنگی دیکەش هەتا ئێستا بە داخەوە نەبوون بە هۆو پاڵنەری یەکگرتن و هاوکاریی بەرین و درێژخایەن لە نێوانیان‌دا، حەق وایە هەڕەشە و نیاز و بەرنامە تێرۆریستی‌یەکانی ڕێژیمی کۆماری ئیسلامی بۆ زەبر وەشاندن لەوان لە هەرێمی کوردستان‌دا، ببێ بە هاندەرێک بۆ هەڵدانەوەی لاپەڕەیەکی نوێ لە پێوەندییەکانیان و بکرێتە سەرەتایەک بۆ یەکگرتن و هاوکاری و خەباتی هاوبەش لە بواری جۆراوجۆردا.

ئێمە جارێکی دیکە سەرنجی دەوڵەتان و هێز و لایەنە سیاسی‌یەکانی ناوچە و جیهان بۆ لای ئەم ڕاستی‌یە ڕادەکێشین کە حوزووری ڕێژیمی ئێران لە عێراق، سووریە، لوبنان، یەمەن و شوێنەکانی دیکەی ناوچە، نەک بۆ بەشداری لە شەڕی جیهانیی دژ بە تێرۆریزم، بەڵکوو بۆ پشتیوانی لە هاوپەیمانە ئیدئۆلۆژیکەکانی خۆی و زاڵکردنی هێژمۆنیی سیاسی، ئەمنیەتی و سوپایی کۆماری ئیسلامی لە ناوچەکە دایە. ئامانج و نیازی حوزووری ئەم ڕێژیمە لە نێو ڕووداوەکانی ناوچەدا نەک لە ڕاستای پێکەوەژیانی بە ئاشتیی وڵاتان و نەتەوەو ئایینە جیاوازەکانی ناوچە، بەڵکوو بۆ داکۆکی و پشتیوانیی بەشێکی دیاریکراویانە و دەیەوێ بە هەر نرخێک بووە هاوپەیمانەکانی خۆی بە سەر ئەوانی دیکە زاڵ بکا. ئەم حوزوورە ناوچەییە کە بە ڕواڵەت بەشدارییە لە شەڕی جیهانی بە دژی تێرۆریزم و توندڕەویی ئایینی، هیچی لە ماهییەتی ئەو ڕێژیمە کە پەنابردنە بۆ تێرۆریزم و پیلان و سەرکوت لە دژی نەیارەکانی، نەگۆڕیوە و لە هەر شوێنێک و هەر کاتێک بە پێویستی زانیبێ، سوودی لێوەرگرتوە.

حیزبی دێموکراتی کوردستان بە دەرفەتی دەزانێ، لە ڕێگای ئەم بەياننامەیەوە سپاس و پێزانینی گەرمی خۆی بەرامبەر ئەو هاوخەمی و هاوپێوەندییە بەرینە ڕابگەیەنێ کە دوابەدوای تەقینەوەی تیرۆریستی لە بارەگای دەفتەری سیاسیی حیزب لە نزیک شاری کۆیە و لە ڕۆژانی دواتردا خۆی نواند. سەرۆکایەتیی هەرێم، حکوومەتی هەرێمی کوردستان، سەرۆکی پارلمان و فراکسیۆنە پارلمانی‌یەکان، زۆربەی حیزب و ڕێکخراوە سیاسی‌یەکانی هەموو بەشەکانی کوردستان، بە بڵاوکردنەوەی بەياننامە و ڕاگەیاندنی هەڵوێستی ڕەسمی، وێڕای مەحکوومکردنی ئەم تاوانە گەورەیە، لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان و بنەماڵەی شەهیدەکان، هاوخەمیان کرد. ژمارەیەکی زۆر لە کەسایەتی‌یەکان، کاربەدەستانی حیزبی و حکوومی، نوێنەرانی چین و توێژە جۆراوجۆرەکان لە هەرێمی کوردستان، لە بەخاکسپاردنی شەهیدەکان یا لە ڕێوڕەسمی پرسە و سەرەخۆشی لە بنکەی دەفتەری سیاسیی حیزب‌دا بەشدار بوون. خەڵکی شاری کۆیە بە هاتن بۆ نەخۆشخانەکان بە مەبەستی خوێن بەخشین بە بریندارەکان و سەردان بۆ بنکەو کەمپەکانی حیزب و ئامادەیی دەربڕین بۆ هەر جۆرە هاوکارییەکی پێویست، جارێکی دیکە جوانترین نموونەی دڵسۆزییان بەرامبەر حیزبی دێموکرات نواندەوە. جێگای خۆیەتی سپاسی بەرپرسان و کاربەدەستانی ئاسایش و دەزگا حکوومی و ئیدارییەکانی کۆیە بکەین کە بە مەبەستی فریاکەوتن و هاوکاری و لێکۆڵینەوە لە ڕووداوەکە، لە یەکەم ساتەکانی دوای ڕووداوەکە، خۆیان گەیاندە بنکەی دەفتەری سیاسیی حیزب. هیوادارین لێکۆڵینەوەو بە دواداچوونی دەزگا ئەمنییە پێوەندیدارەکان هەرچی زووتر بگاتە ئاکامو بیروڕای گشتیی لێ ئاگادار بکرێتەوە. ئەوەندەش کە دەگەڕێتەوە سەر هاوخەمیی دێموکراتەکان لەگەڵ یەکتر لەم ڕووداوەدا، وەک زۆر بۆنەی دیکە کە ڕووداوی ناخۆش بۆ دێموکراتەکان دێتە پێش، جارێکی دیکە سێبەری هاودڵی و هاوسەنگەربوون و هاوڕێیەتی باڵی بە سەربنکە و ماڵەکانی دێموکرات‌دا کێشا.

تاوانی تێرۆریستیی کۆماری ئیسلامی لە دژی حیزبی دێموکراتی کوردستان، هەم لە نێوخۆی ڕۆژهەڵات و هەم لە نێو کوردەکان و ئێرانی‌یەکانی دەرەوەی وڵات، شەپۆلێکی بەرین لە هاوخەمی و هاوپێوەندی لەگەڵ حیزبی ئێمە وەڕێ خستوە. دڵسۆزان و هۆگرانی حیزب لە نێوخۆ لە ڕێگای جۆراوجۆرەوە پێوەندییان بە بەرپرسان و تێکۆشەرانی حیزبەوە گرتوە، ئەو تاوانە دڕندانەیان مەحکووم کردوە و هاوخەمی و پشتیوانیی خۆیان بە حیزبی دێموکراتی کوردستان ڕاگەیاندوە. لە دەرەوەی وڵاتیش، جینایەتی تازەی کۆماری ئیسلامی بووە بە هۆی تووڕەیی کوردەکان و کۆڕ و کۆمەڵی سیاسیی ئێرانی. هیوادارین ئازادیخوازانی کورد و ئێرانی لە دەرەوەی وڵات ئەم تاوانە گەورەیەی ڕێژیمی ئێران بکەنە هەوێنی چالاکیی سیاسی جۆراوجۆر بۆ لەقاودان و مەحکوومکردنی کۆماری ئیسلامی. هەر لێرەش‌دا بە پێویستی دەزانین ڕێز و پێزانینی خۆمان بۆ ئەو بەشە لە میدیاکان ڕابگەیەنین کە بایەخی پێویستیان بەم ڕووداوەدا و بە هاتن بۆ شوێنی ڕووداوەکە و وەرگرتنی لێدوان و ڕوونکردنەوە لە بەرپرسانی حیزبی دێموکراتی کوردستان، تیشکیان خستە سەر ئەو هێرشە تێرۆریستی‌یە و بیروڕای گشتییان لە لایەنە جۆراوجۆرەکانی ڕووداوەکە ئاگادار کردەوە.

ئێمە جارێکی دیکە یادی شەهیدانی ئەو تەقینەوە تێرۆریستی‌یە بەرز ڕادەگرین و سەرەخۆشی لە بنەماڵە دڵ بە خەمەکانیان و هاوسەنگەرانیان دەکەین. خەڵکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و هۆگرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە هەر شوێنێک، دڵنیا دەکەینەوە کە هەڕەشە و تاوانەکانی کۆماری ئیسلامیی ئێران، ئەم حیزبە لە درێژە دانی خەباتی ڕەوا و فرەڕەهەندی خۆی بە دژی کۆماری ئیسلامی، سارد ناکاتەوە. بە پێچەوانەوە، ئەم تاوانە و خوێنی تازەترین شەهیدەکانمان هەر لەو کاتەدا کە هانمان دەدا بۆ وریایی و پارێزگاریی زیاتر لە ڕێبەری و تێکۆشەران و بنکەکانی حیزب، لێبڕاوی و ئیرادەشمان بۆ خەباتی زیاتر لە نێوخۆ و دەرەوەی کوردستان ، بە گوڕتر دەکا.

سڵاو بۆ گیانی پاکی شەهیدانی ١ی بەفرانبار(یەلدای خوێناوی)،

سڵاو لە هاوپێوەندیی دۆستان و دڵسۆزان لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان،

ڕسوایی بۆ تێرۆریزم و ڕێژیمی تێرۆریستی کۆماری ئیسلامیی ئێران،

سەرکەوتن بۆ خەباتی ئازادیخوازنەی گەلی کورد لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان و هەموو بەشەکانی کوردستان.

حیزبی دێموکراتی کوردستان
دەفتەری سیاسی
٤ی بەفرانباری ١٣٩٥
٢٤ی دیسامبری ٢٠١٦

بەياننامەی کۆتایی کۆبوونەوەی هاوبەشی لایەنە سیاسی‌یەکانی کوردستان

یەکدەنگ و یەکگرتوو کردەوەی تیرۆریستی مەحکووم دەکەین

ئێمە نوێنەرانی نزیک بە ٣٠ حیزب و ڕێکخراوی سیاسیی بەشە جۆراوجۆرەکانی کوردستان ئەمڕۆ یەکشەممە، ٢٥ی دیسەمبری ٢٠١٦ بە یەکەوە لە شوێنی تەقینەوە تیرۆریستی‌یەکەی شەوی ١ی بەفرانباری ئەمساڵ(٢١ی دیسەمبری ٢٠١٦) لە قەڵای دێموکرات(بارەگای سەرەکیی حیزبی دێموکراتی کوردستان) لە نزیک شاری کۆیە، کۆ بووینەوە.

ئەو تاوانە تیرۆریستی‌یە کە شەهید بوونی ٥ پێشمەرگەی دێموکرات و دوو پۆلیسی ئاسایش و برینداربوونی ژمارەیەکی دیکەی لێ کەوتەوە، بەشدارانی مەراسمێکی کردبوو بە ئامانج کە بە بۆنەی ٨٦ ساڵەی لەدایکبوونی د. قاسملووی شەهید پێک هاتبوو. ئاشکرایە ئەگەر تیرۆریستان بیانتوانیبا بۆمبەکانیان بگەیەننە نێو شوێنی مەراسمەکە بە دڵنیاییەوە کارەساتێکی زۆر گەورەتریان دەخوڵقاند.

هەر یەک لە ئێمە حیزب و لایەنە سیاسی‌یەکانی بەشدار لەم کۆبوونەوەیە، پێشتر جیا جیا ئەم تاوانەمان بە توندی مەحکووم کردوە و هاوخەمیی خۆمان لەگەڵ بنەماڵەی قوربانی‌یەکان و حیزبی دێموکراتی کوردستان ڕاگەیاندوە. ئەمڕۆش هەموومان یەکدەنگ و بە یەکەوە بۆ جارێکی دیکە ئەم کردەوە تیرۆریستی‌یە مەحکووم دەکەینەوە و لەگەڵ بنەماڵەی قوربانیان، دێموکراتەکان ولایەنە سیاسی‌یەکانی ڕۆژهەلات، هاوخەمیی خۆمان دووپات دەکەینەوە.

ئەمە یەکەم جار نیە دەستی ڕەشی تیرۆر، لە هەرێمی کوردستان گیانی تێکۆشەرانی کوردی ڕۆژهەڵات دەستێنێ. لە نەوەدەکانی سەدەی ٢٠دا بە داخەوە سەدان کادر و پێشمەرگە و ئەندام و لایەنگری حیزبەکانی ڕۆژهەڵات و بنەماڵەکانیان لە باشووری کوردستان بوون بە قوربانیی پیلانە تیرۆریستی‌یەکانی کۆماری ئیسلامیی ئێران. هەر لەم یەک دوو ساڵەی دواییش‌دا چەند پیلانی تیرۆریستی لە دژی بنکەکان و تێکۆشەرانی ژمارەیەک لەو حیزبانە پووچەڵ کراونەوە کە لە کاتی خۆی‌دا لە ڕێگای ڕاگەیەنە گشتی‌یەکانەوە هەواڵەکەیان بڵاو بۆوە.

ئێمە نیگەرانین کە تاوانی تیرۆریستیی شەوی ١ی بەفرانبار و پیلانە پووچەڵ بۆوەکانی پێشتر، سەرەتایەک بێ بۆ ئەوەی جارێکی دیکە هەرێمی کوردستان ببێتەوە بە مەیدانی پیلان و هەڕەشە و کردەوەی تیرۆریستیی لە دژی لایەنە سیاسی‌یە خەباتکارەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان. لە کاتێک‌دا نەتەوەکەمان لە باشوور و خۆراوای کوردستان لەگەڵ تێرۆریزم لە شەڕێکی بەرین دایە و قوربانیی گەورە پێشکەش دەکا و، هەر لەم سۆنگەیەشەوە ڕێز و ئیعتیبارێکی جیهانی وەدەست هێناوە، چۆن دەتوانین ڕێگە بدەین ڕۆڵەکانی بەشێکی دیکەی کوردستان لەسەر خاکی هەرێم ببن بە ئامانجی تیرۆر؟ هەر دەوڵەت و لایەنێک لە ژێر هەر ناوێک‌دا دەست بۆ تێرۆر و ڕەشەکوژی ببا، مەحکوومە. هەر بۆیە جگە لەوەی هەر یەک لە ئێمە لە سیاسەت و تێکۆشانی خۆمان‌دا دژی دەوەستینەوە، بە ئەرکی حکوومەتی هەرێم و سەرجەم دەزگا پێوەندیدارەکانیشی دەزانین ڕێگر بێت لە بەڕێوەچوونی هەرەشە و پیلانی تێرۆریستی لە دژی لایەنە سیاسی‌یەکانی پارچەکانی دیکەی کوردستان کە لە هەرێمی کوردستان، گیرساونەوە. هەروەها سەرنجی هاوپەیمانەتیی نێودەوڵەتی دژی تیرۆر بۆ لای تێرۆریزمی دەوڵەتی لە ناوچەکە بەرامبەر هێز و لایەنە خەباتکارەکانی بەشە جۆراوجۆرەکانی کوردستان ڕادەکێشین و پێویستی و گرنگیی بەربەرەکانی لەگەڵ ئەم جۆرە لە تیرۆریزمیان وەبیر دێنینەوە.

وێڕای مەحکوومکردنی شەڕ و لەشکرکێشی، تیرۆر و سەرکوت و تۆقاندن لە لایەن دەوڵەتانی ناوچە لە ڕووبەڕووبوونەوە لەگەڵ پرسی کورددا، بە قووڵی باوەڕمان بەوە هەیە کە خەباتی گەلی کورد و هێزە سیاسی‌یەکانی لە ڕۆژهەڵات و هەر پارچەیەکی دیکەی کوردستان، بە شەڕ و سەرکوت و تیرۆر لە نێو ناچێ. لە کاتێک‌دا لەسەر پشتیوانیمان لە خەباتی ڕەوای نەتەوەکەمان بۆ مافە ڕەواکانی لە هەموو بەشەکانی کوردستان پێ دادەگرینەوە، داوامان ئەوەیە سەرجەم لایەنە سیاسی‌یەکانی کوردستان و ڕۆڵەکانی نەتەوەکەمان لە نێوخۆی کوردستان و لە دەرەوەی وڵات، کەمپەین و چالاکیی هاوبەش لە دژایەتی لەگەڵ سیاسەت و بەرنامە و پیلانی تیرۆریستی‌دا وەڕێ بخەن.

کۆبوونەوەی هاوبەشی نزیکەی ٣٠حیزب و لایەنی سیاسیی هەر چوار بەشی کوردستان

٢٠١٦/١٢/٢٥

لیستی لایەنەکانی بەشدار لە کۆبوونەوەی هاوبەشی
حیزبە کوردستانییەکانی هەر چوار بەشی کوردستان
بۆ مەحکوومکردنی کردەوەی تیرۆریستی
٢٥ی دیسامبری٢٠١٦ – کۆیە

ناوەکان بە پێی تەرتیبی ئەلفوبێ:
بزووتنەوەی دێموکراتیکی گەلی کوردستان
بزووتنەوەی ڕزگاریی دێموکراتی کوردستان
پارتی پێشکەوتنخوازی کورد لە سووریە
پارتی دێموکراتی نیشتمانیی کورد لە سووریە
پارتی دێموکراتی کوردستان
پارتی دێموکراتیکی گەلان (هەدەپە)
پارتی کرێکاران و ڕەنجدەرانی کوردستان
پارتی ئازادی کوردستان
پارتی یەکیەتی دێموکرات (پەیەدە)
پارتی یەکیەتی دێموکراتی کورد لە سووریە
یەکیەتیی دێموکراتی کوردستان
حیزبی پێشکەوتنخوازی کوردی سووریە
حیزبی دێموکراتی کوردستان
حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران
حیزبی زەحمەتکێشانی کوردستان
حیزبی شیوعیی کوردستان
حیزبی یەکیەتیی کورد لە سووریە
ڕەوتی سوسیالیستی کۆمەڵە
سازمانی خەباتی کوردستانی ئێران
کۆما جڤاکێن کوردستان(کەجەکە)
کۆمەڵەی زەحمەتکێشانی کوردستان
کۆمەڵەی شۆڕشگێری زەحمەتکێشانی کوردستان
کۆنگرەی نەتەوەیی کوردستان
یەکگرتووی ئیسلامیی کوردستان
یەکیەتیی نەتەوەیی دێموکراتیکی کوردستان
ئەنجوومەنی نیشتمانیی کورد لە سووریا (ئەنەکەسە)

ڕاگەیەندراو لە بارەی تەقینەوەی تیرۆریستی لە یەکێک لە بنکەکانی حیزبی دێموکراتی کوردستان

بۆ ئاگاداریی ڕای گشتی

تەقینەوەی تیرۆریستی لە نزیک یەکێک لە بنکەکانی دەفتەری سیاسیی حیزب، شەهید و بریندار بوونی ژمارەیەک لە تێکۆشەرانی حیزبی دیموکراتی کوردستانی لێ کەوتەوە.

ئەمشەو ٢٠ لەسەر ٢١ی دیسامبر(شەوی یەلدا)، دەوروبەری کاتژمێر١٠ی شەو لە کاتێک دا بەشدارانی ڕێورەسمی یادی لە دایکبوونی د. قاسملوو، بە دوای کۆتایی بەرنامەکە بۆ ماڵەکانیان دەگەڕانەوە، دوو تەقینەوەی بە دوای یەک لە نزیک پرسگەی بەر دەرکی قەڵای دیموکرات ڕوویان دا. بە هۆی ئەم تەقینەوەیە بە داخەوە ٦ کەس شەهید و ٤ کەسیش بریندار بوون.

شەهیدەکانی ئەم ڕووداوە بریتین لە:

عەلی قۆیتاسی، کادری حیزب، وەهاب میر خزری، کادری حیزب، سالار باقری، پێشمەرگەی حیزب، ئەرسەلان عەباس نیا، پێشمەرگەی حیزب، ناسر کەریمی، ئەندامی یەکیەتیی لاوانی دیموکرات، عەدنان عەبدوڵڵا، مفەوەزی ئاسایش

بە هۆی ئەم ڕووداوەوە دوو پێشمەرگەی حیزب و هەر وەها دوو پۆلیسی ئاسایشیش بریندار بوون.

وێڕای مەحکوومکردنی ئەو کردەوە تیرۆریستی‌یە و هەر وەها سەرەخۆشی و هاودەردیی قووڵمان لە گەڵ بنەماڵەی شەهیدانی ئەو ڕووداوە و هیوای هەر چی زووتر چاکبوونەوە بۆ بریندارەکان، ڕادەگەیەنین کە لێکۆڵینەوە لەسەر چۆنیەتیی ڕووداوەکە بەردەوامە و، ئاسایش و دەزگا پێوەندیدارەکان لە شوێنی ڕووداوەکە حوزووریان هەیە. زانیاریی زیاتر لە ڕاگەیەندراوەکانی داهاتوو دا بە ئاگاداریی بیرورای گشتی دەگەیەنین.

دەفتەری سیاسیی حیزبی دیموکراتی کوردستان
شەوی٢٠ لە سەر ٢١ی دیسامبری ٢٠١٦
شەوی ١ی بەفرانباری ١٣٩٥

سەرۆکایەتیی هەرێمی کوردستان کردەوە تیرۆریستی‌یەکەی شاری کۆیە ئیدانە دەکات

ئێوارەی ڕۆژی سێشەممە ٢٠ی ١٢ی ٢٠١٦ لە ئەنجامی تەقینەوەی دوو بۆمبی چێندراو لە بەردەم دەفتەری سیاسیی حزبی دیموکراتی کوردستان لە شاری کۆیە ژمارەیەک پێشمەرگەی حزبی دیموکراتی کوردستان و کارمەندی ئاساییشی شاری کۆیە شەهید بوون و ژمارەیەکی دیکەیش بریندارن بوون.

وێڕای ئەوەی زۆر بە توندی ئیدانەی ئەو کردەوە تیرۆریستییە دەکەین سەرەخۆشی لە کەسوکاری شەهیدانی ئەو ڕووداوە دەکەین و هیوای چاکبوونەوە بۆ برینداران دەخوازین. پێویستە دامودەزگە پەیوەندیدارەکان و ئاسایش بە زووترین کات ئەنجامدەرانی ئەو کارە تیرۆریستی‌یە بدۆزنەوە و ڕادەستی یاسا بکەن و هەموو ڕێوشوێنێکیش بگیرێتەبەر بۆ ئەوەی ڕووداوی هاوشێوە دووبارە نەبێتەوە.

ئامانجی تیرۆر دروستکردنی پشێوی و دڵەڕاوکێ لەنێو خەڵک و ناسەقامگیریی سیاسی‌یە و پێویستە بە هەوڵی هەموو لایەک ڕێگەی لێ بگیرێت و بنبڕ بکرێت.

سەرۆکایەتیی هەرێمی کوردستان
٢١ـی ١٢ـی ٢٠١٦

شەپۆلی هاوخەمی دەربڕینی کەسایەتی و لایەنە سیاسی‌یەکان لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان

دوابەداوی بڵاوبوونەوەی هەواڵی ڕووداوی تێرۆریستی بەردەم قەڵای دێموکرات و کوژران و بریندار کردنی چەند پێشمەرگەی حدک، شەپۆلێکی هاوخەمی و ئیدانە کردنی ئەو کردەوە تێرۆریستی‌یە وەڕێکەوت.

بەشێکی بەرچاو لە لایەنە سیاسی‌یەکانی کوردستان و کەسایەتی‌یە حقووقی‌یەکانی هەر چوار پارچەی کوردستان وێڕای سەرەخۆشی کردن و ئیدانەکردنی ئەو کردەوە تێرۆریستی‌یە، خوازیاری ئەوە بوون کە لە زووترین کاتدا بەدواچوونی بۆ بکرێ و بکەران و دەستوپێوەندییەکانی ئەو کردەوە بە ڕای گشتی بناسرێن و شەرمەزار بکرێن.

سەرۆکایەتیی هەریمی کوردستان بە دەرکردنی بڵاوکراوەیەک بە توندی تەقینەوەکەی شاری کۆیە و شەهیدبوونی چەند پێشمەرگەی حیزب و دوو کارمەندی ئاسایشی ئەو شارەی مەحکووم کرد و ناوەندە ئەمنی‌یەکانی هەرێمی کوردستانی ئەرکدار کرد کە ئەنجامدەرانی ئەو ڕووداوە ڕادەستی یاسا ببن و هەموو ڕێوشوێنێکیش بگرنە بەر بۆ ئەوەی چیتر ڕووداوی لەو چەشنە دووپات نەبێتەوە.

ئەنجومەنی وەزیرانی هەریمی کوردستان لە ڕاگەیاندراوێکدا وێڕای ئیدانە کردنی هێرشی تێرۆریستی بۆ سەر بنکە و بارەگای حدک، بەڵێنی داوە کە هەموو هەوڵ و توانای خۆیان وەگەڕ دەخەن بۆ دۆزینەوەی ئەنجامدەرانی ئەو هێرشە تێرۆریستی‌یە.

هەروەها دەیان لایەنی سیاسی و ڕێکخراوەکانی کوردستان و دەرەوەی کوردستان بە هەڵویست گرتن و ناردنی نامە و برووسکەی تایبەت، خۆیان بە پاڵپشتی حیزبی دێموکرات زانی و، هەر چەشنە هێرش کردن و پەلاماری تێرۆریستی‌یان بۆ سەر حیزبی دێموکراتی کوردستان مەحکووم کردووە.

هەروەها یەکیەتیی پاڕلمانتارانی کوردستان بە هەڵویست گرتن و ناردنی برووسکەیەک ڕایگەیاند: «ئێمە لە یەکیەتیی پاڕلمانتارانی کوردستان بە توندی ئەو دەستە مرۆڤکوژە ریسوا و شەرمەزار دەکەین کە خوێنی مرۆڤی کورد حەڵاڵ دەکا و ئارامی شارەکانی کوردستان تێکدەدات و هاووڵاتیانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لە هەریمی کوردستان بە دوای پەناگەیەک دەگەڕێن بۆ چالاکیی سیاسی و فەرهەنگیی خۆیان لە چوارچێوەی یاساکانی هەرێمی کوردستان و پێویستە دامودەزگاکانی حکوومەتی هەریم ڕێوشوێنی توندوتۆڵ بگرنە بەر بۆ ئاشکرا کردنی ئەنجامدەرانی ئەو تاوانە تێرۆریستییە و پاڕاستنی سەروماڵی هاووڵاتیان».

لە درێژەی ئیدانەکردنی کردەوەی نامرۆڤانەی شەوی یەلدای قەڵای دیموکرات، دوکتور فواد مەعسووم سەرۆککۆماری عێراق لە نامەیەک کە تۆری میدیایی «ڕووداو» بڵاوی کردۆتەوە، وێڕای ئیدانە کردنی تەقینەوەکەی کۆیە و شەهیدکرانی چەند پێشمەرگە داوای کردووە کە لە لایەنە ئەمنی‌یەکان لێکۆڵینەوەی باشتریان هەبێ بۆ دۆزینەوەی تاوانبارانی ئەو تاوانە تێرۆریستی‌یە.

ئەو ڕێکخراو و کەسایەتی‌یانەی دیکەش کە هێرشە تێرۆریستیەکەی شەوی یەلدایان ئیدانە کردووە بریتین لە:

کۆمەڵە – ڕێکخراوی کوردستانیی حیزبی کومونیستی ئێران
کۆمەڵەی زەحمەتکێشانی کوردستان
کۆمەڵەی شۆرشگێڕی زەحمەتکێشانی کوردستانی ئێران
حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران
سازمانی خەباتی کوردستانی ئێران
مەکتەبی سیاسیی پارتی دێموکراتی کوردستان
مەکتەبی سیاسی یەکیەتیی نیشتمانیی کوردستان
بزووتنەوەی گۆڕان
تەڤگەری ئازادی کۆمەڵگای کوردستان
پارتی سوسیالیستی کوردستان (باکووری کوردستان)
پارتی کرێکاران و ڕەنجدەرانی کوردستان
یەکگرتووی ئیسلامیی کوردستان –مەکتەبی ئەمینداری گشتیی
یەکیەتی ئافرەتانی کوردستان ئەنجومەنی قەزای کۆیە
حیزبی شیوعی کوردستان
ڕێکخراوەکانی ژنان لە قەزای کۆیە
حیزبی یەکیەتیی کورد لە سووریە
پارتی دێموکراتی کوردستان، ئەنجومەنی سەرکردایەتی پارێزگای سلێمانی لقی٢١
حیزبی زەحمەتکێشانی کوردستان
بەرەی دێموکراسیی گەل
تۆری هەماهەنگی ڕێکخراوەکان بۆ بەرژەوەندی گشتیی
مەکتەبی سیاسی بزووتنەوەی دێموکراتی گەلی کوردستان
فیدراسیۆنی کۆمەڵەو ڕێکخراوەکانی عێراق و کوردستان
یەکیەتیی لاوانی کوردستان
تەڤگەری لاوانی کورد قامیشلوو
بەرەی دێموکراتی مەدەنیی ئەحواز
ڕەوتی سوسیالیستی کۆمەڵە
سەرکردایەتی یەکێتی دێموکراتی کوردستان
پارتی لیبراڵ دیمۆکراتی کوردستان
پێوەندییە گشتی‌یەکانی ڕێکخراوی فیداییانی خەڵکی ئێران
کومیتەی ناوەندی ڕێکخراوی یەکێتی فیداییانی خەڵکی ئێران
ئەنجومەنی سەرکردایەتی پارتی سەربەستیی کوردستان
بەرەی دێموکراتیکی ئێران
فراکسیۆنی پارتی دێموکراتی کوردستان لە پەرلمانی کوردستان
سەرکردایەتیی حیزبی ئازادیی کوردستان_قامیشلو
مەکتەبی سیاسیی حیزبی جمهوری کوردستانی
دەفتەری سیاسیی ڕێکخراویی چالاکانی ئەهلی سوننەتی ئێران
ڕێکخراوی موجاهیدینی خەڵکی ئێران
کۆمەڵێک لە پارلمانتارانی کورد لە پاڕلمانی کوردستان و پاڕلمانی عێراق
بەرەی دێموکراتیکی ئێران
پژاک
کومیتەی ناوەندی ڕێکخراوی یاری کورد
نوێنەرایەتی پەیەدە لە هەرێمی کوردستان
سکرتێری حیزبی بەیت نەهرەین لە هەرێمی کوردستان
نوێنەری هاوپەیمانیی دیموکراتی نیشتمانی کورد لە سووریە
الهيئة القيادية لحزب آزادي الكوردستاني
المكتب السياسي للحزب الجمهوري الكوردستاني
کومیتەی ناوەندیی ڕێکخراوی خەباتی شۆڕشگێڕی کوردستان
شورای هەماهەنگی/ بزووتنەوەی کۆماریخوازانی ڕۆژهەلاتی کوردستان
ڕێکخراوی مافی مرۆڤی کوردستان
مەڵبەندی هونەری مامڵێ
فیدراسیۆنی ڕێکخراوە ناحکومیەکانی دەڤەری سۆران
مەکتە بی سیاسیی پارتی سەوزی کوردستان
سەرۆکی ئەنجومەنی باڵای کۆمەڵگەی مەدەنی لە کوردستان
دەستەی بەڕێوەبەریی ڕۆژهەڵات تایمز
شووڕای هاوکاری هێزە چەپ و کۆمۆنیستەکان
ڕێکخراوی خەباتی شۆڕشگێڕی کوردستان

کەسایەتی‌یەکان؛

دوکتور مەحموود عوسمان کەسایەتی سیاسی کورد
هونەرمەندی گەورەی کورد مامۆستا مەزهەر خالقی
سۆران ڕەمەزان علی سەرۆکی فیدراسۆنی کۆمەڵە و ڕێکخراوەکانی عیراق –کوردستان
عەزیز شێخانی، فینلەند
خەلیل عەباسی، ستۆکۆڵم
محەممەد نظری، زیندانیی ڕەجایی شاری کەرەج
هۆشیار زێباری، وەزیری دەرەوەی پێشووی عێراق
عەلی مێهرپەروەر
مەریوان وریا قانع، نووسەر و ڕوناکبیر
ئەفسانە بایزیدی، هاجەر پیری و سۆهەیلا مینایی، زندانی کرمان
دوکتور ئازاد حیکمەت، ئاڵمان
مەلا حەسەن شیوەسەڵی
ئەحمەد ڕەئفەت، ڕۆژنامەنووسی ئێرانی

ڕاگەیەندراوی ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان بە بۆنەی تەقینەوە تیرۆریستی‌یەکانی شەوی یەلدا

ڕاگەیەندراوی ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان بە بۆنەی تەقینەوە تیرۆرستییەکانی شەوی یەلدا

بەداخەوە شەوی ڕابردوو ٢٠ لە سەر ٢١ی کانوونی یەکەم، لە کاتی ڕێوڕەسمی «شەوی یەڵدا»دا دوو هێرشی تیرۆریستی لە نزیک یەکێک لە بنکەکانی دەفتەری سیاسیی حیزبی دیموکراتی کوردستان لە شاری کۆیە ڕووی دا و بووە هۆی شەهیدبوونی پێنج لە ئەندامانی ئەو حزبە و کادیرێکی ئاسایش، هەروەها ژمارەیەک برینداری لێ کەوتەووە.

وێڕای بە توندی مەحکوومکردنی ئەو هێرشە تیرۆریستیانە و ئەوانەی لە پشتییەوەن، سەرەخۆشی لە کەسوکاری شەهیدان دەکەین و هیوای زوو چاکبوونەوە بۆ برینداران دەخوازین.

دووپاتی دەکەینەوە کە هەموو هەوڵ و توانای خۆمان دەخەینە گەڕ بۆ ئەوەی ئەنجامدەرانی ئەم تاوانە تیرۆرستی‌یە بە سزای یاسایی خۆیان بگەن. بە ئەوانەیش کە لە پشتی ئەم تاوانە تیرۆرستییەوەن، ڕادەگەیەنین هەر هەوڵ و پیلانێکی نەخوازراو دژی گەل و نەتەوەکەمان بەدڵنیاییەوە ڕووبەڕووی شکست و پووچەڵکردنەووە دەبێتەوە.

ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان ٢١ی کانونی یەکەمی ٢٠١٦

پەیامی هاوخەمیی د. یوسف محەمەد سادق سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان

بەڕێز: خالید عەزیزی سکرتێری حیزبی دێموکراتی کوردستان (حدک)

بەڕێزان: ئەندامانی دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکرات

بەداخ و نیگەرانی‌یەکی زۆرەوە، دوێنێ شەو لە کاتی بەڕێکردنی مەراسیمی یادی لەدایکبوونی شەهیدی سەرکردە د. عەبدولرەحمان قاسملو، لەلایەن ئەندامان و لایەنگرانی حیزبەکەتانەوە، نزیک بارەگای دەفتەری سیاسی حیزبی دیموکرات لە شاری کۆیە، دوو تەقینەوەی تیرۆرستی ڕوویدا، لەئەنجامدا پێنج کادیری حیزبەکەتان و دو کارمەندی ئاسایش شەهید بوون.

بەناوی خۆم و پەرلەمانی کوردستانەوە، پرسەو سەرەخۆشی لە جەنابتان و خانەوادەی شەهیدان و هەموو ئەندامان و لایەنگیرانی حیزبەکەتان دەکەم. هیوادارین لایەنە پەیوەندارەکان، بە زووترین کات لێکۆڵینەوە لە ڕوداوەکە بکەن و ئەنجامدەرانی بۆ ڕای گشتی ئاشکرا بکەن. لای بەڕێزتان ئاشکرایە، لە مێژووی خەباتی سیاسی کورددا، هەمیشە دوژمنان، ویستوویانە لە ڕێگەی تیرۆر و ڕەشە کوژییەوە خەباتی ئازادیخوازانەی گەلەکەمان سەر کوت بکەن. بەڵام هەمیشە خەباتی ڕەوای کورد بۆ ئازادی، لە گەشەکردن و بەرفراواندا بوو.

نەمری و سەربەرزی بۆ شەهیدانی ڕێگای رزگاریی گەلەکەمان. نەفرەت لە تیرۆرستان.

د. یوسف محەمەد سادق سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان ٢٠١٦/١٢/٢١

ئەنتەرناسیونالی سۆسیالیست هێرشی تیرۆریستی دژی حیزبی دێموکراتی کورستان ئیدانە دەکات

ڕێکخراوی نێونەتەوەیی ئەنتێرناسیونالی سۆسیالیست لە پەیامێکدا کردەوە تێرۆریستی‌یەکەی شەوی یەڵدای مەحکووم کرد و لەگەڵ حیزب هاوخەمی دەربڕێ.

لە بەشێک لە پەیامەکە هاتووە: ئاگادارکراینەوە کە لە شەوی ٢٠ی دێسامبر لە کردەوەیەکی نامرۆڤانەدا حیزب دێموکراتی کوردستان دەبێتە ئامانجی تێرۆریستان و لە ئاکامدا پۆلێک پێشمەرگەی ئەو حیزبە کە ئەندامی ئەنتێرناسیونالی سۆسیالیستە دەبنە قوربانی و گیانیان لە دەست دەدەن، ئەو هێرشە لە کاتێک ڕوو دەدا کە ئەندامانی حیزبی دێموکراتی کوردستان خەریکی ڕێورەسمی ڕێزگرتن لە یادی لە دایکبوونی عەبدولرەحمان قاسملوو بوون کە لە ساڵی ١٩٨٩ لە ڤییەن تێرۆر کرا.

هەواڵەکان باس لەوە دەکەن لە کۆتایی ئەو ڕێورەسمەدا بە تەقاندنی دوو بۆمبی چێندراو، پۆلێک لە ئەندامانی ئەو حیزبە دەبنە قوربانیی ئەو کردەوە ترۆریستی‌یە.

ئەنتێرناسیونالی سۆسیالیست وێڕای سەرەخۆشی کردن لە حیزبی دێموکراتی کوردستان و بنەماڵەی قوربانیان، پشتیوانیی بەهێزی خۆی لە سەرجەم ئەندامانی حیزبی دێموکراتی کوردستان دووپات دەکاتەوە.

ئەنتەرناسیونالی سۆسیالیست
٢١ی دسامبری ٢٠١٦

بەڕێوە چوونی کۆڕیادێک بۆ بەرز راگرتنی یادی شەهیدانی شەوی یەڵدای خوێناوی دێموکرات لە وڵاتی دانمارک

کۆمیتەی دانمارکی حیزبی دێموکراتی کوردستان بۆ بەرز راگرتنی یاد و ناوی شەهیدانی شەوی یەڵدای خوێناوی دێموکڕات، کۆڕیادێکی بە بەشداری ئەندامان و نوێنەرانی حیزب و رێکخراوە سیاسیەکانی چوار پارچەی کوردستان و کۆمەڵە کولتووریەکان و ئەندامان و لایەنگران و دۆستانی حیزب و رەوەندی کوردی لە وڵاتی دانمارک پێک هێنا.

سەرەتا پەیامی کۆمیتەی حیزبی دیموکراتی کوردستان لە وڵاتی دانمارک، لە لایەن هاوڕێ خالید رەواندۆست بەرپرسی کۆمیتەوە

خویندرایەوە.

پاشان پەیامی یەکیەتییەکانی لاوان و ژنانی دێموکڕاتی کوردستان لە لایەن سیروان ئەقدەم ئەندامی یەکیەتیی لاوان خوێندرایەوە.

مەحکووم کردنی تەقینەوەکانی شەوی یەڵدا لە لایەن کوردانی دانیشتووی وڵاتی سویسەوە

لە بەردەم بارەگای نەتەوە یەکگرتوەکان لە وڵاتی سویس شاری ژنێڤ خۆپیشاندانێک بە بەشداری لایەنە سیاسیـیە کوردستانی و ئێرانیـیەکان بۆ ریسوا کردنی تیرۆریزم بەڕێوەچوو.

لەو خۆپیشاندانەدا کە سەدان کەس لە ئەندام و دۆستانی حیزبی دێموکراتی کوردستان، نوێنەر و ئەندامانی حزب و رێکخراوە کوردستانی و ئێرانیـیەکان و چەندین کەسایەتیی سیاسی بەشداریان تێیدا کرد، چەندین دروشم و پلاکارت بەرز کرانەوە، و دەیان دروشمی جۆراوجۆر دژ بە تێرۆریزمی نێودەوڵەتی رێژیمی ئیسلامیی ئێران گوترانەوە و دەیان لاپەرە لە بەیاننامەی مەحکووم

کردنی تێرۆر بە سەر رێبوارانی ئەو شەقام و گۆرەپانە و لەناو خەڵک دا بڵاوکرانەوە.

هەروەها چەندین پەیام و برووسکەی هاوخەمی لە لایەن هێز و لایەنە سیاسی و کەسایەتیـیە دیارەکانەوە خوێندرانەوە.

رێپێوان و گردبوونەوەی کوردانی هەر چوار پارچەی کوردستان، لە بەردەم باڵوێزخانەی ئێران لە وڵاتی ئۆتریش

لەسەر بانگهێشتی حیزبی دێموکراتی کوردستان کۆمیتە ئۆتریش، رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی ٢٠١٦/١٢/٢٩ کاتژمێر ١ی دوانیوەڕۆ، بە بەشداری زۆربەی حیزب و ریکخراوە سیاسیـیە کوردستانیـیەکانی و کوردانی نیشتەجێ لەو وڵاتە، خۆپیشاندانێک بۆ ریزگرتن لەشەهیدانی شەوی یەڵدا و بۆ ریسوا کردنی کۆماری ئیسلامی ئێران، وەک تاوانباری سەرەکیی ئەو کردەوە ترۆریستیـیە بەرێوەچوو.

دەسپێکی بەرنامە بە سرودی نەتەوایەتی ئەی رەقیب دەستی پیکرد، پاشان لە لایەن هاورێ عەلی مازووچی پەیامی حیزب و رێکخراوە کوردستانیـیەکان بە زمانی ئاڵمانی پێشکەش کرا.

دوابەدوای ئەو پەیامی حیزب و ریکخراوە

کوردییەکان بە زمانی کوردی لە لایەن محەممەدی فەقی عەلی خوێندرایەوە.

بەشێکی دیکەی بەرنامەکە دیاری کرابوو بۆ وتە و پەیامی نوێنەری حیزب و رێکخراوەکانی بەشداربوو.

بەڕێوەچوونی ئاکسیۆنێکی هێمنانە بۆ ریسوا کردنی کردەوە تیرۆریستیـیەکەی شەوی یەڵدا – هولەند

رۆژی هەینی رێکەوتی ٢٠١٦/١٢/٣٠ کۆڕیادێک بۆ شەرمەزارکردنی تێرۆری شەوی یەڵدای خوێناویی و بەرز راگرتنی یاد و ناوی شەهیدانی ئەو رووداوە بە ئامادەبوونی بەشێکی بەرچاو لە کوردانی نیشتەجێ لە شاری "«لاهە» پێکهێنرا.

لەو کۆڕیادەدا چەند وتەیەک بەو بۆنەوە لە لایەن بەرێز مستەفا شەڵماشی ئەندامی دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان و بەرپرسی حیزبی دێموکرات لە دەرەوەی وڵات پێشکەش بەشداربووان کرا.

دوای وتەکانی بەڕێز مستەفا شەڵماشی و خوێندنەوەی پەیامی دەفتەری سیاسی و پەیامی

لایەنەکانی بەشداربوو، کۆڕیادەکە بە وتنەوەی دروشم بە دژی کۆماری ئیسلامی و نوێکردنەوەی پەیمان لەگەڵ رێبازی شەهیدان کۆتایی پێهات.

رێوڕەسمی بەرز راگرتنی یادی شەهیدانی یەڵدای دێموکرات و، مەحکوومکردنی پەلاماری تیرۆریستی– نۆروێژ

دوانیوەڕۆی رۆژی دووشەممە، ٢٠١٦/١٢/٢٦ی زایینی بەرانبەر بە ٧ی بەفرانباری ١٣٩٥ی هەتاوی، بۆ رێزگرتن لە شەهیدانی شەوی یەڵدای خوێناویی دێموکرات، لە نۆروێژ کۆڕیادێک پێکهات.

لەم کۆڕیادەدا ژمارەیەکی زۆر لە نوێنەرانی حیزب و رێکخراوە کوردستانیـیەکان و کەسایەتی و کوردانی تاراوگە و ئەندامان و لایەنگرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان بەشدار بوون .

بەیاننامەی دەفتەری سیاسی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە لایەن هاوڕێ «رزگار حەبیب زادە»، بەرپرسی کۆمیتەی نۆڕوێژی حیزبی دێموکراتی کوردستانەوە، خوێندرایەوە.

پاشان هاوڕێ «کوێستان گادانی» بە نوێنەرایەتی کۆمیتەی دەرەوەی وڵاتی حیزبی دێموکراتی کوردستان چەند وتەیەکی بەو بۆنەوە پێشکەش کرد.

بڕگەیەکی دیکەی کۆڕیادەکە تەرخانکرابوو بۆ پێشکەشکردنی پەیام و بروسکەی حیزب و رێکخراوە کوردستانیـیەکانی بەشداربوو .

لە بەشێکی دیکەی رێوڕەسمەکەدا پەیامی بنەماڵەی شەهیدانی شەوی یەڵدا، لە لایەن «محەممەد میرخزری»، کوڕی شەهید «وەهاب میرخزری» خوێندرایەوە.

پاشان لە لایەن یەکیەتی ژنانی دێموکراتی کوردستان لە نۆروێژ «مەحبووب رەحیمی» چەپکە گوڵی پێشکەش بە روحی شەهیدانی شەوی یەڵدا کرد کە «محەممەد میرخزری» بە نوێنەرایەتیی بنەماڵە شەهیدەکان وەریگرت. پێویست بە ئاماژەکردنە نێوئاخنی کۆڕیادەکە، خوێندنەوەی چەند شیعر و پەخشانێک بەو بۆنەوە بوو کە لە لایەن بەڕێزان «سەلاح سوڵتانپەنا- مامۆستا پەیمان- عوسمان نۆباری- شکوفە قادرسووری»یەوە پێشکەش کران.

بەڕێوەچوونی کۆڕیاد و پرسەی شەهیدانی شەوی یەڵدای خوێناویی دێموکرات–سوئید

دوانیوەڕۆی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی ٢٠١٦/١٢/٢٥ی زایینی بەرانبەر بە ٦ی بەفرانباری ١٣٩٥ی هەتاویی، کۆڕیادێک بۆ رێزگرتن لە شەهیدانی شەوی یەڵدای خوێناویی دێموکرات، لە باکووری شاری ستۆکهۆڵم پێکهات.

لەم کۆڕیادەدا ژمارەیەکی زۆر لە نوێنەرانی حیزب و رێکخراوە کوردستانیـیەکان و کەسایەتی و کوردانی تاراوگە و ئەندامان و لایەنگرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان بەشدار بوون .

پەیامی سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان، سەرکۆماری عێراقی فیدراڵ و ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان خوێندرایەوە.

دواتر هاوڕێ کاک سەعید بیگزادە ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی و بەرپرسی تەشکیلاتی دەرەوەی وڵاتی حدک وتارێکی پێشکەش کرد.

پاشان کۆڕیادەکە بە خوێندنەوەی پەیامی ئەم حیزب و رێکخراو و کەسایەتیـیەبەشداربووەکان تا کاتژمێر ٥ی ئێواریٰ درێژەی هەبوو.

شەکیلا قۆیتاسی کچی شەهید عەلی قۆیتاسی بەو بۆنەوە وتارێکی پێشکەش کرد.

لەو کۆڕیادەدا پەیامی تەشکیلاتی نهێنی هەردووک لایەنی دێموکرات لە ژورەوەی وڵات و هەروەها کۆمەڵێک لە ئاکادیمیستی کوردی نیشتەجێی نێوخۆی وڵات کە خوازیاری یەکگرتن و هاوکاری هێزە کوردستانیـیەکان بەگشتی و دوو لایەنی حیزبی دێموکرات بە تایبەتی بوون، لە لایەن کاک بێژەنی قارەمانیـیەوە خوێندرایەوە و، شێعرێک لە لایەن مامۆستا عوسمان ئیسماعیلی (ئاشق) پێشکەش کرا.

کۆتایی ئەم کۆڕیادە و رێزلێنانە لە سوئێد، سوپاس و پێزانینی حیزب لە ئاست بەشداری بەرینی خەڵک لەم کۆڕیادە دا و خوێندنەوەی بەیاننامەی کۆتایی کۆبوونەوەی ٣٠ حیزب و رێکخراوی سیاسی هەر چوار بەشی کوردستان لە بنکەی دەفتەری سیاسی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە ئاست تەقینەوەی شەوی یەڵدای خوێناوی دێموکرات لە لایەن هاوڕێ حەمەرەسووڵ کەریمی ئەندامی کۆمیتەی ناوەندی حیزبی دێموکراتی کوردستان، بوو.

کۆڕی پرسە و سەرەخۆشی بە بۆنەی یەڵدای خوێناویی دێموکرات، لە وڵاتی ئاڵمان

کۆمیتەی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە ئاڵمان رۆژی ٢٥-١٢-٢٠١٦ ی زایینی بۆ رێزلێنان لە شەهیدانی کردەوە تێرۆریستیـیەکەی کۆماری ئیسلامی ئێران لە شەوی یەڵدای خوێناویدا کۆڕێکی پرسە وهاوخەمی پێکهێنا.

لەو رێوڕەسمەدا، کە ژمارەیەکی بەرچاوی کوردانی دانیشتووی ئاڵمان لە هەر چوارپارچەی کوردستان تێیدا بەشداربوون، خالید حسنپوور ئەندامی رێبەری حیزب، وتارێکی پێشکەش کرد.

پاشان نوێنەرانی حیزب و رێکخراوەکانی بەشدار پەیامی هاودەردی و هاوخەمیی خۆیان بۆ بنەماڵەی شەهیدان و رێبوارانیان لە حیزبی دێموکراتی کوردستان پێشکەش کرد. نێوئاخنی بەرنامەکەش بریتی بوو لە پێشکەش کردنی چەندین پارچە شێعر و پەخشان و لە کۆتاییشدا پەیامی بنەماڵەی شەهید وەهاب میرخزری بە نوێنەرایەتی هەموو بنەماڵەی شەهیدانی یەڵدای خوێناوی پێشکەش کرا.

هەر لەو رێوڕەسمەشدا یادێک لە

رووناکبیرو کەسایەتی بەتوانای گەلەکەمان کاک ناسر ئێرانپوور کرا کە بەداخەوە ئەویش رۆژی ٢٤-١٢-٢٠١٦ دوای بەربەرەکانیـیەکی زۆر دەگەڵ نەخوشی کۆچیدوایی کرد.

لە وڵاتی فینلاند کۆڕیادێک بۆ شەهیدانی یەڵدا بەڕێوەچوو

رۆژی یەکشەممە، ١ی ژانویەی ٢٠١٧، بۆ ئیدانەکردنی تیرۆری دەوڵەتیی کۆماری ئیسلامیی ئێران و رێزگرتن لە شەهیدانی دەستی ئەو تیرۆرە لە شەوی یەڵدا، لە وڵاتی فینلاند کۆڕێک بەڕێوەچوو.

کۆبوونەوەکە لە لایەن کۆمیتەی فینلاندی حیزبی دێموکراتی کوردستان و بە بەشداریی سەدان کەس لە کوردستانیانی نیشتەجێی ئەو وڵاتە، نوێنەرانی حیزب و لایەنە سیاسیـیەکان و، ئەندامان و لایەنگرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە شاری تورکۆ بە سرودی نەتەوایەتیی ئەی رەقیب و خولەکێک بێدەنگیی بۆ رێز گرتن لە خەبات و تێکۆشانی شەهیدانی رێگای رزگاریی کوردستان، بە تایبەت شەهیدانی یەڵدای خوێناویی دەستی پێکرد.

لە سەرەتادا هاوڕێ کەریم رەسووڵی، بەرپرسی پێوەندی لە گەڵ لایەنە کوردستانیەکان لە کۆمیتەی فینلاند بە وەبیرهێنانەوەی وتەکانی دوکتور قاسملووی نەمر لە مەڕ درێژەدان بە خەبات و تێکۆشانی شەهیدەکانمان، بەخێرهاتنی ئامادەبوانی کرد. پاشان وتاری کۆمیتەی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە لایەن وەستا رەحمان، بەرپرسی کۆمیتەی فینلاند خوێندرایەوە.

لە درێژەی کۆڕەکەشدا ئەو لایەنەکانی بەشداربوو بە وتار، پەیام یان برووسکەی ماتەمینی، وێڕای مەحکووم کردنی تیرۆری دەوڵەتیی شەوی یەڵدا، هاوخەمیی خۆیان لە گەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان و بنەماڵەی شەهیدەکان دووپات کردەوە.

ئەم ئەدیب و خاوەن ڕایانەش بە

پێشکەش کردنی بابەت، وتار، پەخشان و شێعر بەشداری کۆڕەکە بوون:

فازڵ سوڵتانپەنا بە شێعری «دیمەنی تابلۆیەک»

نزار کوێستانی بە پەخشانە شێعرێک

عەبدوڵلا حاجی بە پێشکەش کردنی چەند کۆپلە شێعر

کۆتایی کۆڕیادی شەهیدانی شەوی یەڵدا تەرخان کرابوو بۆ وتارێک لە ژێر ناوی «دەوڵەت سەرچاوە و ماکەی تیرۆرە» کە لە لایەن عەزیز شێخانی پێشکەش کرا.

بەڕێوەچوونی خۆپیشاندانێک دژ بە کردەوە تیرۆریستیـیەکەی شەوی یەڵدا – بریتانیا

بە مەبەستی ریسوا کردنی کردەوە تێرۆریستیـیەکەی شەوی ١ی بەفرانبار، رۆژی شەممە رێکەوتی ٢٤ی دێسامبری ٢٠١٦ی زایینی، حیزبی دێموکراتی کوردستان لە وڵاتی بریتانیا خۆپیشاندان و ئاکسیۆنێکی بەربەرینیان لە بەردەم باڵوێزخانەی کۆماری ئیسلامی رێکخست.

لەو خۆپیشاندانەدا نوێنەری بەشێک لە حیزب و رێکخراوەکانی هەر چوار پارچەی کوردستان، کۆمەڵێکی زۆر لە ئەندام، دۆست و لایانگرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە وڵاتی بریتانیا و دەیان کەس لە کوردانی خاوەن هەڵوێستی نیشتەجێی ئەو وڵاتە تێیدا بەشدار بوون.

پاشان کەیوان شێرزاد ئەندامی کومیتەی گشتی حیزب لە بریتانیا لە وتەیەکدا ریزی بەرنامەکان و مەبەستی خۆپیشاندانەکەی بۆ ئامادە بووان باس کرد.

بە دوای ئەوانە دا هاوڕێ یونس موکری، ئەندامی کومیتەی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە بریتانیا بڕیارنامەی خۆپیشاندەران کە لە پێنج خاڵ پێکهاتبوو بۆ بەشداران خوێندەوە.

جێگەی ئاماژەیە کە چەندین دەزگای ڕاگەیاندنی کوردی وبیانی رێپۆرتاژیان لەو خۆپیشاندانە ئامادە کرد.

بەڕێوەچوونی رێوڕەسمی کۆڕیاد و پرسەی شەهیدانی شەوی یەڵدای خوێناویی لە ڤانکۆڤێری کانادا

دوانیوەڕۆی رۆژی چوارشەممە رێکەوتی ٢٠١٦/١٢/٢٨ ی زایینی بەرانبەر بە ٩ی بەفرانباری ١٣٩٥ی هەتاوی، کۆڕیادێک بۆ بەرز راگرتنی یادی شەهیدانی شەوی یەڵدای خوێناویی قەڵای دێموکرات، لە شاری ڤانکۆڤێری رۆژئاوای کانادا بەڕێوەچوو.

لەم کۆڕیادەدا ژمارەیەکی بەرچاو لە کوردستانیانی نیشتەجێی ڤانکۆڤێر و دەوروبەری ئەو شارە و هەروەها نوێنەرانی چەند حیزب و رێکخراوی کوردستانی بەشداریان تێدا کرد.

لەو کۆڕیادەدا بەیاننامەی دەفتەری سیاسی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە مەڕ پیلانە تێرۆریستییەکەی رێژیمی کۆماری ئیسلایمی ئێران لە لایەن ئەنوەر کەریمی بەرپرسی کومیتەی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە رۆژئاوای کانادا خوێندرایەوە.

پێویستە بگوترێ ژمارەیەکی بەرچاو لە ئەندام و بەڕێوەبەرایەتی کومیتەی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران (حدکا) بەشداری ئەو کۆڕیادە بوون و هاوخەمیی خۆیان بۆ حیزبی دیموکراتی کوردستان و بنەماڵەی ئەو شەهیدانە راگەیاند.

سمایل شەرەفی

کۆبوونەوی حیزبە کوردستانیی‌یەکان لە پێوەندی لەگەڵ کردەوە تیرۆریستیی‌یەکەی شەوی یەڵدای خوێناویی دێموکرات

(هەنگاوێکی بە کردەوە بۆ پێکهێنانی یەکریزی و هاوهەڵوێستی)

هەر دوو ڕۆژ دوای تەقینەوە تیرۆریستیی‌یەکەی شەوی یەڵدای بەردەم بنکەی سەرەکیی حیزبی دێموکراتی کوردستان، کە لە لایەن ڕێژیمی دژ بە کوردی کۆماری ئیسلامیی ئێرانەوە رووی دا، بە دەیان حیزب و ڕێکخراوی سیاسی لە هەر چوار پارچەی کوردستان لە دەوری یەک کۆبوونەوە. ئەم کۆبوونەوە کە ڕاست لە شوێنی کۆبوونەوەکەی شەوی یەڵدا، لە بنکەی دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان و بە مەبەستی مەحکوومکردنی هێرشی تیرۆریستی بۆ سەر ئەم حیزبە بەڕێوەچوو، دەکرێ لە نەوعی خۆی‌دا بە کەم‌وێنە و، لە هەمانکات‌دا بە «مێژوویی» لە قەڵەم بدرێ.

لەگەڵ ئەوەیکە کورد بە گشتی و لایەنە سیاسیی‌یەکانی بەتایبەتی بە بەردەوامی باس لە یەکگرتوویی و یەکریزی دەکەن، بەڵام بەداخەوە دەبێ دان بەو ڕاستیی‌یەدا بنێین کە ئەم میللەتە لە ئاستی بزووتنەوەی نەتەوەیی‌دا تا ئێستایش بە دەردی نایەکگرتوویی و ناتەبایی‌یەوە دەناڵێنێ.

تێنەگەیشتن لە بەرژەوەندیی هاوبەش، یان بە واتایەکی دیکە هاوئاهەنگ نەبوونی هێز و لایەنە سیاسیی‌یەکان لە دروستکردنی بەرژەوەندیی هاوبەشی نەتەوەیی کە، بەشێکی پێوەندی بە ژێئۆپۆلیتیکی کوردستانەوە هەیە، هاوهەڵوێستی و یەکگرتوویی لە نێو میللەتی کورددا کردۆتە ئاوات و ئارەزوویەکی تا ڕادەیەک دوورەدەست. بۆیە هەر جۆرە هەمگەرایی و لێکنزیکبوونەوەیەکی نەتەوەیی لە هەر ئاستێکی کۆمەڵایەتی، کلتووری و سیاسی‌دا بێت، دڵخۆشکەر و هیوابەخش دێتە ئەژمار.

دەرک پێ‌کردن بە دروستکردنی کۆنتراکتێکی نەتەوەیی لەم چەند ساڵانەی دوایی‌دا، ناوەناوە هەرجارە و لە لایەن حیزب یان چەند حیزبێکەوە قسەی لەسەر کراوە و هەنگاوی بۆ هەڵگیراوە. ئامادەکاریی بۆ کۆنگرەی نەتەوەیی کە چوار ساڵ پێش ئێستا لە شاری هەولێر دەستی پێکرد و بەداخەوە بە نیوەچڵی و بە هۆکاری «ناتەبایی» چالاکی‌یەکانی ڕاوەستێندرا، هەر لە چوارچێوەی ئەم دەرک پێ‌کردن و، بەڵام بە نەتیجەنەگەیشتنەدا بوو.

هەر بە سەرنجدان و ئاماژەدان بە «کۆنگرەی نەتەوەیی» کە بەداخەوە سەرەڕای پشتیوانی‌یەکی زۆری ماڵی و ئیمکاناتی بەڕێوەبەری، نەیتوانی بە ئاکام بگات، زیاتر گرینگیی کۆبوونەوەی لایەنە کوردستانی‌یەکانی هەر چوارپارچەی کورستانمان لە بنکەی سەرەکیی حیزبی دێموکراتی کوردستان بۆ دەردەکەوێ.

هەڕەشە و کردەوەی تیرۆریستیی دەوڵەتێکی دژبەری کورد، بەرانبەر بە حیزبێکی ڕەسەن و خاوەن مێژووی شوێندانەر لەسەر بزووتنەوەی سیاسی و جڤاکیی کوردستان، ئەو بەهانە و هۆکارە سەلمێندراوانە بوون کە بوونە پێکهێنانی ئەم کۆبوونەوە بەرین و مانادارە. لایەنە بەشدارەکانی ئەم کۆبوونەوە کە هەرکامەیان بە پێی وەزن و قورسایی تایبەت بە خۆی نوێنەرایەتی بەشێک لە بزووتنەوەیەکی نەتەوەیی ئاشتیخواز دەکەن، یەک‌هەڵوێست و یەک‌قسە، بەرانبەر بە تیرۆر و ڕەشەکوژی هەڵوێستیان نواند.

بەیاننامەی کۆتایی کۆبوونەوەی هاوبەشی لایەنە سیاسیی‌یەکانی کوردستان، خاڵێکی بەهێزی دیکەی ئەم کۆبوونەوەیە بوو کە دەکرێ لە نەوعی خۆی‌دا بە بێوێنە وەسف بکرێ. لە کۆتایی ئەم کۆبوونەوەیەدا کە نزیک بە سی حیزب و ڕێکخراوی کوردستانی تێیدا بەشداربوون، بەیاننامەیەکی هاوبەش بڵاوکرایەوە کە تیایدا وێڕای مەحکوومکردنی کردەوە تیرۆریستیی‌یەکەی شەوی یەڵدا، هاوخەمیی خۆیان لەگەڵ بنەماڵەی قوربانیان و حیزبی دێموکراتی کوردستان دووپات کردوە.

دەرکردنی بەیاننامەیەکی سیاسیی هاوبەش کە ناوی نزیک بە سی حیزب و لایەنی سیاسیی کوردی لە چوار پارچەی کوردستانەوە پێوەیە، لەگەڵ ئەوەیکە لە رووی مێژوویی‌یەوە دیاردەیەکی بێ وێنەیە، لە باردودۆخی سیاسیی بزووتنەوەی نەتەوایەتیی خەڵکی کوردستان‌دا دەبێ وەک دەستکەوتێکی پڕبایەخ سەیری بکرێ.

هەر وەک لە کۆبوونەوەکەدا و لە لایەن سەرجەم نوێنەرانی حیزبەکانەوە قسەی لەسەر کرا، هەوڵدان بۆ پێکهێنانی یەکگرتوویی و یەکریزی و کارکردن بۆ یەک‌گوتاریی سیاسی، پێویستی‌یەکی بێ‌ئەملاوئەولای بزووتنەوەی سیاسی-نەتەوەیی ئەمرۆی کوردستانە، دەکرێ لەم پێوەندییەش‌دا بە گرینگی‌یەوە بڕوانینە کۆبوونەوەکە. کۆبوونەوەی هاوبەشی حیزبەکانی هەر چوار پارچەی کوردستان بە بۆنەی کردەوە تیرۆریستیی‌یەکەی شەوی یەڵدای خوێناویی دێموکرات، وێستگە و ئادرەسێکی بەهێزە بۆ ئەوەی بڵێین؛ ئەگەر هەست بە دەردی هاوبەشی نەتەوەکەمان بکەین، دەکرێ بۆ دەستەبەرکردنی بەرژەوەندیی هاوبەشی هەر ئەم میللەتە، یەکگرتوو و هاوهەڵوێست بین.

هەر لەم پێناوەدا یەکێک لە دەرسەکانی کۆبوونەوەی حیزبەکانی هەر چوارپارچەی کوردستان کە پێچەوانەکەی سەرەکیترین هۆکاری نایەکگرتوویی هێزە کوردی‌یەکانە، نەبوون و غایب‌بوونی «خۆسەپاندن»، «هێژموون‌خوازی» و «خۆ بە مێحوەر» زانین بوو. کۆبوونەوەی ناوبراو لە لایەن حیزبی دێموکراتی کوردستان و بۆ پرس ڕووداوێکی تایبەت بەم حیزبە پیک هاتبوو، بەڵام هەر وەک تەواوی لایەنەکانی بەشدار ئاگاداری بوون، چ لە باسەکانی کۆبوونەوەکەدا و چ لە تەنزیمی مەتنی بەیاننامە هاوبەشەکەدا، هەست بەوە نەدەکرا کە لایەنێکی تایبەت، دەیهەوێ خوێندنەوە و ڕوانینی خۆی بسەپێنێ و هەر تەنیا خۆی بکات بە مێحوەر و خاوەنی پرسەکە.

هاوخەمی و کۆبوونەوەی بە دەیان حیزبی تێکۆشەری کوردستانی لە دەوری یەکتر بە بۆنەی پرسێکی تایبەت بە حیزبی دێموکراتی کوردستان لە لایەک بۆ جارێکی دیکەیش دەریدەخات کە ئەم حیزبە و خەباتی ڕەوای خەڵکی ڕۆژهەڵاتی کوردستان وەک هەمیشە خاوەن پێگەیەکی بەرزی سیاسی‌یە و، لە لایەکی دیکەیش دەری دەخات کە ڕێژیمی کۆماری ئیسلامی ئێران لە ڕوانگەی نزیک بە تەواوی هێزە سیاسیی‌یەکانی هەر چوار پارچەی کوردستانەوە، ڕێژیمێکی تیرۆریست و دژ بە کوردە. یەکێک لە سیاسەتە پیلانگێڕییەکانی ڕێژیمی ئێران هەوڵدان بۆ خۆنزیک کردنەوە لە هێزەکانی بەشەکانی دیکەی کوردستان و خۆ بەدۆست نیشاندانیان و پشتیوانیی بە درۆ لە چارەسەریی پرسی کوردە لە وڵاتانی دەورووبەری خۆی. کە بە خۆشی‌یەوە بەشداریی بەرچاوی حیزبەکانی پەرچەکانی کوردستان، پەیامێکی ڕاشکاوانەی بە دەسەڵاتدارانی ئەم ڕێژیمە گەیاند کە؛ ڕێژیمێک کە نەیهەوێ پرسی کورد لە وڵاتەکەی خۆی‌دا چارەسەر بکات، بێ‌گومان ناتوانێ دۆستی بەشێک لەم میللەتە لە وڵاتێکی دیکە بێت.

لە کۆتایی‌دا کۆبوونەوەی هاوبەشی حیزبە سیاسیی‌یەکانی هەر چوار پارچەی کوردستان بە بۆنەی شەوی یەڵدای خوێناوی دێموکرات، هەنگاوێکی بەکردەوە بوو بۆ ئامانجێکی «هاوبەش»ی هێزە سیاسیی‌یەکانی کوردستان کە، هەمان یەکریزی و یەکگرتوویی‌یە.

ڕۆژەڤی ئێران

تەقینەوەکانی شەوی یەڵدا و قووڵایی دیفاعی ئیستراتیژیک

حەسەن شێخانی

هەمووممان چەمکی دیفاعی ئیستراتیژیکمان بیستووە کە بەرپرسانی ئێران لەم ساڵانەی دوایی‌دا بە کاری دێنن. ئێران بە پێی ئەم چەمکە، یان باشترە بڵێم لە چوارچێوەی ئەم ئیستراتیژییەدا سنووری ئەمنییەتی‌یەکانی خۆیان زۆر ئەولاتر لە سنوورەکانی ئێران وێنا دەکەن و دەڵێن ئەگەر زۆر ئەولاتر لە سنوورەکانمان بەرەڕووی «دوژمنان» نەبینەوە، ئەوە دوژمنان لە سنوورەکانی ئێران و تەنانەت لە نێوخۆی ئێران پەلاماری کۆماری ئیسلامی دەدەن و شەڕەکە دەکێشنە نێو چوارچێوەی جوغرافیایی ئێران. ئەساسی ئەم ئیستراتیژییە لەسەر ئەوە بینا کراوە کە دەبێ لە دەرەوەی سنوورەکانی ئێران و، لە قووڵایی خاکی دراوسێکانی ئێران، لە دژبەرانی «بلفعل و بلقوە«ی ئەو وڵاتە بدەرێ، لاواز بکرێن یان لەنێو ببرێن، بۆ ئەوەی کە نەتوانن لەسەر سنوورەکان و ئەولاتر لەوەش لە نێوخۆی ئێران، ببنە سەرچاوەی هەڕەشە و مەترسی بۆ سەر کۆماری ئیسلامی.

هەرچەند ئەم ئیستراتیژییە لە ژێر ناوی «قووڵایی دیفاعی ئیستراتیک»دا فورمولە کراوە و وا دەنوێنن کە ئەوەی کە ئێران لەم ساڵانەی دوایی‌دا لە دژی داعش و نەیارانی خۆی و هاوپەیمانەکانی، بە تایبەت لە سووریە و عێراق ئەنجامی داوە، «دیفاعی ئیستراتیژیک» لە خۆی بووە و ئەگەر وای نەکردبا، داعش و نەیارەکانی، لەسەر سنوورەکان و لە نێوخۆی ئێران بەرۆکیان دەگرت. بەڵام ئەم چەمکە لە ڕاستی‌دا «هێرشێکی پێشگیرانە«یە بۆ سەر دژبەرانی «بلفعل و بلقوە»ی کۆماری ئیسلامی. واتا پێش ئەوەی کە ئەوان زیان بە کۆماری ئیسلامی بگەیەنن، کۆماری ئیسلامی پێشدەستی بکا و زەربەیان لێبدا.

کۆماری ئیسلامی لە ڕێگەی جۆراوجۆرەوە هەوڵی دا ئەم خوێندنەوە بۆ پاراستنی ئەمنییەتی ئێران، لە کۆمەڵگەش‌دا جێ بخا و کۆمەڵانی خەڵک لەگەڵ خۆی بخا. ئەگەر سەیری بۆچوون و هەڵوێستی کۆمەڵێک لە ڕووناکبیرانی ئێرانی بکەین، بۆمان دەردەکەوێ کە تا ڕادەیەک لەم بوارەدا سەرکەوتوو بووە؛ ئاڵوگۆڕ و شەڕی نێوخۆیی وڵاتانی سووریە و عێراق لە چەند لاوە بە قازانجی کۆماری کۆماری ئیسلامی شکاوەتەوە: یەکەم: شەڕ و ماڵوێرانی لە سووریە و عێراق و، درێژەکێشانی، وایکرد کە خەڵکی ئێران بە پارێزەوە و بە ڕێگای دیکە داوای مافەکانیان بکەن و لەوە بترسن کە ئێرانیش وەک ئەو وڵاتانەی لێ‌بێ. دووهەم: کۆماری ئیسلامی لە ڕێگەی شاندنی هێزێکی زۆر بۆ وڵاتانی سووریە و عێراق، بۆ بەرگری لە هاوپەیمانەکانی و سەرکوتی دژبەرانیان، ئەزموونێکی زۆری بە تایبەت لە بواری شەڕی نێوخۆیی و چۆنیەتیی ڕووبەڕوو بوونەوە لەگەڵ شەڕی نێو شارەکان، بەدەست هێناوە و لە داهاتوودا بەکەڵکی دێت. شکی تێدا نییە کە یەکێک لە ئامانجەکانی ئێران بۆ شاندنی ئەو هێزە زۆرە و دانی ئەو هەموو تێچووە ماددی و مرۆییە بۆ بەدەست هێنانی ئەزموون و کەڵک لێ‌وەرگرتنی لە کاتی خۆی‌دا، دەگەڕێتەوە. سێهەم: ئێران لە ڕێگەی هەڵخڕاندنی هەستی ناسیۆنالیستی و مەزهەبی، تا ڕادەیەک توانی حزوور و بە واتایەکی دیکە دەستێوەردانەکانی لە وڵاتانی سووریە و عێراق پاساو بدا و هەمووی ئەمانەش بە ناوی پاراستنی ئەمنیەتی ئێران، لە قالب بدا. چوارەم: خۆتێوەگلاندنی لە کێشەیەکی ئەمنی، کەش و بەستێنی مانۆڕی زیاتر بۆ دەسەڵاتی پاوانخواز دەخوڵقێنی هەتا پەرەی زیاتر بە پاوانخوازیّتی خۆی لە نێوخۆ بدات و هەموو دەرگاکانی دەسەڵات بە بیانووی ئەمنییەتی دابخا.

بەم شیکردنەوانەی سەرەوە، ئەگەری ئەوە هەیە ئێران ئیستراتیژی «قووڵایی دیفاعی ئیستراتیژیک» یان «هێرشی پێشگیرانە»، لە ئاستی دیکە و لە بواری دیکەدا بەکار بێنێ. واتە ئەمجارە ئەو ئیستراتیژییە لە هەمبەر داعش و گرووپە توندڕەکانی دیکەی دژبەری خۆی و هاوپەیمانەکانی، بۆ ڕووبەڕووبوونەوە و زەربە لێدان لە ئەحزابی ئازادیخواز و ڕزگاریخوازی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، کە لە دوای هاتنە سەرکاری کۆماری ئیسلامی‌یەوە، «نا»یان پێگوت و خەباتیان لە دژی دەست پێکرد، بگوزازێتەوە و پەرەی پێبدا. لەوانەیە کۆماری ئیسلامی پێی وابێ مادام ئەو ئیستراتیژییە لە ئاستێکی بەربڵاوتر و لە دژی داعش و نەیاری خۆی و هاوپەیمانەکانی، ئەنجامی بەدەست هێناوە، بۆچی لە ئاستێکی دیکەدا و لە دژی حیزبەکانی دژبەری خۆی، کە نوێنەرایەتیی خەباتێکی بەرحەقی گەلێک دەکەن، بەکار نەهێنێ! تەقینەوەکانی شەوی یەڵدا لە بەردەم بنکەی سەرەکیی حیزبی دێموکراتی کوردستان، دەکرێ لەم دەلاقەوە لێک بدرێنەوە. ئەگەر ئەم شیکردنەوەیەمان بۆ تەقینەوە تیرۆریستی‌یەکانی شەوی یەڵدا قبوو بێت، دەبێ وەک دەسپێک لێی بڕوانین و چاوەڕوانی ڕووداوی دیکە، لە لایەن کۆماری ئیسلامی‌یەوە بۆ زەربە لێدان لە بەتایبەت حیزبەکانی ڕۆژهەڵات بین. ئەگەر حیزبەکانی ڕۆژهەڵات لە بەرنامەیان دابێ بەشێوەیەکی مەیدانی و جیددیتر لە نێو خەڵکی خۆیان‌دا حزووریان هەبێ، ئیحتمالی هەیە کۆماری ئیسلامی لەمەوبەدوا لەجیاتی ئەوەی کە لە وەرزە گەرمەکان‌دا چاوەڕوانی چوونەوەی پێشمەرگە بێ و بە قەولی خۆیان، لە «زەمینی خۆی‌دا» ڕووبەڕوویان بێتەوە، ئەمجارە پێشدەستی بکا و دوورتر لە «سنوورەکانی خۆی» و لە هەر شوێنێک کە بتوانێ، زەربەیان لێبدا. ئەوەی ئەمجارە لە تەقینەوەکانی شەوی یەڵدادا بەرجەستە بوو و، لەوانەیە پەرەش بستێنن، هەڵگری هەندێک توخمە کە لە ساڵان و دەیەکانی ڕابردووشدا تاقی کراوەتەوە و دیتوومانە؛ بەو جیاوازییەوە کە ئامانجدارتر لە پێشوو و، لە چوارچێوەی فورمولی دەقیقتری «هێرشی پێشگیرانە»دا جێ دەگرن.

کۆماری ئیسلامی بیجگە لە ئەزموونەکانی لە سووریە و عێراق‌دا، کە لە ژێر تیشکی قووڵایی دیفاعی ئیستراتیژیک‌دا بەدەستی هێناون، چاوی لە مۆدێلی دەرپەڕاندنی موجاهیدینی خەڵقە لە عێراق. هەرچەند نموونەی موجاهیدین و حیزبەکانی ڕۆژهەڵات، لە زۆر ڕووەوە بەراوردێکی «مع‌الفارق»ە؛ بۆ نموونە حیزبەکانی ڕۆژهەڵات لە نێو میللەتی خۆیان دان، بەڵام دوور نیە کۆماری ئیسلامی ئەگەر بتوانێ بیەوێ بە چەشنێک شەڕی ڕەوانی لە دژی حیزبەکانی ڕۆژهەڵات بکا و، واوەتر لەوەش بە شێوازی جۆراوجۆار، زیانیان پێ بگەیەنێ.

لە خۆشبینانەترین حاڵەت‌دا، تەقینەوەکانی شەوی یەڵدا هۆشدار و زەنگی مەترسین بۆ حیزبەکانی ڕۆژهەڵات؛ کە ئەگەر بیانەوێ بەتایبەت لە نێوخۆی ڕۆژهەڵات‌دا چالاک بن، پێویستە هەموو ئەگەرەکان لەبەرچاو بگرن و بە ڕەچاو کردنی میتۆدی نوێی خەبات و بە هاوئاهەنگی، ڕووبەڕووی پیلانەکانی کۆماری ئیسلامی ببنەوە کە هەرجارەو پەردەیەک لەو پیلانانە دەبینین.

دەوڵەت ماکە و سەرچاوەی ڕاستەقینەی تیرۆریزمە

عەزیز شێخانی

تیرۆریزم، لە وشەدا بە مانای خوڵقاندنی ترس و تۆقین بە مەبەستی گەیشتن بە ئامانجێکی دیاریکراوە. زۆربەی لێکدانەوەکان و هەڵسەنگاندنی شارەزایان کردەوە تیرۆریستی‌یەکان بە کرداری تاکەکان یان دەستە و تاقمێک دەبەستنەوە و دەوڵەت لەو پێناسەکردنەدا لەبیر دەکەن. شایانی باسە، کە تیرۆریزم وەک چەمک و لە چوارچێوەی سیستمی نێودەوڵەتی تەمەنێکی زۆر کۆنی نییە، بەڵام وەک چەک و شێوازی مرۆڤەکان دژ بە یەکتر یان ژینگە و سەرمایەی مرۆڤەکان دیاردەیەکی کۆنە. لە بازنەی بنەماڵە، عەشیرەت، ئایین، سێکۆلار و ئایدۆلۆژییە ڕەنگاوڕەنگەکانی دیکەدا بینراوە و دەبینرێ. لێدان و لەنێوبردنی کەسانی ڕقەبەر و هتد. لە بەستێنە کۆمەڵایەتی، سیاسی و کولتورییەکان دیاردەیەکی نامۆ نییە. لە بەسێنی تۆڵەسەندنەوە و خاڵیکردنەوەی ڕق و کینەی کۆن و توند بەرامبەر بە کەس، لایەن و دەوڵەتەکان ڕەنگی داوەتەوە.

ڕەشەکوژی و تیرۆریزم بە یەکێک لە کێشە نێونەتەوەییەکانی سەردەم دەژمێردرێ. مەترسیی ئەو دیاردەیە کاتێک زیاتر دەردەکەوێ، کە باس لە چەکە کۆمەڵکوژ و ڕێگاکانی دیکەی ڕەشەکوژی دەکرێ. کردەوە تێرۆریستی‌یەکان ئەمڕۆ بە شێوازی جیاواز لە جیهان‌دا دەبینرێن و تەوژم و ڕووبەرێکی زیاتریان هەیە، بۆیە بە ئاسانی کۆنتڕۆڵ ناکرێن. ئەوان و بکەرەکانیان بە ئامانجی جیاواز و بە فۆڕمی خۆیان لە بەستێنی ناوچە، وڵات یان لە پانتایی جۆغڕافیایەکی بەرینتردا ئەکتیڤ و چالاکن. لە ڕوانگەی جیاواز باس لە ڕەشەکوژی دەکرێ و تاریفێکی تۆکمە بۆ ئەو دیاردەیە نییە. خوێندنەوە و لێکدانەوەکان زیاتر لەسەر جۆرە ئاشکرا و باوەکانی ڕەشەکوژی دەدوێن و بە شێوازێکی پچڕپچڕ دیاردەی تیرۆریزم تاوتوێ دەکەن. ئەوان زیاتر ڕێکخراو، گروپە چەکدار و ئایدۆلۆژییەکان زەق دەکەنەوە و کەمتر باس لە تیرۆریزمی دەوڵەتی دەکەن، کە ماکەی سەرەکیی پەرەپێدانی بەبەرنامەی ڕەشەکوژی جیهانی‌یە.

بەشێکی بەرچاو لە دەوڵەتەکان بە بیانووی سەروەری و پارێزگاریکردن لە سنوورەکانیان خەڵکی ئازادیخواز و نەیارە سیاسی‌یەکانیان بە ئاشکرا و نهێنی لەنێو دەبەن. ژمارەیەک لەوان وەکو دەسەڵاتە سەردەستەکانی کوردستان بێجگە لە سڕینەوەی جەستەیی نەیارە سیاسی‌یەکانیان، بە چەک و شێوازی جیاواز خاک، ناسنامە، کولتوور، زمان، هەستی بڕوابەخۆبوون و زۆر سەرمایەی کورد دەخنە ژێر پاڵەپەستۆی شێکێنەر. وەک نموونە باس لە تیرۆریزمی دەوڵەتی لە ساڵی ١٧٩٣ی دوای شۆڕشی فەڕانسە دەکرێ، کە بوو بەهۆی لە ملدان و قەڵاچۆکردنی هەزاران کەس. هەر کام لە دیکتاتۆرەکان وێنەیەکی زیندوو و بەرچاوی بەکارهێنانی ڕەشەکوژی و تیرۆریزم دژ بە گەل و هاووڵاتیانی خۆیانن.

وشەی تیرۆر لە خاڵی یەکەمی کۆنوانسیۆنی تایبەت بە بەرگرتن و سزادانی تیرۆریزم لە ساڵی ١٩٣٧ زایینی کۆمەڵەی گەلان‌دا بەکار هاتوە. لەو خاڵەدا تیرۆریزم بە کردەوەیەکی نائاسایی و تاوان ناسراوە، کە دەوڵەتێک، خەڵک یان لایەنێکی دیاریکراو دەکاتە ئامانج. لەو سەردەمەدا کۆمەڵەی گەلان ڕۆڵێکی ئەوتۆی نەدەگیڕا و دەستپێکی شەڕی دووهەمی جیهانی زۆربەی ڕووداوەکانی ئەو سەردەمەی داپۆشی. ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتوەکان یەکەمجار لە ساڵی ١٩٧٢ و پاش ڕووداوی بە بارمتەگرتنی وەرزشکارانی ئیسرائیلی لە یاری هاوینەی ئۆلەمپیکی مۆنیخ، تیرۆریزمی وەک باسێکی سەربەخۆ خستە بەرباس. سەرۆکی ئەو کاتی ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتوەکان، لە ڕاگەیەندراوێکدا ئاماژە بە چۆنیەتی بەرگریکردن لە کردەوە و جۆرە ڕەنگاوڕەنگەکانی ڕەشەکوژی دەکا. شایانی باسە، کە لەو ڕاگەیەندراوەدا خەباتی ڕزگاریخوازانەی گەلان خراوەتە دەرەوەی بازنەی کردەوە تیرۆریستی‌یەکان. نەتەوە یەکگرتوەکان کۆمیتەیەکان بۆ ناسینی و سزادانی بکەرانی ڕەشەکوژی و تیرۆریزم دامەزراند، کە پاش ٥ ساڵ کۆتایی بە کارەکان هات. ئەرکی ئەو کۆمیتەیە بریتی بوون لە لێکدانەوەی کردەوە و هەنگاوەکانی دژ بە تیرۆریزم و لێکۆڵینەوە لە هۆکارەکانی سەرهەڵدانی تیرۆریزم.

مێژووی ٧٠ ساڵەی ڕابردووی جیهان پڕە لەو کردەوانەی، کە بە گوێرەی تاریفە شل و کراوەکەی تیرۆریزم زۆربەیان دەکەونە خانەی ترس و تۆقاندن. لە درێژەی گەشەکردنی دیاردەی تۆڵە سەندنەوە و بەرەنگاری، تیرۆریزم لە چەند دیەی ڕابردوودا ڕوخساری تازەی پەیدا کردوە و لەسەر بناخەی ئایدۆلۆژیی ئایینی، چەپ، ڕاست و هتد. وەک دیاردەیەکی جیهانی ناسراوە. ئامانج و مەبەستی ڕەشەکوژ و داڕێژەرانی پلانەکان جیاوازە، کە لە دەرکەوتنی تاکەکان لە کاناڵی میدیاوە هەتا شێواندنی دۆخی وڵاتان، بڵاوکردنەوەی کەشی تۆقین و بەرهەمهێنانەوەی بەردەوامی ترس لە یەکە جیاوازە سیاسی‌یەکانی جیهان دەگرێتەوە. ژومارییەک شارەزا و کەسانی خاوەن ڕوانگە تەوژمی تازەی تیرۆریزم بە شەڕی ئایدۆلۆژی و کولتوورەکان پێناسەی دەکەن.

تیرۆریزمی دەوڵەتی بە بیرۆکە، سیاسەت و کردەوە توندوتیژییەکانی دەوڵەت بەرامبەر بە خەڵکی خۆماڵی لە نێوخۆ و دەرەوەی وڵات و هەروەها دژ بە دەوڵەت یان مرۆڤەکانی دەرەوەی سنوورە خۆماڵی‌یەکان دەگوترێ. بەشێک لە دەوڵەتەکان، لە کۆنەوە و بە پاساوی جۆراوجۆر ئەکتەری چالاکی گەشەپێدانی دیاردەی تیرۆرن. ئەوان بە شێوەی ڕاستەوخۆ و ناڕاستەوخۆ ڕاهێنان لەسەر ئەو سیاسەتە دەکەن و دەزگای سیخوڕی و زانیاری بە ماشێنی بەگوڕی دەوڵەتەکان لەو ڕێچکەیەدا دادەنرێ. دەزگا سیخوڕییەکان دەستکراوەن و تەنانەت لەگەڵ ڕێکخراو و تاقمە تیرۆریستەکان‌دا دەست تێکەڵ دەکەن و بە ناردنی کەسی خۆیان کاناڵی گونجاو بۆ پلان و بەرنامەکانیان دەخولقێنن. ئەو دەوڵەتانە، لە نێوخۆی وڵات‌دا زیاتر لە تیرۆری ڕاستەوخۆ کەڵک وەردەگرن و لە دەرەوەی سنوورەکانیان پلان و بەرنامەکانیان بە دەوڵەتەکانی ئۆگری کاری ڕەشەکوژی بۆ ڕاپەڕاندنی ئاسانی پیلان و بەرنامەکانیان لە پشت کۆمەڵێک ڕێکخراو و تاقمی ناوچەیی و جیهانی خۆیان حەشار دەدەن. لە جیهانی ئەمڕۆدا ڕێکخراو و تاقمە ڕەشەکوژ و ڕادیکاڵەکان زۆر بە کەمی دەتوانن بە دوور لە پشتیوانی دەوڵەت و دەزگا سیخوڕەکانیان دابمەزرێن و گەشە بکەن. لە ژێر تیشکی ڕەوتی تیرۆریزمی دەوڵەتی‌دا تێگەیشتن لە ڕووداو و دیاردەکانی ئەمرۆی ناوچە و جیهان دژوار نییە. دەوڵەتەکان لە پشتی قەڵغانی دەستە و تاقمە ڕەنگاوڕەنگەکان زەبەر لە بەرژەوەندیی دەوڵەتە نەیار و زلهێزەکان دەدەن و خۆیان لە بەرپرسیارەتیی ڕاستەوخۆی کردەوە ڕەشەکوژییەکان قوتار دەکەن. لە بەشێکی زۆر لە ناوچە قەیراناوییەکانی جیهان‌دا بوونی دەوڵەتی سەرەڕۆ، دابەشکاری ناعادڵانەی سامان، ماف و جۆغڕافیا سیاسی‌یەکان، سنوورە ناسروشتی‌یەکان و جیاوازییە ئایینی‌یەکان دەرفەتی دەرکەوتنی تیرۆریزمی دەوڵەتی زیاتر دەخوڵقێنن. بە هۆی بۆشایی تایبەت لە گۆڕەپانی پێوەندییە نێودەوڵەتی‌یەکان و ئیدارەدانی لاوازی قەیرانەکان، دەوڵەتەکان لە پێشڕەوانی چالاکی تیرۆریزم و دەستە و تاقم و تەنانەت تاکە ڕەشەکوژەکان دەسپێرن.

Ali Akbar Hashemi Bahramie Rafsanjani Presidente de Iran (1989-1997) — Ali Fallahjan Ministro de Informacion y Seguridad de Iran (1989-1997) — Ali Akbar Velayati Ministro de Relaciones Exteriores de Iran (1981-1997) — Mohsen Rezai Comandante de la Guardia Revolucionaria (Pasdarans) (1981-1997)

...mad Fayez Moughnieh ...de Servicio de Seguridad Exterior del Hezbollah — Mohsen Rabbani Consejero Cultural de la Embajada de Iran (1994-1998) — Ahmad Reza Ashgari o Mohsen Randjbaran 3ºSecretario de la Embajada de Iran en la Argentina — Ahmad Vahidi Comandante de las Fuerzas QUDS (1989-1998)

> ”بەکارهێنانی توندوتیژی بەرامبەر بە خەڵکی سقیل، خاک، کولتوور، زمان و ناسنامەی کوردان بەشێکی دانەبڕاو لە تیرۆریزمی دەوڵەتی ئێران بەرامبەر بە کورد دەژمێردرێ“

تێرۆریزمی دەوڵەتی بە درێژکراوەی سیاسەتی بەشێک لە دەوڵەتەکان پێناسە دەکرێ، کە لە دەرەوەی سنوورەکانی خۆیان دژ بە دەوڵەتە ناوچەیی یان زلهێزە جیهانی‌یەکان ئەنجامی دەدەن. دزگا سیخوڕییەکانی ئەو دەوڵەتانە و کەسە شارەزاکانیان لە گەشەپێدان، پەروەردەکردن و ئامادەکردنی ئەو گرووپ و تاقمانەدا دەستێکی باڵایان هەیە. ئەوان لەبەر هەستیاری ئەو بابەتە کەمترین زانیاری لەسەر ئەو ڕووداوانە تۆمار دەکەن و هەوڵدەدەن دۆخەکە بە تەواوەتی تەمومژاوی بکەن. لە ئاکامدا لایەنە دەوڵەتی و نێودەوڵەتی‌یەکان سەریان لەو تۆڕە جاڵجاڵۆکەییانە دەرناچێ و ماکە و سەرچاوەی سەرەکیی تیرۆریستەکان نادۆزنەوە. ئامانجەکان ڕەنگاوڕەنگن و گۆڕەپانە ئابووری، سیاسی، ئایدۆلۆژی و ستراتێژییەکان دەگرنەوە و کردەوە تێرۆریستی‌یەکان کەم و زۆر بەرژەوەندی چەند لایەنێک دەستەبەر دەکەن.

ئەو دەوڵەتانەی کە ڕاستەوخۆ و یان بە شێوازی دیکە و لە ڕێگای کەس و لایەنە هاوبەندەکانیان لە چەکی تیرۆر کەڵک وردەگرن، لە سرووشت‌دا دوورن لە بنەما ڕەوا و بەستێنە لۆژیکی‌یەکانی دەوڵەتی خەڵکی و خاوەن شەرعییەت. ئەو ڕێژەیە لە دەوڵەتان لەگەڵ خەڵکی خۆیان بە توندترین شێوە دەجووڵێنەوە و بەندیخانە و سێدارە و خنکاندنی دەنگە ئازاد و ئازاکان دەکەنە ڕێچکەی ڕۆژانەی سیاسەت و ئیدارەی وڵات. ڕێز لە یاسا نێودەوڵەتی‌یەکان ناگرن و پرسی مافی مرۆڤ و ئازادییەکان بە گەمەیەکی هەڵخەڵەتێنەر پێناسە دەکەن. لە ڕوانگەی دەرەوە هەڵگری پەیامی هێرشبەرانەن و لە بیری خۆپڕ چەککردن دان و بایەخ بە چۆنیەتی ژیانی هاووڵاتیان نادەن. لە زۆربەی ناوچە پڕ لە ئاژاوەکان مل قوت دەکەنەوە و بە قازانجی خۆیان و ڕێژیمەکانیان لاگیری لە لایەن یان بەرەیەکی دیاریکراو دەکەن. ئەو دەوڵەتانە لە دابینکردنی ئازادییە سەرەتاییەکان و هەروەها پەرەپێدانی کولتوور و پەروەردەی دێموکراسی دەپرینگێنەوە و ترس و تۆقاندنی هاووڵاتیان و جیابیران دەکەنە مۆدێلی ڕۆژانەی سیاسەت.

پێشتیوانانی بەگوڕی ڕێکخراو و تاقمە ڕەشەکوژەکانن. دەوڵەتە ئاماژەپێکراوەکان، لە ژێر سێبەری شەڕ و قەیرانەکان‌دا سیاسەتی بەلاڕێدابردن و دەکارهێنانی زۆر تاکتیک ڕەچاو دەکەن و بە ڕەوای دەناسن. دەوڵەتە جەردە و دەزەکان، لە ژێر ناوی پاراستنی سنوور و چوارچێوەی خاک و بە کەڵکوەرگرتن لە دەزگا سیخوڕییەکانیان بارودۆخێکی ترسناک و تۆقێنەر دەخولقێنن و نەیار و ڕەخنەگرەکانیان بە ئاشکرا یان نهێنی دەکوژن.

دەوڵەتەکان، لە مەڕ تێوەگلان لە کاروباری ڕەشەکوژی یان ڕێزگرتن لە مرۆڤ لە سێ پێگەی جیاوازدا هەڵدەسەنگێندرێن. یەکەمیان هێزی دەوڵەت و ڕۆڵی ئەو هێزە لە ئیدارەدانی کۆمەڵگا و پاراستنی سنوور و هتد دایە. دووهەمیان باس لە پێگەی یاسا، شکڵ و ستایلی دەوڵەت و هەروەها چۆنیەتی ڕەچاوکردن و جێبەجێکردنی یاسا نیشتمانی و نێونەتەوەییەکان دەکا. شەرعییەتی دەوڵەت بە سێهەم پێگە پێناسە دەکرێ، کە باس لە بەرپرسیارەتیی دەوڵەت بەرامبەر بە خەڵک و بابەتە مۆڕاڵیەکان دەکا. لەو دەوڵەتانەی، کە دژ بە خەڵک و هاووڵاتیان هێزی تۆقێنەر و شکێنەر بەکار دێنن، بە کردەوە سیاسەتی هێز قسەی یەکەم و ئاخر دەکا. لەو نیزامانەدا یاسا نووسراوەکان و شەرعییەت بایەخیان نییە و هەوڵدەدرێ بە گزی و دزی ڕواڵەتێکی درۆزنانە داتاشن. لە ئاکامدا تێرۆر بەشێکی دانەبڕاو لە سیاسەتی هێزی دەوڵەتی بە ئەژمار دێت، کە لە پێناوی مانەوەی تاکە کەس، حیزب یان بنەماڵەیەکدا تێرۆر دەکاتە مێتۆد و سیاسەتی ئیدارەکردن.

دەوڵەتەکان ڕەنگە لە مێدیاکان خۆیان بە پاڵەوانی ئاسایش و شەڕ دژ بە تیرۆریزم، مادده هۆشبەر و چەکدارە ئاژاوەگێڕەکان پێناسە بکەن. ئەگەر پەلامارە ڕەشەکوژییەکان بەرژەوەندی دەوڵەتانی دیکەی گرتەوە، پشتیوانەکانی تیرۆریزم خۆیان مات دەکەن و بە شێواز و مێتۆدی جیاواز هەوڵی شێواندنی زانیارییەکان دەکەن و بیروڕای گشتی و تەنانەت نێودەوڵەتی تووشی سەرلێشێوان دەکەن. دەوڵەتە تێوەگلاوەکان لە تیرۆریزم بە وەستای کاری ڕەشەکۆژی دەناسرێن. ئەوان ڕەنگە سەرەتا کێشە و ڕووداوێک بخولقێنن و پاش هەڵسەنگاندنی دژکردەوەی خەڵک و دەرەوە، ڕێگاچارەش پێشنیار بکەن. بەشێکیان لە دەرەوەی سنوورەکانی خۆیان بە پاساوی بەرگری کردن لە کەمایەتی‌یەکی ئایینی، نەتەوەیی و هتد. بە کوڵەوەژی تیرۆر قەیران دەخولقێنن و خەڵک بەگژ یەکتردا دەکەن. یارمەتیدانی ماڵی و پەروەردە کردنی دەستە و گرووپی ڕادیکاڵ بە مەبەستی دژایەتی دەوڵەتێکی ناوچەیی یان زلهێزێکی جیهانی ڕێگایەکی دیکەی یارمەتیدانی ڕەشەکوژییە.

دەوڵەتی ئێران، لێواولێوە لە تایبەتمەندییەکانی تیرۆریزمی دەوڵەتی و بە سەرتۆپی ئەوان دەناسرێ. کۆماری ئیسلامی ئێران وێنەی ئاشکرای ئەو دەوڵەتانەیە، کە پەرەپێدەری تیرۆریزمی نە تەنیا دەوڵەتی بەڵکو نێودەوڵەتی‌یە. ئەو نیزامە لە دامەزرانەوە هەتا ئەمڕۆ ڕاهێنان لەسەر سیاسەتی تیرۆر دەکا. ڕێژیم بۆ سەرکەوتن لە پیلان و کردە تێرۆریستی‌یەکان و هەروەها شاردنەوە و پووش بەسەرکردنیان لە زۆر کەرسە کەڵک وەردەگرێ. هەڵدانەوەی لاپەڕەکانی ڕابردوو و سروشتی دەسەڵات لە ئێرانی کۆن و نوێدا دەیسەلمێنێ، کە تیرۆر و ڕەشەکوژی بەشێکە لە کولتووری ئەو دەسەڵاتە. ئەوان لە مێژووی هاوچەرخی خۆیان‌دا نیشانیان داوە، کە بۆ تواندنەوەی نەتەوەیەکی مافخواز، سڕینەوەی دژبەر و سەرکردەی ئۆپۆزیسیۆن و تێکۆشەرە ئازادیخوازەکان هیچ سنوورێک ناناسن. لە کەیسی تێرۆر و ڕەشەکوژی‌دا، ئێران لە نێو وڵاتانی ناوچە و بەتایبەت دەوڵەتە داگیرکەرەکانی کوردستان‌دا تاقانەیە. ئێرانی تاوانی گەورەی تیرۆری ئەنجام داوە و سەرکردە سیاسی‌یە کوردەکانی لەسەر مێزی بەناو دیالۆگ تیرۆر کردوە. تاوانێک، کە ئاماژەیەکی ئاشکرا بە کولتووری ڕەشەکوژی لە دیرۆکی دەسەڵاتدارانی ئێران دەکا. چەوساندنەوەی کوردەکان، ئێعدام و گرتنی نەیاران، پەرەپێدانی کەش و ژینگەی تۆقین، تیرۆری تێکۆشەرانی ڕۆژهەڵات لە باشووری کوردستان و دەروەی وڵات، دەرخەری سیاسەتی دوژمنکارانەی دەسەڵاتدارانی تاران بەرامبەر بە گەلی کوردە.

دیاردەی تیرۆر لە ئێران‌دا بابەتێکی ئاڵۆز و چەند ڕوخسارییە، کە ڕەگ و ڕیشەی قوڵی لە خانە تاریکەکانی مێژوودا هەیە. ژێرخانی پتەوی تیرۆرە سیاسی‌یەکانی ئێران بۆ سروشت و کولتووری دەسەڵاتدارانی ئێران و بەتایبەت تێکەڵاوکردنی مەزهەبی فەرمی لەگەڵ سیاست و دەسەڵاتدارەتی‌دا دەگەڕێتەوە. لە مەیدان و گۆڕەپانی ڕۆژانە و پڕاکتیکی‌دا کوردەکانی ڕۆژهەڵات و نەتەوەکانی دیکەی ئێران بە ستایلی جیاواز شاهیدی ڕوودانی بەشێک لە سیاسەتی تیرۆر و تۆقاندنی ڕێژیمن. بەکارهێنانی توندوتیژی بەرامبەر بە خەڵکی سقیل، خاک، کولتوور، زمان و ناسنامەی کوردان بەشێکی دانەبڕاو لە تیرۆریزمی دەوڵەتی ئێران بەرامبەر بە کورد دەژمێردرێ. ئەو ڕێژیمە تێکۆشاوە بە شێوازی جیاواز لە دەرەوەی وڵات و تەنانەت لە جەرگەی ڕۆژئاوادا زەبر لە نەیارە سیاسی‌یەکان بدات. سیاسەتی تاران لە ناوچەدا بە کاناڵی تیرۆردا تێدەپەڕێ. ئەو ڕێژیمە بە ناوی بەرگریکردن لە شیعەکان، فەلەستینی‌یەکان، دەسەڵاتدارە هاودەستەکان و هتد. ئەندازیاری سیاسەتی پەرەپێدانی تیرۆر لە دەروەی سنوورەکانیەتی.

بۆ ڕزگاربوون لە داوی تیرۆریزمی لۆکاڵی، ناوچەیی و جیهانی پێویستمان بە چاکسازی لە قەوارەی دەوڵەت، ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتوەکان و پەروەردەی تاکی وشیارە. بۆ کەمکردنەوەی هەڕەشەی تیرۆریزم، کۆمەڵگای مرۆڤایەتی و یەکە سیاسی‌یەکانی جیهان پێویستە تیرۆریزمی دەوڵەتی خاشەبڕ کەن. ڕێزگرتن لە مافی مرۆڤ، کەمایەتی‌یەکان، گەلان و باوەڕمەندبوون بە کایەی دێموکراسی و ئازادییەکان دەوڵەتەکان لە زۆنگاوی سیخوڕی و ڕەشەکوژی دوور دەکاتەوە. پێویستیمان بە ڕوانگەیەکی ڕەخنەگرانەیە، کە زیاتر لە هەمووان لێکۆڵەر و مێدیاکاران دەگرێتەوە. ئەوان وەک بەرپرسیارەتیی پیشەیی ئەرکی گەورەیان لەسەر شانە. لە نەبوونی ڕوانگەیەکی بەردەوام و سیستماتیکی ڕەخنەگرانەدا کۆمەڵگای مرۆڤایەتی زەرەرمەند دەبێ. ساویلکە بوون و باوەڕکردنی هەرزان بە دەسەڵاتداران و چەمینەوە و تەسلیمبوون لە بەرامبەر دەسەڵات‌دا کۆمەڵگا بەرەو نەهامەتی زیاتر پاڵپێوە دەنێ. بێدەنگی زۆرایەتی کۆمەڵگا بەرامبەر بە دەسەڵاتە خۆسەپێن و تاوانە زۆروزەوەندەکانیان پەرە بە تیرۆریزمی دەوڵەتی دەدەن. ڕەنگە دەوڵەتەکان و بە تایبەت دەوڵەتە نادێموکڕاتیکەکان بە ئاسانی دەستبەرداری بەرژەوەندییەکانیان نەبن، بەڵام تەوژمی مافخوازی و وشیاری تاک و کۆ دەتوانێ هەودای ئەستووری زوڵمی دەوڵەتە جەردە و ماف پێشێلکەرەکان بپسێنێ. خاشەبڕکردنی تیرۆریزم لە جیهان‌دا بەندە بە زۆر فاکتەر، کە بڕینی دەستی دەوڵەتەکان لە کردەوە ڕەشەکوژیی و چارەسەرکردنی قەیرانەکان بە فاکتەری یەکلاکەرەوە دەناسرێ.

دیپلۆماسیی تیرۆری کۆماری ئیسلامیی ئێران

ئازاد مستۆفی

دیپلۆماسی گرنگترین کەرەستەی سیاسەتی دەرەوەی هەر وڵاتێکە بۆ ئەوەی گەشە بە پەیوەندییەکانی نێودەوڵەتی بدرێ و بەهۆی پارێزبەندی دیپلۆماتەکانەوە، وڵاتان دەتوانن پەیامی جیاوازی خۆیان لە بواری سیاسی‌یەوە لە ڕێکخراوی نەتەوە یەکگرتووەکان، ڕێکخراوەگەلی نێودەوڵەتی و هەروەها لەو وڵاتانەی کە باڵیۆزخانە و کۆنسوولخانەیان هەیە، بێننە بەرباس. دیپلۆماسی و دامودەزگای وەزارەتی دەرەوە لە هەر وڵاتێک ڕۆچنەی ئەو وڵاتەیە بۆ جیهانی دەرەوە. وڵاتان هەوڵیان ئەوەیە لە دەرگەی کراوەی دیپلۆماسی زۆرترین کەڵک وەربگرن کە قازانجی ئابووری و کولتووری وڵاتەکەیانی پێوە بێت و هەروەها کە ئاگادارین هەر وڵاتێک بەپێی بەرژەوەندییەکانی خۆی کە لە سیاسەتی درێژخایەن‌دا دایڕشتووە، پلانی کاری کورتخایەن و درێژخایەنیشی بۆ وەزارەتی دەرەوەی دیاری کردووە.

تیرۆر لە زمانی فەڕەنسی‌دا واتای ترس و خوڵقاندنی ترسە و لە «دانشنامە سیاسی» داریوش ئاشووری لە پێناسەی تیرۆردا هاتووە کە «پێناسەی تیرۆر بۆ کوشتاری سیاسی بەکار دێت و بەو کەسانەی ئەم کردەوە ئەنجام دەدەن دەوترێت، تیرۆریست». ئەوانەی پەیڕەوی ئایدۆلۆژیای تیرۆریزم دەکەن کەسانێکن کە ڕاهێنراون و ئەم کردەوە نامرۆڤانەیە بەپێی ئایدۆلۆژیای ئەوان، ڕێگەپێدراوە. تیرۆریزم کردەوەیەکی توندوتیژییە بۆ کوشتنی موخالفینی سیاسی کە بەدوورە لە عورفی کۆمەڵگە و ئەخلاقی ئینسانی و یاسای نێودەوڵەتی و ئاکامی ئەم کردەوەش خوڵقاندنی ترسە لە نێو کۆمەڵانی خەڵک و هەژاندنی ئاڵۆزی و گەشەی توندوتیژییە لە جیهان‌دا.

حکوومەتە تولیتارەکان لە ڕێی ئەو میدیا بەربڵاوانەی کە لەبەر دەستیان دایە و هەروەها باڵیۆزەکانیان، هەمیشە هەوڵیان داوە کە تۆمەتی تیرۆر لە خۆیان دوور بکەنەوە و بیخەنە پاڵ خەباتی ئازادیخوازیی بەرهەڵستکارانی وڵاتەکەیان. بۆ شیکردنەوەی جیاوازیی نێوان خەباتی ئازادیخوازیی و تیرۆریزمی دەوڵەتی ئاماژەیەکی کورت بەم چەند خاڵە دەکەم: بۆ تیرۆریزمی دەوڵەتی هیچ گرنگ نییە چەند خەڵکی بێتاوانی وڵاتەکەی خۆیان یاخود ئەو وڵاتەکەی کە تیرۆرەکەی تێدا ئەنجام دەدەن، خوێنیان دەڕژێ و هەروەها بۆ تیرۆری کەسایەتی‌یەکی سیاسی بەرهەڵستکار هەزینەیەکی زۆری مادی دەدەن و تەنانەت ئامادەشن کە پارە و گرێبەستی خەیاڵی بەو وڵاتەی کە تیرۆرەکەی تێدا دەکەن، بیدەن. بەڵام ئازادیخواز لە خەباتەکەی‌دا گیان و ماڵی ئەو خەڵکەی کە خەباتی بۆ دەکات زۆر لا گرینگە و خەڵکی بێتاوان ناکاتە ئامانج. ئامانجی تیرۆریزم مانەوەی دەسەڵاتێکی سەرەڕۆ و مرۆڤکوژی تولیتاریستی‌یە بەڵام ئامانجی ئازادیخواز وەدیهێنانی دێموکراسی و مافی مرۆڤە. تیرۆریزم لەلایەن هەر کەس و گرووپێکەوە بێت وڵاتێک پشتیوانی بێوچانی دەکات بەڵام خەباتی ئازادیخوازی تاکە پشتیوانەکەی ئەو میللەتە چەوساوەیە کە هەوڵ بۆ پێشکەوتنی دەدات.

برایان میشێل جێنکینز Brian Michael Jenkins لە هەواڵنێرانی بەناوبانگی بواری تیرۆریزم، لە باسی تیرۆریزمی دەوڵەتی بەناوی «شەڕ لە ڕێی جێگرەوە» پێناسەی دەکات و دەڵێت: «ئەو وڵاتانەی تیرۆریزمی دەوڵەتی پەیڕەوی دەکەن، بەرتەسکی‌یەکانی شەڕی «متعارف» دەزانن بۆیە پێیان باشترە لە ئیمکاناتی ڕێکخراوەگەلی تیرۆریستی کە خۆیان دایانمەزراندوون یان پشتگیرییە ماددییەکەیان وەئەستۆیە، بۆ هەڕەشەی دوژمن یان ئاڵۆزی لە سەقامگیریی سیاسی و ئابووری ئەو وڵاتەی مەبەستیانە کەڵکی لێوەر بگرن». ناوبراو ڕای وایە ئەم شێوە لە تیرۆریزم کە سەرمایەگوزارییەکی زۆر کەمتری لە شەڕی «متعارف» پێویستە، دەتوانێ دوژمن لەپێ بخات و بەتەواویش نکوڵی لە هەبوونی پەیوەندی لەگەڵ تیرۆریستەکان‌دا بکات.

یەکێک لە گرنگترین باسەکان لە بەشی دیپلۆماسی گشتی، بەکارهێنانی شێوەگەلی جۆراوجۆرە بۆ وەدیهاتنی مەبەستگەلی سیاسی. دیپلۆماسی گشتی هەرچەند ڕێگەیەکی جیاوازی لەگەڵ سیاسەتی دەرەوە لە بواری داڕشتن، بەڕێوەبردن، نێوەڕۆک و پڕوپاگەندە هەیە بەڵام لە کۆتایی‌دا لە پێکانی مەبەست هاوبەشن. دیپلۆماسی «تلفیقی»، ئاوێتەکردنی چەمکی دیپلۆماسی‌یە لەگەڵ ئەو بەشەی کە ناوەندەکانی بڕیاری سەرەکیی وڵات بۆ سیاسەتی دەرەوە، بە پێویست و دروستی دەزانن.

کۆماری ئیسلامی ئێران هەر لە سەرەتای هاتنە سەرکارییەوە بەئاشکرا ڕایگەیاند کە «نە سنوورێک دەناسین و نە زمانێک و نە نەژادێک» و «صدور انقلاب اسلامی»یان کردە بنەمای سەرەکیی سیاسەتی دەرەوەی وڵاتەکەیان. بۆ بەڕێوەبردنی پۆستە گرینگەکانی وڵات و هەروەها دیاریکردنی دیپلۆماتیش بۆ دەرەوەی وڵات «تعهد»یان وەپێش «تخصص» خست و لە یەکەم هەنگاویان‌دا بۆ جێبەجێکردنی هەناردەکردنی ئایدۆلۆژیا توندڕەوییەکەیان «سوپای قودس»یان دامەزراند. وردبوونەوەیەک لە هەڵبژاردنی ئەم ناوە بۆ ئەو سوپایەی کە چالاکی سەربازیی و تیرۆریستی ئێرانی لە دەرەوەی وڵات وەئەستۆیە بەرچاوڕوونی‌یەکی زیاترمان دەداتێ کە بۆچی لەکاتێک‌دا ئیمامانی شیعە لە نەجەف، بەغدا، کەربەلا، کووفە و مەشهەدن بەڵام ناوی قودس بۆ سوپاکەیان هەڵدەبژێرن؟ ئەوەی من لەم ناوە دەیخوێنمەوە زیاتر مەبەستێکی پاوانخوازی و داگیرکردنی خاکی وڵاتانی لەپشتە. ستراتیژییەک لە پشت دیاریکردنی ئەم ناوەوە هەیە و بەپێی بیلانی کاریی ئەم سوپایەش بۆمان دەرکەوتووە کە بۆ سوپای قودس زمان و نەژاد و سنوور گرنگ نییە و هەر تاقم و گرووپێک لەگەڵ سیاسەتی تیرۆریستیی ئێران‌دا بێت بە باوەشی ئاوەڵەوە وەریدەگرێت. گرووپی توندڕەوی شیعە بەدژی سوننە، گرووپێکی توندڕەوی‌تری سوننە بەدژی لایەنەکانی‌تری، گرووپی توندڕەوی جوولەکە بەدژی مەسیحی و هتد، هەر هەموویان وەردەگرێت بۆ ئەوەش ئاژاوە و قەیران بەردەوام لە ناوچەکەدا هەبێت

هەمەجۆرە پشتیوانی‌یەکی ماددی و سیاسی‌یان دەکات. چونکە بوونی قەیران واتە بوونی دەسەڵاتێکی سەرەڕۆی سیاسی و ئابووری لە ئێران کە هەموو جومگەکانی دەسەڵاتی لە پاوانی خۆی‌دا تۆمار کردووە. سوپای قودسی ئێران بۆ ئەوەی شەڕ لە گۆڕەپانی نێوخۆی وڵاتەکەی دوور بخاتەوە هەمووجۆرە هەزینەیەکی ماددی و سیاسی دەدات کە بەرهەڵستکارەکانی تیرۆر بکات. ئەم تیرۆرانە بۆ ئێران چارەنووسسازە چونکە دەنگی سەرکوتکردنی نەیارانی نێوخۆی وڵاتەکەشی هەر لە نێو هەراوهوریای ئەم تەپڵی شەڕ و تیرۆرانەدا ون دەبێت.

یەکێک لە ڕۆچنەکانی ئەم دەستدرێژییە تیرۆریستی‌یەش لەلایەن سوپای قودسەوە بۆ کۆماری ئیسلامی ئێران، باڵوێزخانە و کۆنسوولخانەکانیەتی کە تیرۆریستەکانی بەرگی دیپلۆماتیان لەبەر کردووە و چەمکی دیپلۆمات-تیرۆریست بە باڵایان دووراوە. هەر باڵیۆزخانە و کۆنسوولخانەیەکی ئێران بەشێکی تایبەتی بۆ چاودێریکردن و داڕشتنی پلان و پاشان جێبەجێکردنی حوکمی تیرۆر هەیە. حوکمی کۆتایی تیرۆر دەبێ دواجار لەلایەن بەرزترین پلەی ئایینی شیعەوە کە ویلایەتی فەقیهە واژۆ بکرێت. یەکەم تیرۆری ئێران لە دەرەوەی وڵات ژەنەڕاڵ شەهریار شەفیق بوو کە ڕۆژی ١٦ی سەرماوەزی ١٣٥٨ی هەتاوی، کاتێک لە ماڵی دایکی واتە ئەشرەفی پەهلەوی لە پاریس دەهاتەوە دەرەوە بە دوو فیشەکی تیرۆریستان کە ئاخوند سادق خەڵخاڵی نوێنەری ئایەتوڵڵا خومەینی لە «دادگاە انقلاب» حوکمەکەی بەناوی «مفسد فی الارض» لە دادگایەکی غیابی دابوو، کوژرا.

کوژرانی ژەنەڕاڵ شەفیق و بەئاکام نەگەیشتنی بەداواداچوونی نێودەوڵەتی و دەیشکرێ بڵێم بێدەنگیی نێودەوڵەتی لە ئاست ئەم یەکەم تیرۆرە دەوڵەتی‌یە، دەستی تیرۆری ئێرانی ئاوەڵاتر و زمانی دیپلۆماتەکانی ئەو وڵاتەی درێژتر کردەوە کە تیرۆری نەیارەکانیان لە دەرەوەی وڵات لە ڕێی ئیمکاناتی باڵوێزخانەکانیان و پارێزبەندی دیپلۆماتەنیان، بەشێوەیەکی سیستماتیک بەڕێوە ببەن.

عەلی ئەکبەر تەباتەبایی، وتەبێژی باڵیۆزخانەی ئێران لە ئەمریکا لە سەردەمی محەمەدڕەزا شا، لە ٣١ی پووشپەڕی ١٣٥٩ی هەتاوی لەلایەن تیرۆریستەکانی کۆماری ئیسلامی ئێران لە بەردەم دەرگەی ماڵی خۆی‌دا بە فیشەک کوژرا. ژەنەڕاڵ غوڵامعەلی ئۆوەیسی لە ١٨ی ڕێبەندانی ١٣٦٢ی هەتاوی، لە پاریس لەگەڵ براکەی غوڵامحسێن ئۆوەیسی بە فیشەکی تیرۆریستانی کۆماری ئیسلامی ئێران کوژران. بیژەن فازڵی کوڕی ئەکتەری ڕەخنەگر ڕەزا فازڵی لە ٢٨ی گەلاوێژی ١٣٦٥ی هەتاوی بەهۆی بۆمبەوە لە فرۆشگەی خۆی لە لەندەن تیرۆر کرا. دوکتور عەبدولڕەحمان قاسملوو و عەبدوڵڵا قادری ئازەرو دکتۆر فازڵ ڕەسووڵ لە ساڵی ١٣٦٨ی هەتاوی لە شاری ڤیەن-ی نەمسا (ئۆتریش) لەکاتی دانوستان لەگەڵ دیپلۆمات - تیرۆریستەکانی کۆماری ئیسلامی تیرۆر کرا و دووبارە لە هەمان ساڵ لە شاری لارناکا-ی قوبرس و سدیق کەمانگەر لە شاری ڕانیەی کوردستانی عێراق تیرۆر کران. ساڵی ١٣٦٩ی هەتاوی کازمی ڕەجەوی لە سوئیس و دووبارە لە هەمان ساڵی خاتوو عیفەت قازی کچی سەرکۆماری کوردستان پێشەوا قازی محەمەد بەهۆی نامەیەکی بۆمبڕێژکراوەوە لە شاری وێستروس-ی سوید تیرۆر کرا. ١٣٧٠ی هەتاوی عەبدولڕەحمان بروومەند بەڕێوەبەری دەستەی کارگێڕی «نهضت مقاومت ملی ایران» لە پاریس و دووبارە لە هەمان ساڵ و هەمان شار و وڵات شاپووری بەختیار، ١٣٧١ی هەتاوی فەرەیدوون فەڕوخزاد لە شاری بۆن-ی ئەڵمانیا، دوکتور محەمەد سادق شەرەفکەندی و فەتاح عەبدولی و هومایون ئەردەڵان و نووری دێهکۆردی لە ساڵی ١٣٧١ی هەتاوی لە شاری بێرلین-ی ئەڵمانیا لە لایەن تیرۆریستانی کۆماری ئیسلامی‌یەوە تیرۆر کرا. ساڵی ١٣٧٥ی هەتاوی ڕەزا مەزلوومان لە ماڵی خۆی لە پاریس بە فیشەکی تیرۆریستانی کۆماری ئیسلامی

ئێران تیرۆر کرا. دیپلۆماسی تیرۆری کۆماری ئیسلامی ئێران لە دەیەی ٩٠ی زایینیی‌دا کەڵکی لە ئاژاوەی کوردستانی عێراق وەرگرت و پتر لە ٣٥٢ کەسی لە کوردەکانی ڕۆژهەڵاتی لەو دەڤەرە تیرۆر کرد. لە دوایین کردەوەی تیرۆریستی کۆماری ئیسلامی لە کوردستانی عێراق تەقینەوەی شەوی یەڵدای بەردەم دەفتەری سیاسی حزبی دیموکراتی کوردستان بوو، لە شەوی ١ی بەفرانباری ١٣٩٥ی هەتاوی‌دا کە شەهیدبوونی ٥ پێشمەرگەی ئەو حزبە و دوو کارمەندی ئاسایشی هەرێمی کوردستانی بەدواوە بوو.

دەزگەی تیرۆری کۆماری ئیسلامی ئێران لیستێکی دوورودرێژی لە تیرۆری کەسایەتی سیاسی و بەرهەڵستکارانی بۆ خۆی تۆمار کردووە کە بێگومان ئەمە پەڵەیەکی ڕەشە بەنێوچاوانی ئەو دەسەڵاتە ئیسلامی‌یەوە و هەمان لیستیشیان بۆ تەقینەوە و تیرۆر بەدژی کەسایەتی و ناوەندگەلی بیانی هەیە کە بۆ نموونە دەکرێ ئاماژەیەک بکرێ بە تەقینەوەی ٢٩ی خاکەلێوەی ساڵی ١٣٦٢ی هەتاوی لوبنان کە کامیۆنێک بە ٩٠٠ کیلۆ مادەی تەقینەوە ڕووی کردە بینای سەرەکیی باڵیۆزخانەی ئەمریکا لە بەیرووت و هەر لەو کاتەدا ٦٣ کەس کوژران و پتر لە ١٢٠ کەسیش بریندار بوون، تەقینەوە لە ناوەندی جوولەکەکان لە ئەرژەنتین لە ساڵی ١٣٧٣ کە کوژرانی ٨٥ی کەسی لێکەوتەوە، تەقینەوەی ساڵی ١٣٧٥ی ناوەندی ئەلخوبەر-ی سعوودیا کە کوژرانی ١٩ سەربازی ئەمەریکی و ٤٠٠ کەسی دیکەی لێکەوتەوە. ساڵی ١٣٩٠ هەوڵ بۆ تیرۆرکردنی عادل ئەلجوبەیر باڵوێزی ئەوکات و وەزیری دەرەوەی ئێستای سعوودیا، تەقینەوەکانی ساڵی ١٣٩١ی هەتاوی لە بانکۆک-ی تایلەند و دێلهی هیندوستان بۆ تیرۆری دیپلۆماتەکانی ئیسرائیل و دووبارە لە هەمان ساڵدا دوو ئێرانی ئەندامی سوپای قودس بەتاوانی گواستنەوەی ١٠٠ کیلۆگرام مادەی تەقینەوە بۆ کێنیا دەستگیر و ڕەوانەی مەحکەمە و زیندان کران. لە سێپتەمبری ٢٠١٥ش هێزی تەناهی بەحرێن دەستیان گرت بەسەر کارگەیەکی دروستکردنی بۆمب کە پاش لێکۆڵینەوە دەرکەوت تاوانباران پەیوەندییان بە سوپای قودسی ئێرانەوە بووە.

ئێران هەمیشە لەو تیرۆر و تەقینەوانەدا تۆمەتی دەستتێدابوونی ڕەتکردووەتەوە و دیارە هەندێ وڵات بەسات و سەودای بازرگانی لە خوێنی ڕژاوی بەرهەڵستکارانی ئێران بەدەستی سوپای قودس خۆش بوون و ئێستەشی لەگەڵدا بێت ڕێگەیان نەداوە ئەو دۆسیانە بکرێتەوە بەڵام دادگەی میکونوس و ئەرژەنتین بەفەرمی تیرۆریستبوونی ئێران و سەرکردەکانی ئەو وڵاتەی، بە بەڵگەوە ڕاگەیاندووە و ئیجرائیاتی خۆی کردووە و نەیهێشتووە ئێران بێ عارەق دەرچێ، بەشێوەیەک کە حەسەن ڕوحانی لە لەو باوەڕەدایە کە تارمایی بڕیاری دادگەی میکۆنوس هەتا ئێستاش بەسەر پەیوەندییەکانی دەرەوەی وڵاتەکەی‌دا ماوە، ئەو دەڵێت: «ئەوە میکۆنوسە کە پێشی یارمەتیدانیی ناوکیی وڵاتانی ئەورووپی بە کۆماری ئیسلامی دەگرێت». (امنیت ملی و دیپلماسی هستەای، حسن روحانی)

خاڵێکی گرنگ کە پێویستە لەم نووسینەدا ئاماژەی پێ بکرێت و دەبێ لەبارەیەوە بکۆڵدرێتەوە بۆ ئێران هێندە دەستی ئاوەڵە هێشتراوەتەوە لە تیرۆری بەرهەڵستکارانی وڵاتەکەی لە دەرەوەی وڵات کە کێ بیەوێت تیرۆری دەکات و لە کوێ پێی خۆش بێت، تەقینەوە دەکات؟

ئەوەی ڕاستی بێت تیرۆر هیچ سنوورێکی بۆ نییە و بەتایبەت کە دەوڵەتێکی خاوەن سەرمایەی نەوتیشی وەکو ئێرانی لەپشت بێت، دەتوانێ بە ڕێکخستنی گرووپگەلی تیرۆریستی بە ئامانجەکانی خۆی بگات و هەروەها لەجیاتی ئەوەی سامان و سەروەتی وڵاتەکەی بۆ ئاوەدانی و پێشکەوتن هەزینە بکات، دەیداتە گرێبەستی بازرگانی لەگەڵ ئەو وڵاتانەی کە زۆرترین ئەژماری بەرهەڵستکارانی وڵاتەکەی لەوێن. پێشگرتنی ئەم سیاسەتە بۆ ئێران بووەتە هۆی ئەوەی کە خەڵکی نێوخۆی وڵاتەکەی بەردەوام هەژارتر بن و تاوانەکانی کۆمەڵایەتی ڕۆژانە ڕوو لە زیادبوون بکات و سیمای کۆماری ئیسلامیش لە جیهانی دەرەوە، ڕەشتر بێت. گوێنەدانی هەندێ وڵاتی زلهێزیش بە کردەوە تیرۆریستی‌یەکانی ئێران ئەم وڵاتەی زیاتر ملهوڕ کردووە بۆ نموونە دەبینین کەسێکی وەکو «سید حسین موسویان» کە باڵیۆزی ئێران لە ئەڵمانیا لە سەردەمی دادگەی میکونوس بوو ئێستە ساڵانێکە لەوپەڕی تەناهی‌دا لە ئەمریکا دەژی یاخود ئەو کەسانەی کە ناویان پاش دادگەی میکونوس درایە ئینتەرپۆل بەڵام دەستگیر نەکراون، نموونەی لەم جۆرە زۆرن.

هەروەها خاڵێکی تر کە گلەییە و دەکەوێتە سەر وڵاتان ئەوەیە کە دەزانن باڵیۆزخانەکانی ئێران بۆ مەبەستی کاری تیرۆریستی بەکار دێت بەڵام هەتا بەرۆکیان نەگرێتەوە و تووشی گرفتی گەورەیان نەکات، هیچ جۆرە دژکردەوەیەکیان نابێ و تەنانەت وەکو ڕووداوی تیرۆری شەهید دوکتور قاسملوو، تیرۆریستەکان لە بینای باڵیۆزخانەی ئێران‌دا حەشار درابوون و دواتر ڕەوانەی ئێران کران و ئەو دەوڵەتە ئێستەش هەر ڕێی بەدواداچوونی بۆ ئەو دۆسیە تیرۆریستی‌یە نەدا.

تیرۆر بەشێکی سەرەکی و بنەمای سیاسەتی دەرەوەی ئێرانە و گرنگترین کەرەستەی ئەو وڵاتەیە بۆ گەشەپێدانی دەسەڵات و نفووزی لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و وڵاتانی ئەورووپی و ئەمریکا.

لە ١٣٩٥/٨/٥ (٢٠١٦/١٠/٢٦) سەرتیپی پاسدار سالار ئابنووش لە وتارێکی‌دا لە هەمەدان بە ئاشکرا ڕایدەگەیەنێت کە «بۆ پارێزگاری لە ویلایەتی فەقیە سوپای پاسداران سنوور ناناسێت» ئەو هەروەها دەڵێت: «هەموو جیهان دڵنیا بن کە بەزوویی لە ئورووپا و ئەمریکاش سوپای پاسداران دروست دەبێت... شۆڕشی ئێمە وەکو شۆڕشەکانی ئەلجەزایەر و فەڕەنسا نییە. سوپای پاسداران ناوەندێکی بێوێنەیە لە جیهان و وەکو گرووپی شرطه الخمیس لە سەردەمی حەزرەتی عەلی وان». ئێران بۆ گەشەی دیپلۆماسیی تیرۆر هەنگاوێ بەرەوپێش چووە واتە دیپلۆمات-تیرۆریستەکانی کۆماری ئیسلامی ئێران تەنانەت خۆیان لە هاوکاریکردن لەگەڵ گرووپگەلی تیرۆریستی وەکو ئەلقاعیدە و داعش-یش نەبواردووە. ڕۆژنامەی واشینگتۆن پۆست لە ساڵی ٢٠٠٣ ڕاپۆرتێکی بڵاو کردەوە لەبارەی پەیوەندی پتر لە دە ساڵەی نێوان ئەیمەن زەواهیری و وەزیری بەرگری ئێران ئەحمەد وەحیدی. بۆ یەکەم جار ئەمریکا لە سێی گەلاوێژی ١٣٩٠ی هەتاوی، ئێرانی بە هاوپەیمانی لەگەڵ ڕێکخراوی ئەلقاعیدە تۆمەتبار کرد هەروەها تۆمەتبارکردنی ناوەندی مافی مرۆڤی سووریا بە پەیوەندی نێوان سوپای قودس و تیرۆریستەکانی داعش لە سووریا کە دۆکیۆمێنتەکانی لە زاری ئەسیرەکانی ئێرانی بەشداربووی شەڕی سووریا و ئەسیرەکانی داعش دراوەتە دەست ڕاگەیەندنەکانی بیانی و بڵاویش کراونەتەوە. لەم دواییانەدا وەزارەتی دەرەوەی ئەمریکا ١٣٩٥/٣/١٣-٢٠١٦/٦/٢ لە ڕاپۆرتی ساڵانەی خۆی‌دا سەبارەت بە تیرۆریزمی جیهانی ڕایگەیاند: «حکوومەتی ئێران هەرچەند لەگەڵ وڵاتانی ٥+١ لەبارەی پلانی ناوکی‌یەوە بە تەوافوق گەیشتووە بەڵام هێشتا سەرەکیترین وڵاتی پشتیوانی تیرۆریزمە لە جیهان‌دا».

لە باسی دیپلۆماسیی تیرۆری کۆماری ئیسلامی ئێران‌دا خاڵێکی ورد و جێی سەرنج کە لەم بارەوە پێویستە لە کۆتایی ئەم وتارەدا ئاماژەی پێ بکرێت قۆناغی پاش تیرۆرەکەیە لەلایەن ئێرانەوە؛ ئێران بەهەموو توانای ماددی و سیاسی‌یەوە بەو دەستوپێوەندییانەی کە ساڵانێکی درێژخایەنە باڵیۆزخانەکان و کۆنسوولخانەکانیان لەو وڵاتەی کە تیرۆرەکە کراوە هەروەها لە ڕێی جەنگی نەرم لە میدیاوە، پڕوپاگەندەیەکی زۆر بەربڵاو لە بەلاڕێدابردنی تاوانباری سەرەکیی تیرۆرەکە و ئاژاوەنانەوە و دووبەرەکینانەوە وەڕێ دەخەن و هەموو هەوڵێک دەدەن لە ڕێی ئەو گرووپ و تاقمانەی کە سەرمایەگوزارییان لەسەر کردوون، ئێران بتوانێت درێژە بەدیپلۆماسی تیرۆر بدات.

خەباتی چەکداری: شێوازێکی هێشتا لە ڕۆژەڤ

(بەشی دووەم)

ئاسۆی حەسەن‌زادە

یەک دوو ڕۆژ پاش بڵاوبوونەوەی ژمـارەی پێشووی ڕۆژنامەی «کوردستان»، قەڵای دێموکرات لە شەوی یەڵدا و لە کاتی جەژنگرتنی یادی لەدایکبوونی د. قاسملوودا بوو بە ئامانجی تێرۆریزمی نوێی کۆماری ئیسلامی. ئەو کردەوە تێرۆریستی‌یە لە ڕاستی‌دا جێبەجێکردنی هەڕەشەکانی چەند مانگی ڕابردووی کاربەدەستانی ڕێژیم لەپێوەندی لەگەڵ حـزووری پێشمەرگەکانی دێموکرات لەسەر سنوورەکان و لە نێوخۆی وڵاتدا بوو. وێڕای ڕیسوا کردنی ئەو جینایەتە، پاشماوەی ئەم وتارە پێشکەش بە رووحی پیرۆزی شەهیدانی «یەڵدای خوێناویی دێموکرات»، بەتایبەتی فەرماندەی شەهید عەلی قۆیتاسی دەکەم کە قارەمانێکی مەیدانی خەبات و خۆڕاگریی چەکداری بوو.

***

لە بەشی یەکەمی ئەم باسەدا، بەپشتبەستن بە هێندێک بنەمای هزری و قانوونی، شەرعیەتی خەباتی چەکداریمان ڕوون کردەوە. پوختەی ئەو بەشە ئـەوە بووکە لەگەڵ ئـەوەدا کە گوتاری سیاسیی حیزبی ئێمە و زۆربـەی هێزەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان لەو پێوەندییەدا لە خانەی بەرگریی ڕەوادا جێی گرتووە، بۆ گەلێکی خاوەن مافی دیاریکردنی چارەنووس ئەو هەقەش هەیە کە لە نەبوونی بەستێنی دێموکراتیک و سیاسی بۆ بردنەپێش و چارەسەری پرسەکەی، شێوازی چەکدارانە، نەک هەر وەک دژکردەوەیەک لە بەرامبەر هێرش و دەستدرێژی‌دا، بەڵکوو بەشێوەیەکی دەسپێشخەرانە و لەسەرپێ‌خۆڕاوەستاو (قائم بالذات)یش بەکار ببا. لەم بەشەدا هەوڵ دەدەین سەرنج بدەینە هۆکار و ئامانجی خەباتی چەکداری چ بەگشتی و چ بەتایبەتی لە کانتێکستی خەباتێک کە حیزبی دێموکرات بەڕێوەی بردووە.

هۆکار و ئامانجی خەباتی چەکداری

زۆر لەو چەمکانەی بزووتنەوە ڕزگاریخوازە نیشتمانی‌یەکان تەنانەت لە مەیدانی سیاسیش‌دا بەکاری دەبـەن، هەڵقووڵاو و گرێدراوی چەمکە سەربازییەکانن. بە تەبیعەتی ئەوە کە ویستی گەلان بۆ ئازادی و سەربەستی لە زۆربەی حاڵەتەکان‌دا بە مانای بردنە ژێرپرسیاری حاکمیەت و کۆنتڕۆڵی خاک لەلایەن دەسەڵاتە مەوجوودەکانەوە بووە، ملهوڕی و ملنەدانی ئەو دەسەڵاتانە بۆ ئەم ویستە ڕەوایە بە شێوەیەکی سروشتی خەباتی گەلانی خستۆتە سەر ڕێچکەی ڕووبەڕووبوونەوەی فیزیکی و ڕەهەندی چەکدارانەی پێ بەخشیوە. لەلایەکی دیکەوە، بە درێژایی مێژووی بیری سیاسی و ئیدارەی ململانەکان، پێوەندییەکی قووڵ لەنێوان زانستی سیاسەت و هونەری شەڕ یان هونەری سیاسەت و زانستی شەڕدا هەبووە. شتێک کە تەنانەت لە ڕووی ئێتیمۆلۆژی(ڕیشەناسیی وشەکان)یشەوە لەم بوارەدا زۆر بەرچاوە.(١) بۆ نموونە دوو چەمکی هەرە بنەڕەتی بۆ پۆلێنی مەبەست و ئامانجەکان لە خەباتی میللەتێک‌دا واتە «تاکتیک» و «ستراتژی» هەردووکیان هەڵقووڵاوی ئەدەبیاتی سەربازیین. نەک هەر وشەی «تاکتیک» -کە ئەمڕۆ بۆ هەر چەشنە ئاقار و مێتۆدێک لە بەستێنی سیاسیش‌دا بەکار دێ- لە سەدەی هەژدەوە بە مانای هونەری جووڵاندنی هێزە نیزامی‌یەکان لە مەیدانی شەڕدا بەکاربراوە، بەڵکوو وشەی «ستراتێژی»یش -کە ئەمەیان ئەمڕۆ لە گوتاری بزووتنەوە ڕزگاریخوازەکان‌دا پێش هەموو شتێک بریتییە لە دوورەدیمەنی خوازراو و ئاقاری گەورەی سیاسی-لە ڕیشە یوونانی‌یەکەی‌دا (ستراتیغیا) لەپێشدا بە مانای هونەری فەرماندەیی و بەڕێوەبردنی سوپا بەکار هاتووە.

> «میتۆدی شۆڕشگێڕانە و خەباتی چەکداری بەرهـەمی سیاسـەتـە ئـەمـنیـەتـەکـانی ڕێـژیـم و داخراویی سیستمی مەوجوود لەپێوەندی لەگەڵ چارەسەری سیاسیی پرسی کورد لە ئێرانە لە گوتار و ڕوانینی حیزبی دێموکرات و زۆربـەی هێزە سیاسی‌یەکانی دیکەی ڕۆژهـەڵات‌دا هەروا لەجێی خۆیەتی»

پێوەندیی نێوان «ستراتژی و تاکتیک» لە ڕووی تێرمینۆلۆژییەوە، درێژکراوە (امتداد)ێکی ڕوونی لە بەستێنی ناوەڕۆک و بەکاربردنیش‌دا هەیە. بەهۆی ئەوە کە گیروگرفتەکانی بەئەنجام گەیاندنی ویستی کۆتایی گەلان لە بەرامبەر دەسەڵاتە بەهێز و سەرکوتکەرەکان‌دا پێویستیی بەکاربردن و تاقیکردنەوەی مێتۆدی جۆربەجۆری بەسەر ئەو گەلانەدا سەپاندووە، هـەروەهـا بەهۆی فرەچەشن بوونی بەستێنی کۆمەڵایەتی و پێکهاتەی گوتاریی بزووتنەوە ڕزگاریخوازەکان، ئەم بزووتنەوانە هەمیشە ناچار بوون لە بردنەپێشی خەباتی خۆیان‌دا بەپێی هەلومەرج و هاوکێشەی هێز(توازن قوا) ڕیزبەندییەکی کەم و زۆر پایەدار(ثابت)ی ستراتژی و تاکتیکەکان بکەن.

ئەم ڕیزبەندییەی نێوان ستراتێژی و تاکتیکەکان کە لە ڕاستی‌دا هەوڵێک بووە بۆ هەماهەنگ کردنی شێواز و ئاقارە نالێک و بگرە ناتەباکانی خەبات، لە نیوەی دووەمی سەدەی بیستەم‌دا لەژێر هێژێمۆنیی گوتاری مارکسیست-لێنێنیستی لەنێو بزووتنەوە ڕزگاریخوازییەکانی جیهانی سێهەم و لە ئێرانیش بەشێوەی وردتر لە کەناڵی هزری «مائۆ»وە هاتۆتە نێو بازنەی باس و بیرکردنەوەی ئەو بەشە لە نەیارانی ڕێژیمی شاهەنشاهی کە باوەڕیان بە پێویستیی پەنابردن بۆ مێتۆدی چەکدارانە هەبووە. لەم پێوەندییەدا بەتایبەتی نووسینەکانی مەسعودی ئەحمەدزادە کە هەوڵێک بووە بۆ تیئۆریزە کردنی مێتۆدی چەکداری هەم وەک ستراتژی و هەم تاکتیک و ئەو دەرسانەش کە لەو سەردەمەدا پێویست بووە لە بزووتنەوەی «سیاهکل» وەربگیرێ شیاوی ئاماژە و سەرنج پێدانە.(٢)

بزووتنەوەی کورد لە ئێران هـەر لـەو کاتەدا کە ئاگاداری ڕووداو و ئاڵوگۆڕەکانی دەوروبـەر و دنیای دەرەوە بووە، لەو بـوارەدا نەک هەر خاوەنی ڕوانگە و مەرامی تایبەت بە خۆی بـووە، بەڵکوو ئەزموون و ڕابردوویەکی کۆنتر و دەوڵەمەندتریشی لە بەشەکانی دیکەی ئێران هەیە. جیا لەو بەرەنگارییە چەکدارییانەی لە سەردەمی شۆڕشی سمکۆ و لە پەراوێزی ڕووخانی کۆماری کوردستان‌دا ڕوویان داوە، دیارترین جووڵەی پارتیزانیی شۆڕشگێڕانی کورد لەو سەردەمەدا واتە بزووتنەوەی «٤٦-٤٧»بە دوو سێ ساڵ پێش بزووتنەوەی سیاهکەل بەڕێوە چووە. هەربۆیە شتێکی سروشتی‌یە کە گوتار و بیرکردنەوەی شۆڕشگێڕانی کورد لە ئێران و هی ڕێبەرانی حیزبی دێموکرات لەو پێوەندییەدا وێڕای ئەوە کە شوێنەواری لە گوتاری باوی نێو بزووتنەوە ڕزگاریخوازییەکانی جیهان و زێهنیەتی زاڵ بەسەر ئۆپۆزیسیۆنی ئەودەمی ئێران وەرگرتووە، بەرهەمی بەستێن و زێهنیەتی تایبەت بە خۆیشی بووە.

لە ڕاپۆرتێک‌دا بە قەڵەمی د. قاسملووکە پێشکەش بە کۆنگرەی سێهەمی حیزبی دێموکراتی کوردستان (١٩٧٣) کراوە، کۆمیتەی ناوەندیی ئەو حیزبە خەباتی چەکداریی بە «شێوەی ئەساسیی خەباتی گەلی کورد لە کوردستانی ئێران داناوە». ئەم ڕاپۆرتە کە چ بەهۆی وێکچوونی هەلومەرجی ئەوکات و بارودۆخی ئێستای خەباتی حیزبی دێموکرات و چ بەهۆی وردبینیی سیاسی و زانستی‌بوونی، دەکرێ وەک مانیفێستێکی زیندووی خەباتی ئەو حیزبە لە سەردەمی ئێستاش‌دا چاو لێ بکرێ، لەپێوەندی لەگەڵ هۆکاری باوەڕمەندی بەم شێوازە لە خەبات دەنووسێ :»ئەم شێوە خەباتە لەلایەن ڕێژیمی دیکتاتۆری شاوە بەسەر هێزە نیشتمانی‌یەکانی ئێران‌دا سەپێندراوە. لەڕاستیشدا لە هەلومەرجی ئێستا و لە چوارچێوەی ڕێژیمی شادا هیچ گۆڕانێکی قووڵی سیاسی و کۆمەڵایەتی مومکین نیە. ڕووخاندنی ئەو ڕێژیمەش لە هەلومەرجێک‌دا کە باس کرا تەنیا یەک ڕێگای هەیە، ئەویش شێوەی خەباتی چەکدارە».(٣)

ئەوە کە گرتنەبەر یا لانیکەم باوەڕ بە خەباتی چەکداری لە سەردەمی ڕێژیمی شادا شتێکە کە دەسەڵاتی ناوەندی بەسەر شۆڕشگێڕانی کوردیدا سەپاندبوو و ئەوان لە نەبوونی هیچ دەرفەت و بەستێنێک بۆ دروست کردنی گۆڕانی سیاسی لە ڕێگای دێموکراتیک یان هەر نەبێ ئاشتیخوازانەوە خۆیان ناچار دەدیت کە بیر لە پەنابردن بۆ ئەم شێوازە هەرە پڕ تێچوویە لە خەبات بکەنەوە، پاش هاتنەسەرکاری کۆماری ئیسلامی هێندەی دیکەش لە گوتار و کرداری حیزبی دێموکرات و هێزە مەیدانی‌یەکانی کورد لە ئێران‌دا زەق بۆوە. دیارە وەک دواتر باسی دەکەین چەمکی فرەڕەهەندیی خەبات و پێویستیی دەکارخستنی زیاتری هەموو بەستێنەکانی تێکۆشان هەم لە نێوەڕاستەکانی دەهەی حەفتای هەتاوی بەولاوە و هەم بەتایبەتی پاش کۆنگرەی چاردەی حیزبی دێموکراتی کوردستان بەشێوەیەکی بەرچاوتر لە ئەدەبیاتی سیاسیی حیزب و تا ڕادەیەکیش لە تێکۆشان و کارکردی ئەو حیزبەدا بەرجەستە بۆتەوە و تەنانەت لەسەر ئەوە جەخت کراوە کە «ئەوە ڕێژیم نیە کە دەبێ مەیدانەکانی خەباتمان بۆ دیاری بکا».(٤) بەڵام لەسەر یەک ئەوە کە مێتۆدی شۆڕشگێڕانە و خەباتی چەکداری بەرهەمی سیاسەتە ئەمنیەتەکانی ڕێژیم و داخراویی سیستمی مەوجوود لەپێوەندی لەگەڵ چارەسەری سیاسیی پرسی کورد لە ئێرانە لە گوتار و ڕوانینی حیزبی دێموکرات و زۆربەی هێزە سیاسی‌یەکانی دیکەی ڕۆژهەڵات‌دا هەروا لەجێی خۆیەتی.

هەروەک چۆن سیاسەتی دەسەڵاتی ناوەندی لە گرتنەبەر یان باوەڕ بە خەباتی چەکداری‌دا فاکتەری هەرە دیاریکەر بووە، ئامانجی ئەم شێوەیەش لە خەبات لە کانتێکستی خەباتی کوردەکانی ئێران و حیزبی دێموکرات‌دا زۆرتر کاریگەری دانان لەسەر ئەو سیاسەتە و فشارهێنان بۆ گۆڕینی بووە. ئەمە پێش هەموو شتێک بۆ مۆدێلی هەڵبژێردراو لە خەباتی چەکداری واتە شەڕی پارتیزانی دەگەڕێتەوە. لە دنیادا شەڕی پارتیزانی یان «گێریلا» لە کانتێکستی زۆر جیاواز و بە ئامانجی جۆراوجۆر بەڕێوە چووە. بەڵام سەرجەم تیئۆریسیەنەکانی ئەو جۆرە لە شەڕ (لە «سون تزو»ی چینیەوە وە بگرە کە ٢٥٠٠ ساڵ پێش ئێستا لە «هونەری شەڕ»دا ئەو تاکتیکانەی باس کردوون کە ئەمڕۆ لە خەباتی پارتیزانی‌دا بەکار دەبرێن تا «ڕێژیس دوبرە»ی فەڕانسەیی کە شۆڕشی «فۆکۆ»ی چەگوارای فۆرموولە کردبۆوە) لەسەر ئەوە کۆکن کە ئەم شێوازە بریتی‌یە لە شەڕێکی ناڕێکوپێک کە ئامانجی سەرەکیی نیزامی نیە، بەڵکوو سیاسی‌یە. بەو مانایە کە هێزێک کە لە ڕووی ژمارە و لۆژیستیکەوە لە هێزی دەسەڵات لاوازترە بەپشتبەستن بە پشتیوانیی زۆرینەی خەڵک [هەربۆیە خەڵکی سڤیل ناکاتە ئامانج] کردەوەی ئامانجدار و غافڵگیرانەی سەربازی نەک بەمەبەستی کۆنترۆڵی خاک و ڕاماڵینی هێزی بەرامبەر، بەڵکوو بۆ ئەزیەت کردن و زەربە وەشاندن لە هێزی دەوڵەت و هەڵوەشاندنەوەی پلانەکانی و لە ئەنجام‌دا دروستبوونی بەستێنی گۆڕان ئەنجام دەدا.(٥)

بەدەر لەو تایبەتمەندییانەی هونەری شەڕ کە لە خەباتی چەکدارانەی حیزبی دێموکراتیش‌دا بەڕوونی بەدی کراون، جەختی ئەو حیزبە لەسەر ئەوە کە مەسەلەی کورد ڕێگاچارەی نیزامی نیە؛ ڕاگەیاندنی ئەوە کە لە حاڵەتێک‌دا کە گەلی کورد لە ئێران بەتەنیا ناتوانێ دەسەڵات بڕووخێنێ مەبەست لە شەڕ ناچارکردنی دەسەڵات بۆ وتوویژە؛ بە ئینسانی کردنی شەڕ و هەوڵدان بۆ کەمکردنەوەی تێچووی ئینسانیی شەڕ (کشانەوەی هێزی پێشمەرگە لە شارەکان، ڕێزگرتن لە قانوونی بەشەردۆستی)؛ و زۆر نیشانەی دیکە ئەو ڕاستی‌یە دەگەیەنن کە ئەو حیزبە تەنانەت لە دەهەی شەستی هەتاوی‌دا کە دەستی پێشمەرگەکانی بۆ عەمەلیاتی دەسپێشخەرانەی چەکدارانە ئاوەڵا کردبوو، شەڕی بۆ شەڕ یان بە ئامانجی نیزامی نەکردوە بەڵکوو تاکتیکی نیزامیشی کردۆتە تابعێکی مەنتقی سیاسی.

(درێژەی هەیە)

(١)هێربێرت ڕۆزینسکی، «سنووری چەمکەکان لەنێوان ستراتێژی، ئۆپەراسیۆن و تاکتیک لە هونەری شەڕدا»، نووسراوەکانی کالیجی دەریایی شەڕ لە نیوپۆرت، ١٩٥٠(فەڕانسەیی).

(٢)مسعود احمد زادە، «مبارزە مسلحانە؛ هم استراتژی، هم تاکتیک»، چریکهای فدائی خلق ایران، ١٣٤٩.

(٣)ڕاپۆرتی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی دێموکراتی کوردستان بۆ کۆنگرەی سێهەم، ١٩٧٣، چاپی بەغدا، لاپەڕە ٤٧.

(٤)وەک تازەترین ئاماژە، وتاری هاوڕێ سەعید بێگزادە ئەندامی کۆمیتەی ناوەندیی حدک لە ڕێوڕەسمی ڕێزگرتن لە شەهیدانی یەڵدای خوێناویی دێموکرات لە ستۆکهۆڵم.

(٥)ژێرار شالیان، گەشتێک بەنێو چل ساڵ شەڕی پارتیزانی‌دا، پاریس، ٢٠٠٦ (فەڕانسەیی).

نیئۆتیرۆریزم

(سەرلەنوێ خوێندنەوەیەک بۆ تیرۆرەکانی کۆماری ئیسلامی لە دەلاقەی تیۆری کۆنستروکتیڤیسمەوە)

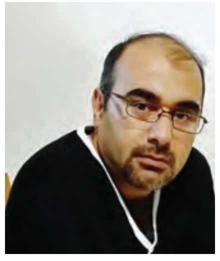

شاهۆ حوسێنی

پێشەکی:

کۆنستروکتیڤیزم وەک تیۆری پێی وایە کە مرۆڤ تایبەتمەندیی سەرەکیی سیاسەت نیە، بەڵکوو تایبەتمەندییەکانی سیاسەت بەشێوەی مێژوویی و کۆمەڵایەتی واتە بە درێژایی مێژوو و لەسەر بەستێنی کۆمەڵگە پێگەیون، لە ڕاستی‌دا کۆنستروتیڤیستەکان پێداگری لەسەر هزرە چاندی، واتایی و پرەنسیپ و نۆرمەکان دەکەنەوە. بە چەشنێک کە لەسەر بنەمای ئەو تایبەتمەندییە لایەنە تێوەگلاوەکان لە سیاسەت هەوڵ بۆ ناسینی خۆیان و ئەویتر دەدەن و بەپێی ئەو ناسینەش پێکەوە کار دەکەن یان دەکەونە کێبەرکێ لەگەڵ یەکترەوە، بەواتایەکی دیکە بەپێی ئەو تایبەتمەندییانە یاریکەرەکان هەوڵی دروستکردنی شوناس بۆخۆیان و ئەویتر دەدەن، بۆ نموونە لە کۆماری ئیسلامی‌دا کە حکوومەتێکی ئایینی‌یە کە لەسەر چاند، نۆرم و پێکهاتە واتاییەکانی شیعە شکڵی گرتووە، ڕەوتی مێژوویی بەربەرەکانی شیعە و سوننە و پێداگری لەسەر مەزڵومیەتی ئەهلی بەیت (بەگوێرەی ئـەوان) بۆتە بەستێنی دروستکردنی شوناس بۆ خۆی و ناسینی خۆی و ئەویتر، لەسەر ئەو بنەمایە شوناسێک شکڵی گرتووە لەسەر ڕێچکەی ڕەهای خۆ بە بەرحەق زانین، کە خۆی لە کێبەرکێی و دژایەتی هەمیشەیی لەگەڵ ئەویترێکدا دەدۆزێتەوە کە باتڵی ڕەها پێناسە کراوە. ئەو حکوومەتە بە شوناسێکی لەو چەشنە و ناسینێک لە خۆی و ئەویتر، بۆتە پەرەپێدەری چەشنێک لە تیرۆریزم کە وەک نیئۆتیرۆریزم پێناسە دەکرێت.

نیئۆتیرۆریزم: بێگومان ڕۆژهەڵاتی ناڤین پێگە و بنیاتی سەرەکی ئەبژێکتیڤ و سوبژێکتیڤی نیئۆتیرۆریزمە. بە هۆی بوونی چوارچێوەکانی ئایینی و بڕوا بناژۆخوازەکان کە لەسەر بەستێنی ئەو ژێرخانە واتایی و چاندییانەوە، کێبەرکێ و ڕووبەڕووبوونەوە لەگەڵ ئەوانیتردا بەرێکخستن دەکات. لەڕاستی‌دا نیئۆتیرۆریزم، چەشنێکی نوێی تیرۆریزمە کە لەنێو هزر و بڕواکانی بناژۆخوازانەی ئایینی‌دا سەریهەڵداوە، لە نیئۆتیرۆریزم‌دا دروستکردنی هێژمونی میدیایی درۆیین لە ئامانج، پێکهاتە و کردەوەکانی لایەنی بەرانبەر بۆ قەناعەت پێهێنان و مۆبیلیزەکردنی ڕەشایی ڕای گشتی نێوخۆیی گرینگە. لە ڕاستی‌دا نیئۆتیرۆریزم چەشنێکە لە تیرۆریزم کە لە نێوان ئامانجگەلی جیاوازدا، ئامانجی ئایینی بە هێژمون و گرینگی‌یەکی زیاتر لە ئامانجەکانی دیکە، هاندەری کردەوەی تیرۆریستی‌یە، ئاوڕێک لە کردەوە تیرۆریستی‌یەکانی کۆماری ئیسلامی لە سەرەتای شۆڕشی ١٣٥٧ەوە تا ئێستا هەتا دوایین نموونە کە تەقاندنەوەی دوو بۆمب لە بنکەی دەفتەری سیاسی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە ڕێکەوتی ٢٠١٦/١٢/٢٠بـوو، بە ڕوونـی دەرخـەری ئەو ڕاستیەیە کە کۆماری ئیسلامی وەک حکوومەتێکی ئایینی بەردەوام لە ڕێگەی ڕەوایی ئایینی‌یەوە هەوڵی سڕینەوە و لەنێوبردنی ئەویتر دەدات. کۆماری ئیسلامی وەک حکوومەتێکی دینی بە سێ تایبەتمەندی شوناسی بۆخۆی دروستکردووە: یەکەم: موسڵمانی شیعەی بڕوامەند بە ویلایەتی موتڵەقەی فەقیە دووهەم: مافی ڕەهای حکوومەت و ئیمامەتی موسوڵمانانی جیهان لە نەبوونی ئیمامی زەمان‌دا بە دەست وەلی فەقیهە. سێهەم: دژبەران و ڕەخنەگرانی ئەو هزر و حکوومەتە، «محارب» لەگەڵ خودان و دەبێ لەنێو بچن.

لە لایەکی دیکە حیزبی دێموکراتی کوردستان کە کرایە ئامانجی دوایین هێرشی تیرۆریستی کۆماری ئیسلامی ئێران بە سێ تایبەتمەندی لە لایەن کۆماری ئیسلامی‌یەوە دەناسرێتەوە: یەکەم: کورد دووهـەم: سێکۆلار سێهەم: دێموکرات. ئەو سێ تایبەتمەندییە کە هەڵگری چاند، واتـا و نۆرمەکانی بەتەواویەتی دژبەری تایبەتمەندییەکانی شوناسی کۆماری ئیسلامین، لە هـزر و لە ڕوانگـەی کەلتووری سیاسیی ئـەو ڕژێمەوە دەبێ وەک باتڵ لەنێو ببردرێن و بسڕدرێنەوە و هەڵبەت ئەو کردەوە تیرۆریستی‌یە لەدوای ئەوە ئەنجامدرا کە لە لایەک حزووری سەربازیی حیزبی دێموکراتی کوردستان و حیزبە کوردستانیەکانی‌تر (نـەک بە مەبەستی ڕووبەڕووبوونەوەی سەربازی لەگەڵ حکوومەت بەڵکوو بە ئامانجی پەیوەندیگرتن لە گەڵ توێژەکانی کۆمەڵگەی کوردستان) بەرینتر بـوویـەوە و لە لایەکی دیکە حکوومەت لە نێوخۆ لـەدوای بەرجام و ڕێککەوتن لەگەڵ وڵاتانی ڕۆژئاوایی تووشی کێشە و لێکترازانی نێوخۆیی بوویەوە، لە دۆخێکی وەهادا ڕێگەی دەرچوون و ڕزگاربوون لەو دوو کێشە هاوکاتە، هەوڵدان بۆ سڕینەوە، لەنێوبردنی فیزیکی و تیرۆری دژبەرانە. ئەو تیرۆرە لە لایەک بە دروستکردنی هێژمونی درۆیینی میدیایی بەشێوەی وتوویژە جۆراوجۆرەکانی بەرپرسانی پلەبەرزی ئیستخباراتی و سەربازیی و هەڕەشەی ڕووبەڕوونەوە لە دەرەوەی سنوورەکان و لە لایەکی دیکەوە بە وێناکردنی ڕوخسارێکی ناڕاست و هەستبزوێنەر لە داخوازییەکان(جوداییخوازی)ی ئەوان ڕوویداوە.

ئەدەبی

عەلی فەتحی

مۆژدە، مۆژدەی بە شەکیلا دا

نیوکاتژمێر بەر لە هاتنی میوانەکان گەیشتبوومە ژووری مەراسیم. سەیرم کرد جیا لە ئاڵا و ئارمەکان، وێنەی یەک لە شەهیدانی تەقینەوەی بەر درگای قەڵای دێموکرات لەسەر مێزێک داندرابوو. چاوم بە کیژێکی خەمبار کەوت. لەتەنیشت مێزەکە راوەستابوو. سڵاوم کرد و دەستم لەنێودەستی نا.

– خانمە جوانە چۆنی؟

– باشم، زۆر سپاس. من شەکیلام، کچی شەهید عەلی قۆیتاسی.

تەزوویەک بە لەشمدا گەڕا. سەری کڕنۆشم دانەواند و گەرم لە باوەشم گرت. بەڵێ ئەو کچی شەهیدێک بوو. ئەو شەکیلا بوو کە دوو ڕۆژ پێشتر بەسەرهاتی ژیانیم تا رادەیەک بیستبوو.

مەعمووریەتی کاری من، بەخێرهێنانی میوانەکان دیاریکرا.

هەستێکی قورس روحمی داگرتبوو. خەڵک پۆل پۆل دەستیان بە هاتن بۆ مەراسیمەکە کرد.

- روحی شەهیدان شادبێ...

پیر و گەنجم بەردەوام دەدیت، خەفەتبار بەرەو ژوورەکە دەچوون.

نیو کاتژمێری خایاند. ژووری پرسە پڕ لە

- باوکم هەموو تەمەنی خۆی لەپێناو ئازادی و سەربەرزی کوردستان‌دا فیدا کرد. باوکم درێژەدەری ڕێبازی شەهیدان بوو. ئەو خۆی تێکەڵ بە کاروانی شەهیدان کرد.

کاتێک هەناسەی پڕ لە حەسرەتی هەڵکێشا، بەدەم هەنیسکی گریانەوە، دووبارە دەستی بە خوێندنەوەی پەیامەکەی کرد.

- باوکم تاجی ئیفتیخارە بە سەرمەوە..

بە بیستنی وشەی تاج، بۆ ساتێک بیرم لە شاجوانەکانی جیهان کردەوە. هەستم کرد شاجوانی من، شەکیلاکانن، منداڵانی بێبەشکراو لە سۆزی دایک و باوکەکانن.... ئاخ شاجوانەکەم شەکیلا، تاکەی مەرجی شاجوانیی کێژانی نیشتمانم، دەبێ بێکەسبوون بێ؟! هەموو میوانانی نێو ژوورەکە کاتێک فرمێسکی شەکیلایان بینی و گوێیان لە تاجی ئیفتیخار بوو، ئەسرین لە چاوانیان‌دا قەتیس ما. شەکیلا درێژەی بە پەیامەکەی دا. یەک رستەی گوت کە خۆی لە خۆیدا رۆمانێکی پڕ لە تراژێدیا بوو و بارتەقای قورسایی هەموو رۆمانەکانی جیهان. نزایەک بوو بۆ هەڵتەکاندنی کورسیلەی هەموو خواکانی نیهان. خۆزگەیەک لەنێو دڵ و دەروونی هەموو هەژارەکان.

- مردن و سەرشۆڕی بۆ ئەوانەی بێ‌باوکیان کردم.

شەکیلا بە ئەسپایی، بێ‌ماڵاوایی، رۆیشت.

خێرا دوای ئەو نۆرەی موژدە هات. ئەویش شاجوانێکیتر، ئەویش کچە شەهیدێکیتر.

- من مـوژدەم. من نوێنەری راسپێردراوی

خەڵک بوو، لە هەموو چین و توێژێک. دیسان وەبیر ئەو رستە جوانە، بەڵام حەسرەتبارە کەوتمەوە:

«ئەوجاریش شەهیدەکان لە دەوری یەکتر کۆیان‌کردینەوە».

دێموکراتە لێکدابڕاوەکان، کۆمەڵە چەند کەرتەکان، چەپ و راست و ئایینداڕ و بێ ئایینەکان، کورتی ببڕمەوە کوردە بەهەستەکان بەپانەوە هاتبوون.

لە پشت میکرۆفۆنە رەنگاوڕەنەکان کۆڵێک وتار پێشکەش کران و پەیام خوێندرانەوە، هەرکام بە ئەدەبیاتی تایبەتی خۆی. کۆماری ئیسلامی ئێران مەحکووم کرا و وەکوو تاوانباری سەرەکیی تەقینەوەکانی بەردەرکی قەڵای دێموکرات لە کۆیە دەستنیشانکرا.

نـۆرە گەیشتە شەکیلا. ئەو جوانکیلە خەمبارەی کاتژمێرێک پێشتر دیتبووم. بێدەنگی‌یەکی سەرنجڕاکێش ژوورەکەی داگرت. شەکیلا لە پشت میکرۆفۆن بوو.

- من شەکیلام، کچی عەلی قۆیتاسی. سڵاو و رێزم هەیە بۆ هەموو ئێوە هاوڕێیانی باوکی شەهیدم.

ئینسان نەیدەزانی سەیری شەکیلای خەمبار بکا یا گوێ لە وشە پڕلەهەستەکانی بگرێ. ئەو هەشت ساڵان، لەگەڵ دایکی ڕێگای تاراوگەنشینیی گرتبووەبەر. کاتێک قسەی دەکرد، سیمای هەشت ساڵ لەوە پێشی باوکی، هێشتا لە مێشک و خەیاڵی‌دا دەهات و دەچوو. ئەو بە سۆزێکی پڕ لە هەست لەگەڵ باوکی دەدوا. فرمێسک و خەم تێکەڵ بە ئاخاوتنی ببوون.

ئێوەم. بەناوی هەموو ئێوە ئازیزان دەخوازم چەپکەگوڵێک پێشکەش بە شەکیلا بکەم و موژدەیەک بە خەڵات.

ژوورەکـــەم وەکـوو دەریـایـەکی تۆفانی کەوتەبەرچاو. هەستەکان شەپۆلیان دەدا. لـەگـەڵ شـەکـیلا گـریـان و لـەگـەڵ مـوژدە، چاوەڕوانی موژدە.

- من لێرە دەخوازم بە شەکیلا بڵێم، چۆن خاکی کوردستانمان هەموو رۆڵەکانی نیشتمان لە باوەش دەگرێ، چۆن حیزبی دێموکرات بۆ ئێمە ماڵێک بوو، باوک و دایک بوو، بۆ من و هەموو کچ و کوڕە شەهیدەکان، بۆ تۆش شەکیلا گیان، هەروا دەبێ. بۆیە دڵگران مەبە. تۆ وەک خۆت گوتت شانازی بکە کچە شەهیدی، شەهیدێک بۆ حیزب، شەهیدێک بۆ کوردستان، کە ژیان و گیانی بەخشی...

بە مـوژدەی مـوژدە، دەریـای شـەپۆلاوی سـاڵۆن هـێـوربـوەوە. مـوژدەی کچە شەهید، وەکوو شاجوانی دوێنێی کچە شەهیدەکان، دەسکێ گوڵی پێشکەش بە شەکیلا کرد و لە ئامێزی خۆی‌دا لاواندییەوە.

پرسیارگەلێک لە دڵ و زەینی ئێمەی دژبەرانی هەڤدوودا بۆ جارێکی‌تریش دووپات بوونەوە:

دابڕان و پەرشوبڵاوی ئێمەی کورد تا کەی؟ بەتایبەت ئێمەی پێشڕەوی خەبات بۆ رزگاریی نیشتمان! دەبێ بۆ شاجوانە بێنازماوەکانمان، بۆ وەچەی داهاتوومان، لە دەفتەری مێژوودا چ بنووسین؟ ئاخۆ، تەنیا شەهیدەکانمان لە یەکتر کۆمان دەکەنەوە؟

ڕەزا محەممەدئەمینی

شەهیدانی شەوی یلدا و هەڵوێستی بوێرانەی خەڵکی کوردستان

کردەوەی تیرۆریستی بەردەم بارەگای دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان و شەهید بوونی پێنج تێکۆشەری دێموکرات و دوو پێشمەرگەی ئاسایشی شاری کۆیە، ئەگەر لەلایەک خەسارتێکی گەورە بوو بۆ حیزب و بنەماڵەی شەهیدان و هاوڕێ و هاوسەنگرانیان و هیچکات لەبیر ناکرێنەوە، لەلایەکی دیکە بەو هاوسۆزیی و هاوپەیوەندییە بەرینەی خەڵکی لە شار و گوندەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان کە لەگەڵ حیزبی دێموکراتی کوردستان و بنەماڵەی ئەو شەهیدە سەربەرزانە دەریان بڕی، بە دۆست و دوژمنانی گەلی کورد و حیزبی دێموکراتی نیشان‌دا کە شەهیدانی ئەو حیزبە، شەهید و ڕۆڵەکانی گەلی کوردن و خەڵکی کوردستان لێیان بێ‌بەری نییە. نەک هەر شەهیدانی شەوی یەڵدا، بەڵکوو هەموو کادر و پێشمەرگە و شەهیدانی جەرگەی خەبات و تێکۆشان و هەموو ئەو شۆڕشگێڕانەی بە دەستی چەپەڵی تێرور و دەزگای تیرۆریستی کۆماری ئیسلامی خەڵتانی خوێن بوو، ڕۆڵە و سەرمایەی نەتەوەکەمانن.

شەهید بوونی تێکۆشەرانی دێموکرات لە شەوی یەڵدا وەبیر هەموو لایەکی هێنایەوە کە کۆماری ئیسلامیی ئێران، هەمان ئەو ڕێژیمەیە کە سەدان کادر و پێشمەرگەی حیزبی دێموکرات و باقی حیزب و ڕێکخراوە سیاسی‌یەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستانی لە ساڵەکانی نێوان حەفتا و هەشتای هەتاوی لە شارەکانی باشووری کوردستان‌دا تیرۆر کرد. ئەو کردەوە تیرۆریستی‌یە سەلماندی ڕێژیمە نەگۆڕاوە و وێناچێ لە داهاتووش‌دا واز لە کردەوە تیرۆریستی‌یەکانی بێنێ. جگە لەوەش تەقاندنەوەی دوو بۆمبی بەهێز لە نێو دوکانێکی بەردەم بارەگای دەفتەری سیاسیی و لە جەنگەی بەڕێوەچوونی ڕێوڕەسمێک‌دا کە نەک هەر کادر و پێشمەرگەکانی حیزب، بەڵکوو دەیان و بگرە سەدان ژن و منداڵ و مێرمنداڵی تێدابوو، نیشاندەری ئەوپەڕی دڕندەیی و جینایەتی ڕێژیمێکە کە دەم لە ئیسلام و ئایین دەدات و نێوی «کۆماری ئیسلامی» لە خۆی ناوە. ئەو شێوە تیرۆر و تەقینەوانە ئەو ڕاستی‌یە دووبارە دەکاتەوە کە بۆ کۆماری ئیسلامی جیاوازی‌یەک لە نێوان کادر و پێشمەرگەکانی کورد و بنەماڵەکانیان، بە زارۆکی سەر بێشکەشەوە نییە و هەموو هەر کورد و نەیاری کۆماری ئیسلامین و دەبێ هەر چۆنێک بێ لەنێو بچن.

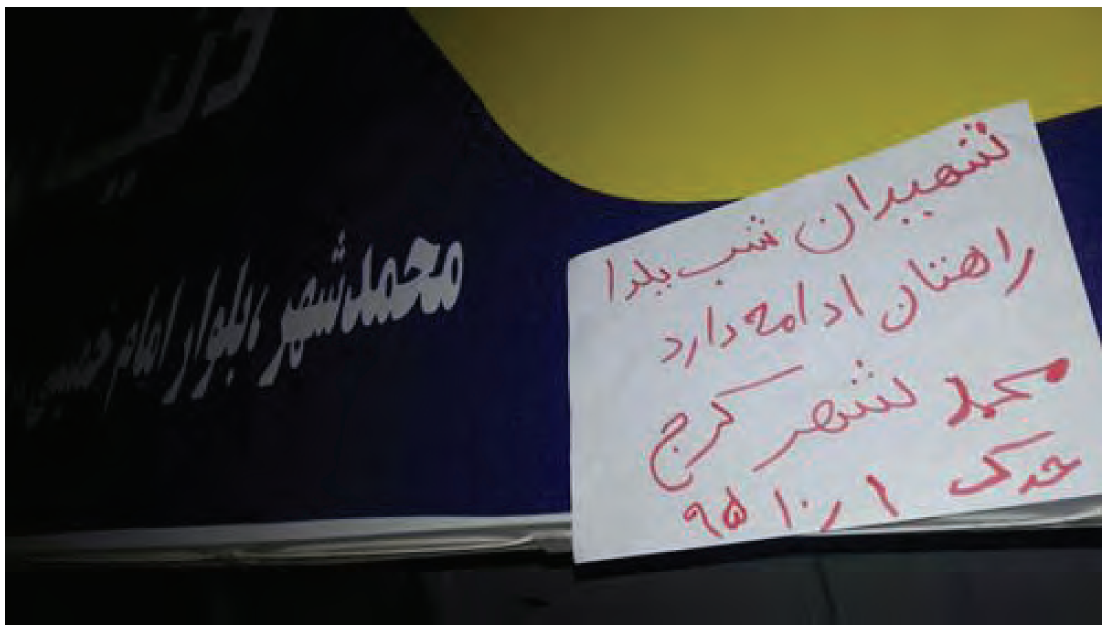

کەم نەبوون خەباتگێڕانی سەربەرز و کۆڵنەدەری بنەماڵەی دێموکرات کە لە نێوخۆی ڕۆژهەڵاتی کوردستان و لەکاتی بەئەنجامگەیاندنی ئەرکەکانیان و لە بەرەنگاربوونەوەی قارەمانانە لەگەڵ جاش و بەکرێگیراو و پاسدارانی ڕێژیمی کوردکوژیی کوماری جورم و جینایەت لە ماوەی شەش مانگی رابردوودا شەهید نەبووبن. بەڵام ئەوەی شەهیدانی شەوی یەڵدا لە هاوڕێ و هاوسەنگەرە شەهیداکانیان جودا دەکاتەوە، ئەوەیە کە ئەوانە نەک لەکاتی شەڕ و بەربەرەکانی لەگەڵ دووژمن و لە نێوخۆی ڕۆژهەڵاتی کوردستان‌دا، بەڵکوو لە شەوی لەدایک بوونی دوکتور قاسملووی ڕێبەر و لەکاتی بەڕێوە چوونی ڕێوڕەسمی شادی بەم بۆنەیەوە و لە کردەوەیەکی تیرۆریستی‌دا شەهید بوون. هەر ئەوەش بوو کە بوو بەهۆی دەربڕینی هەست و سۆز و هاوخەمی‌یەکی کەم‌وێنە لە شار و گوندەکانی کوردستان. زێدەڕۆیی نییە ئەگەر بڵێین کە شەهید بوونی ئەو کادر و پێشمەرگانە کە لە نێویان‌دا لاوێکی ۱۷ساڵەی خوێن‌شیرین و ڕوح‌سووکی بنەماڵەی پێشمەرگە و ئەندامی یەکیەتیی لاوان بە نێوی ناسری کەریمی تێدا بوو، لەو شەهیدانە کە لە شەڕ و بەربەرەکانی‌دا شەهید بوون، زیاتر هەستی هاوخەمی و دڵسۆزیی خەڵکی کوردستانی وروووژاند.

سەردانی هەزاران کەس لە خەڵکی کوردستان، بەتایبەت لە شارەکانی مەهاباد، بۆکان و بانە، بۆ دەربڕینی سەرەخۆشی و هاودەردی لەگەڵ بنەماڵەی شەهیدانی شەوی یەڵدا، سەرەڕای زەخت و فشار و هەڵگرتنی وێنە و فیلم لە خەڵکی لەلایەن سیخوڕانی ئیدارەی ئیتلاعاتی سپای پاسدارانەوە و هەڕەشە کردن لە بنەماڵەی شەهیدان، دەربڕی قووڵایی خۆشەویستیی پێشمەرگە و خەباتگێڕانی دێموکرات لە دڵ و دەروونی کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان دایە. لەو ماوەیەدا بەهەزاران پەیامی سەرەخۆشی بە هەموو شێوەیەک و لە ڕێگەی جۆراوجۆر لە نێوخۆی ڕۆژهەڵاتی کوردستانەوە بۆ ناوەندە پێوەندیدارەکانی حیزبی دێموکرات نێردراون و خەڵکی پێشمەرگە و دێموکرات پەروەری کوردستان هەستی بەرزی خۆیان بەو بۆنە دڵتەزێنەوە دەربڕیوە. جگە لەوەش ئەنجامدانی کردەوە تەبلیغی‌یەکان بۆ مەحکووم کردنی جینایەتی شەوی یەڵدا، لە هەموو شار و گوند و گەڕەکەکانی کوردستان، لەلایەن ئەندام و لایەنگرانی حیزب و لاوە بەهەست و بەجەرگەکانی کوردستان، سەلمێنەری خۆشەویستیی پێشمەرگە و دێموکرات و نەفرەت و بێزاری لە کۆماری ئیسلامی و کردەوە تیرۆریستی‌یەکانی بوون.

پشتیوانیی خەڵکی کوردستان هەر شار و گوندەکانی نەگرتەوە، بەڵکوو لە بەندیخانەکان و چاڵە ڕەشەکانی جەللادەکانی ڕێژیمیش، بانگی ناڕەزایەتی لە کردەوە جینایەتکارەکانی کۆماری ئیسلامی بە گوێی حیزب دێموکرات و بنەماڵەی شەهیدانی شەوی یەلدا و خەڵکی گەیشت و دەسەڵاتدارانی ئەو ڕێژیمەش باش تێگەیشتن، سەردەمی کپ کردنی دەنگی ناڕەزایەتی خەڵکی، تەنانەت لە بەندیخانەکانیش بەسەر چووە و ناتوانن تەمی ڕەشی بێدەنگی بە سەرکوت و ئەشکەنجە و لەسێدارەدان بە تەواوی داسەپێنن.هەرلەو پێوەندییەدا و دوابەدوای ئەو کردەوە قزێونە سێ شێرەژنی بەندکراو لە زیندانی شاری «کرمان» بە ناوەکانی ئەفسانەی بایەزیدی، هاجەری پیری و سۆهەیلا مینایی و هەروەها بەندکراوی سیاسیی کورد لە زیندانی ڕەجایی شاری کەرەج محەممەدی نەزەری خەڵکی سایین‌قەڵا کە زیاتر لە ۲۰ ساڵە لە زیندان دایە بە دەرکردنی پەیام، وێڕای مەحکوم کردنی دەزگای تیرۆری کۆماری ئیسلامی و تەقینەوەی بەردەم قەڵای دێموکرات، سەرەخۆشی و هاوخەمی خۆیان بۆ حیزب و بنەماڵەی شەهیدان دەربڕیوە. ناردنی پەیامی هاودەردی لە قووڵایی زیندانەکانی کۆماری پەت و سێدارە و لە شوێنێک کە ڕێژیم دەسەڵاتی ڕەهای لە هەڵسووکەوت لەگەڵ بەندکراوە سەربەرزەکانی گەلەکەمان‌دا هەیە و بەتایبەت لەلایەن سێ شێرە ژنی کورد و پیاوێک کە ئەو ماوەیە بەهۆی ئازارەکانی زیندان و کرداری نامرۆیانەی ئەشکەنجەگەرانی ڕێژیم لە بارودۆخێکی خراپ دایە و لە ساڵی ۱۳۷۳وە تائێستا و تەنانەت دوای فەوتی دایکی بەڕێزیشی ئیزنی مورەخەسی‌یان پێنەداوە، لەلایەک نیشانەی خۆڕاگری و چاونەترسیی بێ‌وێنەی ئەو بەندکراوە بەجەرگانەیە و لەلایەکی دیکەش دەبڕی خۆشەویستیی ناوی بەرزی پێشمەرگەیە وەک ئازاترین ڕۆڵەکانی نەتەوەکەمانە.

لە باشووری کوردستانیش هەر بەداوی شەهید بوونی تێکۆشەرانی دێموکرات، هەزاران کەس لە خەڵکی دێموکراتدۆستی ئەو بەشە لەکوردستان، بەتایبەت خەڵکی شاری کۆیەی کوردپەروەر، کۆیەی حاجی قادر نەمر و دڵدار شاعیری سرودی نەتەوەییمان و شاری هونەرمەندانی مەزنی وەک تاهیر تۆفیق و خاڵە سێوە و خەڵکی کریستیانی گوندی «هەرمۆتە» زۆر بەپەژارە و ماتەمەوە بەشداری ڕێوڕەسمی سەرەخۆشیی شەهیدانی شەوی یڵدا بوون. بەشداری خەڵکی دێموکراتدۆستی باشووری کوردستان و بەتایبەت خەڵکی کۆیە، نیشانەی یەکڕیزی نەتەوەیی و تێکشکانی پیلانەکانی کۆماری ئیسلامی بوون بۆ درز و کەلێن هاویشتن لەنێوان گەلی کورد لە هەر دوو بەشی باشوور و ڕۆژهەڵاتی کوردستان‌دا. بەتایبەت کە کۆماری ئیسلامی زۆری کار کردبوو لەسەر ئەوەی کە لەنێو خەڵکی کۆیەی خۆشەویست‌دا ناڕەزایەتی لە بوونی دێموکراتەکان پێک بێنێ و ئاژاوە بنێتەوە.

جگەلەوەش پیامە فەرمی‌یەکانی دوکتور فواد مەعسووم، سەرۆک کۆماری کوردی دەوڵەتی عێراق و کاک مەسعود بارزانی، سەرۆکی هەرێمی کوردستان و پەیامی سەرۆکی حکوومەتی هەرێم و سەرۆکایەتی پارلمانی کوردستان و هاتنی سەرکردایەتی هەموو پارت و حیزب و ڕێکخراوە سیاسی و پیشەییەکانی ئەو بەشە لە کوردستان بۆ قەڵای دێموکرات سەرەخۆشی لە حیزبی دێموکرات و بنەماڵەی شەهیدان، وەبیرهێنەرەوەی سەنگ و وەزن و قورسایی حیزبەکەمان و قەبارە و گرانایی ئەو کردەوەتیرۆریستی‌یە لەلایەن کۆماری ئیسلامی لە دەرەوەی سنورە سیاسی‌یەکانی بوو.

لە دەرەوەی وڵاتیش بەڕێوە چوونی، ئەکسیۆن و ڕێپێوانی ڕەوەندی کوردی و مەحکووم کردنی دەزگای تیرۆری ڕێژیم و جینایەتی شەوی یەڵدا لە زۆربەی وڵاتانی ئورووپایی و ئەمریکا و کانادا و ئۆستوڕالیادا، ئەکتیڤ بوونی حیزبی دێموکرات و ڕیکخستنەکانی لەو وڵاتانە و لەقاودانی تیرۆریزمی دەوڵەتی و سازماندراوی کۆماری ئیسلامی نیشانی خەڵکی کوردستان و ئەو وڵاتانەدا.

لە کۆتایی‌دا وێڕای سەرەخۆشی لە بنەماڵەی شەهیدان عەلی قۆیتاسی، وەهاب میرخزری، ئەرسەلان عباس‌نیا، سالار باقری و ناسر کەریمی، هیواخوازین، خوێنی بەناحەق ڕژاوی ئەو شەهیدانە ببێ بە هەوێنی یەکگرتوویی نەتەوەکەمان و حیزب و ڕێکخراوە سیاسی‌یەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، بۆ بەگژداچوونەوەی سەرکوتکەران و داگیرکەرانی ئەو بەشە لە خاکی کوردستان.

بۆچی تەقینەوەی تیرۆریستی لەبەردەم بارەگا و بنکەی حیزبی دێموکراتی کوردستان؟

ئیقباڵ سەفەری

ئەم پرسیارە بەدەیان جار لە لایەن دۆستان، هەڤاڵان و هاووڵاتیانی کوردەوە ڕووبەڕووی نووسەری ئەم بابەتە کراوتەوە. ئەگەرچی لە زۆربەی لێدوان و ڕادەربڕینەکانی بەرپرسانی حدک، کۆماری ئیسلامی بە تاوانبار و بکەری ئەم کردەوە تیرۆریستی‌یە ناساندوە، بەڵام هیچکام لەو لێدوان و ڕادەربڕینانە ئاماژەیان بە تیئۆری ڕاستەقینەی پشتی کردەوەکە نەکردوە.

پێشەکی: ئەوانەی بەدواداچوونیان بۆ چۆنیەتی ململانێی نیوان قۆڵەکانی دەسەڵاتبەدەستی کۆماری ئیسلامی کردوە و شارەزای کردار و ڕەفتاری ئەم قۆڵانەن بۆ گەیشتن بە لوتکەی دەسەڵات، چاک دەزانن کە بە ریفۆرمخواز و کۆنەپارێزەوە لەسەر هەر بابەتێک بەدژی یەک بن، بەڵام بۆ مانەوەی سیستمی کۆماری ئیسلامی هاودەنگ و هاوهەڵویستن. واتە هەموویان یەک ئیستراتیژییان هەیە، چونکە باش دەزانن ڕووخانی کۆماری ئیسلامی، یانی لەنێوچوونی هەموو قۆڵەکانی نێو دەسەڵات. نابێ لەوەش گومانمان هەبێ کە ئەو حیزب و ڕێکخراوانەی کە ئێستا لە دەرەوەی ئێران و بە ئۆپۆزیسیۆنی کۆماری ئیسلامی پێناسە دەکرێن، کردوە کە مەترسین بۆ سەر کۆماری ئیسلامی ئێران، بۆیە بەدایم پلان دادەڕێژن بۆ مانەوە لەسەر دەسەڵات و پاکانەحیساب لەگەڵ دژبەران و جیابیران.

ئەگەر لەبیرمان بێ و بە دیدێکی ڕاستبینانەوە بڕوانینە پەسەندکراوەکان و هەڵویستەکانی حیزبی دێموکراتی کوردستان، سەبارەت بە چۆنیەتی ڕووبەڕووبوونەوە لەگەڵ کۆماری ئیسلامی ئێران، بەتایبەت پاش دابڕان و لە کۆنگرەکانی چاردە و پازدەدا، کە لە کۆنگرەی شازدەش ئاڵوگۆڕێکی ئەوتۆی بەرسەردا نەهاتووە، بەڕوونی بۆمان دەردەکەوێ کە بەشێکی بەرچاوی مانۆڕ و هەڵوێستەکانی حدک، دەچنە خانەی ئەو مەترسی‌یانەی کە لەسەر دەسەڵاتی مەلاکانە.

یەکەم: بەپێچەوانەی پەسەندکراوەکانی پێشتر، جوداییخوازی دەبێتە ماف، نەک تاوان.

دووهەم: لەبەرنامەی خۆیدا، کوردستان وەک وڵاتێک پێناسە دەکا کە داگیر کراوە و بووە بەچوار بەش، کە ئەمانە بۆخۆیان باوەڕبەخۆهێنان و بەستەرە بۆ بەهێزکردنی هزری نەتەوەیی و نیشتمانی.

سێهەم: نەترسانە ڕەخنەی لەخۆی گرتوە و چووتە گۆڕەپانێکەوە کە تا ئەوکات، بە گوناهی نەبەخشراو دەهاتە ناساندن. ئەویش هاندانی خەڵکە بۆ بەشداریکردن لە هەڵبژاردنەکانی پارلەمان و سەرۆککۆماری. ئەمانەش نەک بۆ ئەوە کۆماری ئیسلامی لای لێ بکاتەوە و بیکا بە شەریکی دەسەڵات. بەڵکوو بۆ چەندین مەبەستی جیاواز، بەڵام پیکەوە گرێدراو.

مەبەستیش لەم هەڵویستە ئەوە بوو کە بوار برەخسێ بۆ ئەوەی نوێنەرانی ڕاستەقینەی خەڵک بچنە مەجلیس و بەم شیوەیە پارسەنگی هێز لە ململانێکان‌دا ئاڵوگۆڕی بەسەردا بێت و کێشەی نێو قۆڵەکان ڕێژیم قووڵتر بکەنەوە. بێگۆمان ئەم هەڵویستە دروست لە ئاو دەرهاتوە و ئێستا ناکۆکی و قووڵبونەوەی نێو قۆلەکانی ڕێژیم بەئاشکرا دیارن. لە لایەکی دیکەش، بەتایبەتی کە بەشێکی بەرچاو لە پارێزگای ورمێ نەتەوەی دیکەی لێ دەژی و بەهۆکار ئایینیش بێ، شەریکی دەسەڵاتن، مافی کوردەکان لەبەر بایکوت و بەشداری نەکردن نەخورێ. ئەمانە و زۆر هەڵویست و کرداری دیکەش لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان، بەشێکی بەرچاون لەو هۆکارانەی کە مەترسین بۆ سەر کۆماری ئیسلامی ئێران، دەچنە خانەی مەترسی‌یە ئاماژەپێدراوەکانی سەر دەسەڵاتی مەلاکانەوە.

هەربۆیە کاربەدەستانی کۆماری ئیسلامی، پەنا دەبەنە بەر کردەوەی تیرۆریستی دژی حدک، چونکە نوێنەرایەتیی هزری و نەتەوەیی-نیشتمانیی هاووڵاتیانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان دەکا. دیوەکەی دیکەی ئەم پەیامە کە بە کردەوەیەکی تیرۆریستی نیشان درا، دوو مەبەستی لە پشتە. یەکەم: حدک بگەڕێتەوە بۆ قۆناخەکانی پێشتر و گوتار و کردەوەی تۆندوتیژی بکاتە پیشە، کە ئەمە بە هەزاران جار بە کەیفی سوپای سەرکوتی پاسداران و حەڵقەی گرێخواردووی وەلی فەقیە و کۆنەپارێزەکانی دەستوپێوەندیەتی. بۆ ئەوەی کوردستان ئەوەندەی دیکەش ملیتارێزە بکا و گۆڕەپانی خەباتی مەدەنی بەرتەسک و بەرتەسکتر بکاتەوە. مەبەستی دووهەمیش نیزیکبوونەوەی کاتی هەڵبژاردنەکانی داهاتووی سەرۆککۆماری‌یە، کە دیسان خەڵک بەشداری پرۆسەی هەڵبژاردنەکان نەکەن و قۆڵی پاوانخواز بە پشتیوانی سوپای پاسداران، بە هێنانی شێوە ئەحمەدی‌نژادێکی دیکە، ماوەی چەند ساڵی دیکەش تەمەنی کۆماری ئیسلامی ئێران درێژتر بکەنەوە.

لەبەر نەبونی ئیستراتیژییەکی هاوبەش و نەبوونی هاوئاهەنگی و هاوکارییەکی کرداری، ئالترناتیڤی بەهێز بۆ کۆماری ئیسلامی نین.

بە وردبوونەوە لە چۆنیەتی ساختاری سیاسی-ئیدئۆلۆژی، ئیداری و کۆمەڵایەتیی سیستمی ولایەتی فەقیە و بە لێکدانەوەیەکی لۆژیکی لەسەر ئەم ڕەهەندانە، بۆمان دەردەکەوێ کە ئەوەی مەترسی‌یە بۆ سەر کۆماری ئیسلامیی ئێران و درەنگ یان زوو کۆتایی بە تەمەنی پڕ کارەساتی ئەم ڕێژیمە دێنێ، لەم خاڵانەی خوارەوە کۆ دەبنەوە.

ناکۆک بوون و نەسازانی ئەم سیستمە لەگەڵ ڕەوتی ڕووداوەکانی سەردەم، ناکارامەیی ئەم سیستەمە لە دابینکردنی ژیانێکی شەرافەتمەندانە بۆ کۆمەڵگای ژێر دەسەڵاتی، پێگەیشتن و تێگەیشتنی جیلێکی نوێ کە سەدوهەشتا دەرەجە لەگەڵ ئایدۆلۆژیای کۆماری ئیسلامی جیاوازییان هەیە، نەبوونی ئازادی و پشت بەستن بە هێزی سەرکوت و لەنێوبردنی فیزیکیی مرۆڤەکان، بەفیڕۆ دان و داڕمانی ژێرخانی ئابووریی وڵات، کەڵەکەبوونی دەیان کێشەی کۆمەڵایەتیی بێ چارەسەر، گەندەڵیی ئیداری و داڕمانی ئەخلاقی سیاسی و تا دوایی.

دوو قۆڵی کۆنەپارێز و ریفۆرمخواز! بۆ مانەوە یان بەدەستەوە گرتنی دەسەڵات لە ململانەیەکی بەردەوام و ناتەندروست دان. قۆڵی کۆنەپارێز بە پشتبەستن بە هێزی زەبروزەنگ دەیهەوێ بەسەر کۆمەڵگادا زاڵ بێت و هەموو ڕکەبەرانی سیاسی و ئایدۆلۆژی خۆی لەنێو بەرێ، یان ڕاپێچی چاڵە ڕەشەکانی بکا. بۆ ئەم مەبەستانەش، چەندین گۆپاڵی بەدەستەوەیە وەک: خۆمەینی، شۆڕش، وەلی فەقیە و شووڕای نیگابان، کە باڵاترن لە یاسا. بە کورتی ئەم قۆڵە خۆی لە بەرانبەر مرۆڤدا بە بەرپرسیار نازانێ و کردارەکانی دژەمرۆڤانەی دەخاتە ئەستۆی هێزێکی مێتافیزیکی!؟

قۆڵەکەی دیکە کە خۆی بە ریفۆرمخواز پێناسە دەکا و ئێستا ئیدارەی دەوڵەتی بەدەستەوەیە، چوار دەست و پێی لە لایەن هێزەکانی سەرەوەی یاساوە بەستراوە و هێزی ئەوەی نییە ریفۆرم یان ئاڵوگۆڕێکی هەرچەند بچوکیش بێ، لەو سیستمەدا بکا. لەم پێوەندیەدا شتی زۆر هەن کە دەبێ هەڵوێستەیان لەسەر بکرێ و ئاماژە و لێکدانەوەی جیاوازیان بۆ بکرێ. کەوابێ، دەچینە سەر ئەسڵی پرسیارەکە.

ئاکامگیری: لەسەروە ئاماژەمان بەو هۆکارانە

باڵادەستیی ئەهریمەنیی تاران لە کوێ تێکدەشکێ؟

ئالان بەهرامی

ڕاستی‌یەکی ڕوون و نکۆڵی‌لێنەکراوە کە دەزگا سیخورییەکانی ڕێژیمی ئیسلامیی ئێران لە پشت کردەوەی تیرۆریستیی شەوی یەڵداوەن. چونکە جگە لە سەرەداوە بەڵگە سەلمێنەرەکان، دەیان و سەدان کردەوەی هاوشێوە لە دژی بەرهەڵستکاران و جیابیران و بەتایبەتی ڕێبەران و تێکۆشەرانی کورد، تەنانەت لە وڵاتانی ڕۆژئاواییش، سەلمێنەری ئەم ڕاستی‌یەن کە تێرۆر، سیاسەت و شێوازێکی هەمیشەیی ئەم ڕێژیمەیە. ئامانجی ئەم دەزگا سیخوری و سەرکوتکەرەکانی حکوومەتی تاران جۆراوجۆرە. خوڵقاندنی ترس و دڵەڕاوکە لە نێو دژبەران و لاوازکردن و بێتواناکردن و تەنانەت لەبەریەکهەڵوەشاندنی ڕەوت و ڕێکخراوە دژبەرەکان لە هەر جێگایەک (لە نێوخۆو دەرەوەی وڵات) بەشیک لە ئامانجەکانی سیاسەتی تیرۆری ئەم ڕێژیمەن. ڕێژیمی ئێستای تاران هەر لە سەرەتای مەیدانی تەراتێنی سیخور و تیرۆریستەکانی ڕێژیمی ئیسلامیی تاران. هەروەک لە دەیەی ٨٠ و ساڵانی سەرەتای دەیەی ٩٠ی زایینی وڵاتانی ئوروپایی ببوونە مەیدانی تیرۆری دژبەران و جیابیران. لەو ماوەیەدا بە دەیان کەس لە کەسایەتی و تێکۆشەرانی سیاسیی کورد و ئێرانی لە وڵاتە جۆراوجۆرەکانی ئورووپا تیرۆر کران. کە بەرچاوترینیان تیرۆری د. عەبدولرەحمان قاسملوو، د. شاپوور بەختیار و د.سادق شەرەفکەندی بوو.

هەرچەند بەخۆشی‌یەوە بڕیاری لێبڕاوانە و دادپەروەرانەی دادگای میکوونووسی ئاڵمان (دادگای تیرۆری دوکتور سادق شەرەفکەنی و هاوڕێیانی) لە نێوەڕاستی دەیەی ٩٠دا سەرانی تارانی تووشی ریسواییەکی نێونەتەوەیی کرد و لانیکەم لە ئاستی ئورووپادا بەربەستێکی بەهێزی لە بەردەم باڵادەستیی ئەهریمەنیی حکوومەتی تاران دروست کرد، بەڵام بەداخەوە ئەم چاوەڕوانی‌یە ناکرێ لانیکەم لە کورت ماوەدا حکوومەتی تاران بەربەستێکی جیددی لە بەرانبەر سیاستی تیرۆر و ئاژاوەنانەوەی خۆی‌دا لە وڵاتانی ناوچەدا بەدی بکا.

کەواتە دەبێ ڕێگای دیکە بۆ بەربەرەکانی لەگەڵ

> ❞ڕێژیمی ئێستای تاران هەر لە سەرەتای هاتنەسەرکارییەوە بە گرتنەبەری سیاسەتی تیرۆر لەراستی‌دا ویستوویەتی پازێلی سیاسەتی باڵادەستیی ئەهریمەنیی خۆی کە لە سێکوچکەی ئیعدام، بەندکردن و تیرۆر پێکهاتوە، بخاتەوە سەریەک❝

هاتنەسەرکارییەوە بە گرتنەبەری سیاسەتی تیرۆر لەراستی‌دا ویستوویەتی پازێلی سیاسەتی باڵادەستیی ئەهریمەنیی خۆی کە لە سێکوچکەی ئیعدام، بەندکردن و تیرۆر پێکهاتوە، بخاتەوە سەر یەک.

بزووتنەوەی مافخوازانە و شوناسخوازانەی کوردستان و حیزبی دێموکرات بەو پێیە کە لە هەر هەلومەرجێک‌دا توانای خۆڕێکخستن و بەرەنگاریی خۆی لە بەرانبەر دەسەڵاتی سەرەڕۆ و سەرکوتکەری تاران‌دا پاراستوە زیاتر لە هەر لایەنێکی دژبەر بۆتە ئامانجی سیاسەتی باڵادەستیی ئەهریمەنیی ئەم ڕێژیمە. لیستی دوورودرێژی کردەوە تیرۆریستی‌یەکانی ڕێژیمی تاران سەلمێنەری ڕاستیی ئەم لێکدانەوەیەن. بۆیە دەکرێ کردەوەی تیرۆریستیی شەوی یەڵدا لە چوارچێوەی پەرچەکرداری دەسەڵاتی ئیسلامیی تاران لە ئاست بەرەوپێشچوونەکانی بزووتنەوەی کوردستان و حیزبی دێموکرات‌دا لێکبدەینەوە.

دیارە هەروەک لە کردەوەدا دیتوومانە و لە ئاخاوتنی بەرپرسانی سیاسی و تەناهیی حکوومەتی تارانیش‌دا بەبەردەوامی باسی لێوەکراە، لە پلانی تەناهیی ئەوان‌دا زەبرلێدان لە نەیارەکانیان(هێزە ئازادیخوازەکان و دژبەران) و ئاژاوەنانەوە و خۆش کردنی ئاگری شەڕی نێوخۆیی لە وڵاتانی ناوچە سەرەتییەکی تایبەتی هەیە. ئەوەش دەتوانێ لەم ڕاستی‌یەوە سەرچاوە بگری کە ئەوان زۆر لەوە نیگەرانن هەر هەنگاوێک و چالاکی‌یەکی هێزە دژبەرەکان و لە سەروویانەوە هێزە کوردییەکان لە نێوخۆی وڵات، چرژ بخاتە ئەو تەناهی‌یە پڕ لە ترسەی کە ئەوان بەسەر وڵاتیان‌دا زاڵ کردوە.

لەم پێناوەدا ڕێژیمی تاراران تەنانەت هیچ بایەخێک بۆ تەناهی و سەروەریی ئەو وڵاتانەی دەستێوەردانیان تێدا دەکا یان کردەوەی تیرۆریستیان تێدا ئەنجام دەدا، دانانێ. لەم پێوەندییەدا هەرێمی کوردستان و عێراقی دوای ڕووخانی حکوومەتی بەعس دوو نموونەی بەرچاون کە هەر لە دەیەی ٩٠ی زایینی‌یەوە بوونەتە تیرۆریسمی نێودەوڵەتیی ڕێژیمی تاران بدۆزرێتەوە.

هەرچەند لەقاودانی کردەوە تیرۆریستی‌یەکانی ئەم ڕێژیمە لە ئاستی نێودەوڵەتی‌دا، پێکهێنانی هاوئاهەنگیی ئەمنییەتی و زانیاری پتەو لەنێوان هەموو حیزب و ڕێکخراوەکانی ڕۆژهەڵاتی کوردستان، هاوئاهەنگیی پتەو لەگەڵ دامودەزگا ئەمنیەتی‌یەکانی هەرێمی کوردستان لانیکەمی ئەو ڕێوشوێنانەن کە دەبێ لەبەچاو بگیرێن، بەڵام بەدڵنیاییەوە بە لەبەرچاوگرتنی ئەزموونەکانی تائێستا ناتوانن بەتەواوی وڵامدەر بن. چونکە لە کردەوەدا دەرکەوتوە ناکرێ بەبێ پێکهێنانی بەربەستێکی کردەیی بەر بە ماشینی تیرۆری ئەم ڕێژیمە سەرەڕۆیە بگیرێ.

لەم پێوەندییەدا حیزب و ڕێکخراوەکانی نێو بزووتنەوەی نەتەوەیی ڕۆژهەڵاتی کوردستان پێویستە بیر لە گواستنەوەی هێڵی بەرەنگاربوونەوە لەگەڵ هێژمونی تیرۆر و تۆقاندنی ڕێژیمی ئیسلامیی تاران بکەنەوە. بەم واتایە کە ئەوان پێویستە لە ڕێگای پوتانسیەلە نێوخۆییەکانیانەوە (لە ڕۆژهەڵاتی کوردستان و ناوچەکانی دیکەی ئێران) بەرپەرچی دەستدرێژییە تیرۆریستی‌یەکانی حکوومەتی تاران بۆ سەر خۆیان بدەنەوە. پێکهێنانی هێزێکی نێوخۆیی زەبروەشین لە چەند لایەنەوە گرنگیی تایبەتی هەیە. یەکەم ئەوە کە ڕەچاوکردنی دژە تاکتیکێکی ئەوتۆ بەرەی بەرەنگاربوونەوە و خۆپاراستن دەگوازرێتەوە بۆ نێو چوارچێوەی جوگرافیای تەناهیی تاران و دووەم ئەوە کە هەر چەشنە چالاکی‌یەک لە دژی ئەم چوارچێوە تەناهی‌یە زەبری قورس و قەرەبوونەکراو لە باڵادەستیی تەناهیی ئەهریمەنیی ڕێژیمی ئیسلامیی ئێران دەدا. لە بیرمان بێ بەبێ شکانی باڵادەستیی ئەهریمەنیی ئەم ڕێژیمە بوار بۆ پەرەگرتن و کەم تێچووبوونی شێوازەکانی دیکە خەبات خۆش نابێ.

KURDISTAN

The Organ of Kurdistan Democratic Party-Iran

NO: 695 4 January 2017

ماڵپەڕی ناوەندیی حیزبی دێموکراتی کوردستان، ڕۆژنامەی «کوردستان» لە تۆڕی جیهانیی ئینتێرنێت دا:

www.kurdistanukurd.com

info@kurdistanukurd.org info@kurdistanukurd.com

www.kurdch.tv: Yahsat 1A @ 52.5° East MHz 12.072

polarization: Vertical -27500 FEc : 7/8

Radiodk59@gmail.com

ئیمەیل و تەلەفوونی تەشکیلاتی نهێنی:

+9647508578190

Tashkilat.kdp92@gmail.com

مامۆستا ئاشق

سێ پارچە شێعری کورت کە لە لایەن مامۆستا ئاشقەوە لە ڕێوڕەسمی «یەڵدای خوێناوی» لە شاری ستۆکهۆڵم خوێندراونەوە:

گوڵاڵەکان دەڕوێنەوە

دۆخ هەرچەندە تەنگەبەر بێ
هەنگاو دەنێم، ناکشـێمەوە
وەکوو گوڵ دوای پەڕپەڕبوونێ
هەموو ساڵێ دەڕوێمـەوە

***

بڕوانن دەشتـی ئەو زێدە
بە سوورەگوڵ داپۆشـراوە
بە چاوی خۆم سەد جارم دی
گوڵ پێخوست بوو و هەر رواوە

***

ئەو کاروانەی بەڕێـوەیە
ئاخری دەگاتە سەرمەنزڵ
مرادی ڕێبـواری ماندوو
ڕۆژێکی هەر دەبێ حاسڵ

ئەستێرەکان

ئەستێرەکان،
لە هەڕەتی زریوەدا،
یەکەیەکە،
لەبن هەوری ڕەشی چڵکن،
بزر دەبن، دەکوژێنەوە.

مۆم دەسووتێن،
دەوروبەریان ڕووناک دەکەن،
تنۆکتنۆک، دەتوێنەوە.

پەندێکی کۆنی کوردانە:
«دنیا تاسەر هەروا نابێ»
بای وادە، وادە ناشکێنێ،
هەورە ڕەشە دزێوەکان،
دیسان دەڕۆن،
دەبڕێنەوە.
پڕ بە ئاسمانێکی ساماڵ،
ئەستێرە دەزریوێنەوە.

هەر بینا هەزاران «ماملێ»،
لە هەر سووچێکی کوردستان،
تێیان هەڵکرد:
«دەڵێن کوێستانچی دێنەوە».

دەردی دڵێک

نەبینێ گوڵ بە پێخوستی، وەنەوشە سەر بەهەش نابێ
نەهاتی لێگەڕێ، دەرد و پـەژارە باری لەش نابێ

کە نەڕژێنێتە دڵ، دەستـــی قەزا، ژاراوی ناکامی
گلێنەی چاو، پڕی فرمێسکی سوێر و خوێنی گەش نابێ

سیاسەت گەر بپاڵێورێ لە خۆخوازی و لە خۆخۆری
دەروو دەکریتەوە بۆ یەکدڵی و، ئەو خەڵکە بەش نابێ

بەرز ڕاگرتنی یادی شەهیدانی یەڵدا و مەحکوومکردنی کردەوەی تێرۆریستی- ئەمریکا

ڕۆژی ٢٤ی دیسامبری ساڵی ٢٠١٦ لە ساڵۆنی سەنتەری شەنتیلی لە دەڤەری واشینگتۆن کۆڕێکی پرسە و ماتەمین بۆ بەرز ڕاگرتنی ناو و یادی شەهیدانی یەڵدای حیزبەکەمان لە لایەن کومیتەی حیزب لە واشینگتۆن پێکهات.

ئەو کۆڕە بە بەشداری بەرچاوی حیزب و لایەنە سیاسییەکانی کوردستان کە بریتی بوون لە حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران، کۆمەڵەی شۆڕشگێری زەحمەتکێشانی کوردستانی ئێران، پارتی دێموکراتی کوردستان، یەکێتی نیشتیمانی کوردستان و چەندین کەسایەتی ناسراو بەڕێوەچوو.

پەیامی دەفتەری سیاسیی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە لایەن جەماڵ مەحموودزادە خوێندرایەوە.

دوای ئەوە کامران باڵنوور نوێنەری حدک لە ئەمریکا، بابەتێکی لەسەر دیاردەی تیرۆریزم و دەوری کۆماری ئیسلامی وەک نوێنەری تیرۆریزمی دەوڵەتی و کردەوەکانی دەرحەق بە بزووتنەوەی ڕۆژهەلاتی کوردستان پێشکەش کرد.

پاشان بروسکەی پارتی دێموکراتی کوردستان، پێشمەرگە دێرینەکانی کوردستان کومیتەی ئەمریکا و پارتی فێمێنیستی کوردستان خوێندرانەوە. هەروەها وتاری کومیتەی یەکێتی نیشتیمانیی کوردستان لە لایەن بەڕێز عەبدوڕەحمان حەسەن بەرپرسی کومیتە خوێندرایەوە. پاشان سەلاح بایزیدی نوێنەری کۆمەڵەی شۆڕشگێڕی زەحمەتکێشانی کوردستانی ئێران لە ئەمریکا پەیامی کومیتەی کۆمەڵە لە ئەمریکای پێشکەش کرد.

لە بەشێکی دیکەی ئەو کۆبوونەوەدا، ناسر باباخانی نووسەر و

ڕۆژنامەنووس بابەتێکی پێشکەشی ئامادەبووان کرد کە تێیدا ئاماژەی بە مێژووی لەمێژینەی پەیوەندییەکانی باشوور و ڕۆژهەلات کرد و هیوای ئەوەی خواست کە بەرپرسانی ئەمنی و ئاسایشی هەرێمی کوردستان هەموو هەوڵی خۆیان وەگەڕ بخەن بۆ دۆزینەوەی ئەنجامدەرانی ئەو کارەساتە.

لە بەشی دووەمی بەرنامەدا، سەلاح پیرۆتی هاوسەنگەری شەهید عەلی قۆیتاسی باسی چۆنیەتی ئاشنا بوونی خۆی و شەهید عەلی قۆیتاسی کرد کە چۆن بە ئازایەتی و لە خۆبردوویی، پلەکانی تەشکیلاتی یەک بە دوای یەک بڕیون.

برگەیەکی دیکە ئەو کۆبوونەوە بە خوێندنەوەی شێعرێکی شۆڕشگێڕانە لە لایەن پەیمان ڕەحیمی درێژەی کێشا.

دوایین وتار لە لایەن دڵنیا دادکووش لەسەر یەکگرتنی هێزە کوردییەکان پێشکەش کرا. دوایین برگەی بەرنامەکە شێعری دایە گیانی مامۆستا شەریف بوو کە لە لایەن جەعفەر فەقێنەبی، خوێندرایەوە.

ڕاپۆرتی بەڕێوەچوونی کۆڕیادی شەهیدانی شەوی یەڵدا لە وڵاتی ئوستڕالیا

بۆ ڕێزگرتن لە شەهیدانی دەستی تیرۆر و لەقاودانی کۆماری ئیسلامیی ئێران وەک بەڕێوەبەری تیرۆری شەوی یەڵدا، بە بەشداریی ژمارەیەکی زۆر لە کوردانی دانیشتووی شاری ئادلایدی ئەم وڵاتە کۆڕیادێک بەڕێوەچوو.

سەرەتا هاوڕێ هەیاس کاردۆ بەرپرسی کۆمیتەی حیزب لە ئوستڕالیا وردەکارییەکانی چۆنیەتیی تیرۆرەکە، ڕادەی خەسارەتی گیانی و ناونیشانی شەهیدەکانی بۆ بەشداران باس کرد.

هاوڕێ هەیاس باسی کۆبوونەوەی ٣٠ حیزب و ڕێکخراوی کوردستانیی کرد کە لەسەر داوای ڕێبەریی حیزبی دیمۆکراتی کوردستان ساز کرا و بە کارێکی بەجێی زانی و وەک بناخەی کاری هاوبەش ناساندی.

کاک سەلاح پوورئەسەد باسێکی لەسەر تیرۆر و تیرۆریزم پێشکەش کرد.

پێویستە بگوترێ کاک عەلی شەخسی کە کۆڕەکەی بەڕێوە دەبرد بەردەوام کوردەکانی بۆ هاوپێوەندی و هاوخەباتی هان دەدا و ڕێزی لە خەباتی حیزبە سیاسییەکان و یەک لەوان حیزبی دێمۆکرات دەگرت کە ئاڵای خەباتی نەتەوەیی هەروا بەرز ڕاگرتوە.

بەر لە ماڵاوایی

«بەرلە ماڵئاویی» و یەڵدای خوێناوی!

هەیاس کاردۆ

گوێم لە قرچەی دڵی ئەو دایکە بوو کە ڕۆڵەی پێشمەرگەی نەیتوانی تیوەرسووڕانی ساڵی دەگەڵ نوێ کاتەوە. هەستم بەخەمی ئەو کوڕە پێشمەرگەیە کرد کە لەدوا ساتەکانی ساڵدا لەشی باوکی خەڵتانی خوێن کرا. دەگەڵ ئازاری ئەو پێشمەرگەیە ژیام کە فەرماندە ئازاکەی لێ دوور کەوتەوە. هەستی هەموو ئەو خەباتکارانەم خوێندەوە کە جەستەی هاوسەنگەرانیان دەنێو گڕی ئاگری «تیرۆر»دا چزەیان لێ هەستا. ئەوەشم بیست کە قاسملوو لە پێرلاشێزەوە پەیامی بۆ شەهیدەکان ناردوە و شەوی یەڵدای بەناو کردوون. خەبەرم هەبوو کچە خۆڕاگرەکانی زیندان خۆیان و زنجیرەکانی دەستیان لەبیر کرد و بوون بە بەشێک لەو لافاوی ئەو رقە کە بەرامبەر خودایانی ترس و وەحشەت هەموو وڵاتی کوردانی داگرت.

ساڵێکی دیکەشمان لە خەبات و خوێن و خەڵات تێپەڕ کرد. کارنامەیەکی دیکەش هاتە سەر دەفتەرێکی ٧١ لاپەڕەیی بەخوێن نووسراو و بە فرمێسک تەڕ کراو. ئەمساڵیش وەک هەموو ساڵەکانی تەمەنمان کەوتینە بەر تەوژمی بێ ئەمانی شەپۆلە بێ بەزەکانی دەریای دڵڕەقی دوژمن. ئەمساڵیش وەک هەموو ساڵەکانی ژیانمان وەبەر داسی دروێنەیان داین، بە تەوری دووسەر بەربوونە جەستەمان، ڕووباری خوێنیان بۆ هەڵبەستین و ئاگریان دەجەنگەڵستانی پڕ دارودرەختی مانەوەمان بەردا. ئەوان دیسان هاتن قەڵای بڕوامان بڕووخێنن، کانیی بوونمان کوێر کەنەوە، گەرووی هەناسەمان ڕێک بگوشن و هەموو پردەکانی پەڕینەوەمان لێ بڕووخێنن. ئەوان وەک هەموو ساڵانی بوونمان و چوونە پێشمان، ویستیان تۆوی ناهومێدیمان دەنێودا بچێنن، ژاری ماندوو بوونمان بە گەروودا بکەن، وزەی هەنگاونانمان ببڕن و باڵای بەرزمان بچەمێننەوە. ئەوان لە هەموو ڕۆژەکانی ئەمساڵدا، وەک هەموو ڕۆژ ومانگەکانی ڕابردوو ڕووی دوژمنکارانەی خۆیان زیاتر نیشان داین و قەت بۆ ساتێک لەو ئەرکەی خۆیان خافڵ نەبوون. ئەوەی بۆ ویشک کردنی داری خەباتمان لە دەستیان هات کردیان و کۆتا هەوڵیشیان سوور هەڵگێڕانی یەڵدای نازدارمان بوو.

بە پێچەوانەی هەوڵی نەیار، ئێمە شارێگای خەباتمان ون نەکرد، سەری بەرزمان نەوی نەکرد، چاوی هیوامان نەقووچاند، باوەڕی پتەومان لەبن نەهات. هەرچەند دەوریان تەنین، کەچی لە جووڵە نەکەوتین، دەستی تەسلیممان هەڵ نەهێنا، ئەژنۆی هێوامان نەشکا و خرۆشی پێشمەرگانەمان قەت بێدەنگ نەبوو. لە هەموو ڕۆژ و مانگەکانی ئەمساڵدا، خەباتمان وەک هەمیشە بەردەوام بوو، پلانی چوونە پێشمان نوێ دەکرایەوە، خوێنی تازە دەدەمارەکانمان دەگەڕا، مەیدانی نوێترمان بۆ خۆنواندن دەدیتەوە و هەوڵی زیاترمان بۆ بەرین کردنەوەی خەباتەکەمان دەدا. ئێمە و ئەوان دوو دنیای لێک جیاوازمان هەیە. ئێمە و ئەوان هیچ شتێک وەک یەک نابینین. ئەوەی لە باوەڕی ئێمەدا جوان و ڕازاوە بەدی دەکری لای ئەوان نەفرەتی بۆ دەبارێ. ئەوەی بۆ ئێمە هاندەر و پاڵپێوەنەرە لای ئەوان بەربەستە. ئەوەی مانای ژیان بە ئێمە دەبەخشێ مزگێنیی مەرگی بۆ ئەوان پێیە. هەربۆیە هەتا ئێمە لەجوانی‌یەکان نیزیکتر دەبینەوە، ئەوان دەنێو تاریکیی زۆرتردا نوقم دەبن. هەتا ئێمە زیاتر دەکەوینە سەر شارێگای بەرەوپێشچوون، ئەوان لە کەندەڵانی خلۆربوونەوە نیزیکتر دەبنەوە. هەوڵی ئێمە ئەوەیە شەوی یەڵدا بکەینە چراخانی شادی و بزە، پیلانی ئەوان وەڕێخستنی جۆگەی خوێن بەسەر لەشی یەڵدا خۆشەویستاندایە.

ئێستا کە بیر لە شەوی یەڵدا و پەیامی یەڵدا خولقێنان و کۆتایی ئەو شەوە دەکەمەوە، بەخۆم نیە دەگەڕێمە دووڕە زەمەنێکی سەرەتای وەڕێ کەوتنی ئەم کاروانە. ئەوەندەی زەین یارمەتیم دەدا وەبیرم دێتەوە هەتا ڕێڕەوانی ئەم کاروانە ویستوویانە مۆمێک داگیرسێنن، تاریک پەرستان وەخۆ کەوتوون و گەردەلوولی تاوانیان وەڕێخستوە. هەتا گەشبینانی دنیای دوارۆژ دەلاقەیەکیان بۆ ژیان کردۆتەوە، ڕەشبینان پەردەیەکی ئەستووریان بەسەر کشاندوە. هەرکات پارێزەرانی خۆر چاویان دەڕووناکی بڕیوە، سوپای شەوپەرستان ئۆقرەیان لێ هەڵگیراوە. لەوەتا ئێمە هەین و ئەوان هەن قەت سنووری نێوان کار و بیر کردنەوەمان لێک نیزیک نەبۆتەوە. ئەوەی ئێمە بەدوویدا گەڕاوین ئەوان لە خۆیان دوور کردۆتەوە. ئەوەی ئێمەی شاد کردوە ئەوانی وەگریان خستوە. هەرچی هاندەری ئێمە بوە ڕووخێنەری بیر و ئەندێشەی ئەوان حیساب کراوە. بۆیە ئێمە سەر بە دوو عێل و تەبار و مەخلووقی جیاوازین. ئەو دوو دنیا لێک جیاوازە ناتەبایە زەحمەتە وێک هەڵکەن. یان ئێمە دەبێ پشت لەخۆر و دەستەملانی تاریکی بین و مل بۆ نەریتی خوێن خۆری نەوی بکەین، یان ئەوان دەبێ سوژدە بۆ ڕووناکی بەرن و باوەڕ بە بزە بێنن.

ئێمە کە لە قوتابخانەی لەدایکبووی شەوی یەڵدا دەرسی جوانپەرستیمان خوێندوە و بە پەیامی ئومێدبەخشانەی ئەو گۆش کراوین، کوا دەتوانین بچینە سەر دینی تاریک پەرستان؟ ئێمە کە کۆڵەپشتیی خۆمان لە ئازووقەی باوەڕ و هیوا و هەنگاونان بۆ گەیشتن بە مەنزڵی ئاسوودەیی پڕ کردوە کوا دەتوانین لە نیوەی ڕێگایە بگەڕێینەوە؟ ئێمە کەڕوومان لە تیشکی خۆرە کوا ئاوڕ لە تاریکی دەدەینەوە؟ نانا، ئەوە پیشەی مۆم بەدەستانی شەوی یەڵدا نیە. ئێمە پەپوولەئاسا بە دەوری ئەو مۆمە داگیرساوەدا دەخولێینەوە، خۆمانی فیدا دەکەین بەڵام نایەڵین بکوژێتەوە. کاروانێک کە قەدەر عەیامێکە وەڕێ کەوتوە و سەدان پێچ و خەمی بڕیوە و لە دەیان هەورازی حەستەم سەرکەوتوە، کوا بیر لە گەڕانەوە دەکا؟ ئەم ڕێیە هەر دەبێ بپێورێ، ئەم کاروانە هەر دەبێ بگاتە مەقسەد، ئەم ئاواتە هەر دەبێ وەدی بێ. ڕوونە هەروەک زۆری خوێن لەپێناودا ڕژاوە و گەلێک جەفای بۆ کێشراوە کە دوایین قوربانیی ئەو ڕێبازە شەهیدانی شەوی یەڵدا بوون، دەبێ خۆمان بۆ زەحمەتی زیاتر و کارەساتی گەورەتریش ئامادە بکەین. گرینگ ئەوەیە نەسلێک خۆی فیدا دەکا و نەسلێک جێی دەگرێتەوە. گرینگتریش ئەوەیە کە هەر دڵۆپە خوێنێک لەو قارەمانانە دەڕژێ تینوگوڕی زیاتر بە ڕێڕەوانی ئەو ڕێگایە دەبەخشێ.

«ئەی قارەمانان، ئەوە خوێنی ئێوەیە کە لەدڵم دا وەک ئەستێرە خوشی و ئەوینی لەمندا پەروەردە کرد. چ لەشێک بەو خوێنە ئاڵە پاک نابێتەوە؟